JOHN STEINBECK,

PLÁŇ TORTILLA
Přeložil Martin Hilský.
© 1935 by John Steinbeck (Tortilla Flat)
....

PŘEDMLUVA..
Toto je příběh o Dannym, o jeho přátelích a o jeho domě. Je to příběh o tom, jak trojí splynulo v jedno, takže když se na Pláni Tortille zmíníte o Dannyho domě, nemyslíte tím dřevěné stavení pokryté flekanci zastaralé omítky a zarostlé letitou kastilskou růží. Nikoliv. Když hovoříte o Dannyho domě, každý hned pochopí, že máte na mysli skupinu lidí, z nichž vyzařovala vlídnost, radost, láska k lidem a nakonec i mystický zármutek. Neboť Dannyho dům nebyl nepodoben Kulatému stolu a Dannyho přátelé rytířům, kteří kolem něho sedávali. Náš příběh vypráví o tom, jak družina přátel vznikla, jak vzkvétala a vzrostla ve společenství, jež slulo moudrostí a krásou, o dobrodružstvích Dannyho přátel, o dobrých skutcích, které konali, jakož i o jejich myšlenkách a tužbách. V samém závěru pak bude řeč o tom, jak talismanové pouto za své vzalo a společenství přátel se rozpadlo.
Ve starém městě Monterey na kalifornském pobřeží vešly tyto děje ve všeobecnou známost a lidé o nich znovu a znovu rozprávějí, neváhajíce je tu a tam vylepšovat. Je dobré svěřit cyklus těchto příběhů papíru, aby učenci, až někdy v budoucnu uslyší tyto báje, nemohli říci, co říkají o králi Artušovi, Rolandovi a Robinu Hoodovi: "Žádný Danny, o jeho přátelích či domě ani nemluvě, nikdy neexistoval. Danny je přírodní božstvo a jeho přátelé představují primitivní symboly větru, oblohy a slunce." Úkolem tohoto vyprávění je jednou provždy zapudit opovržlivé úsměšky ze rtů zakyslých vědátorů.
Monterey leží na svahu kopce, pod ním se rozprostírá modravá zátoka a za ním vysoký, temný, borový les. Dolní část města obývají Američané a Italové, samí rybáři a dělníci z konzerváren. Avšak na kopci, kde se město prolíná s lesem, kde ulice ještě nepoznaly asfalt ani pouliční lampy, sídlí dávní obyvatelé Monterey, semknuti v jeden šik podobně jako staří Britové ve Walesu. Říkejme jim paisanové. Žijí ve starých dřevěných domcích uprostřed zaplevelených dvorků a borovice z lesa jim rostou až u domů. Paisanové zůstali nedotčeni komercializací a složitým systémem amerického byznysu, a protože nemají nic, co by bylo možno ukrást, vykořistit či obstavit hypotékou, nejsou tímto systémem nijak zvlášť zasaženi.
Kdo je vlastně paisano? V jeho žilách koluje směs španělské, indiánské, mexické a kavkazské krve. Jeho předkové žili v Kalifornii už před sto či dvě stě lety. Mluví anglicky s paisanským přízvukem a španělsky s paisanským přízvukem. Když někdy přijde řeč na jeho rasu, rozhořčeně prohlašuje, že je čistokrevný Španěl, a vyhrne si rukáv, aby ukázal, že jemná kůže na vnitřní straně jeho paže je téměř bílá. Snědost své pleti, která připomene zakouřenou pěnovku, přičítá slunci. Je zkrátka paisano a bydlí na návrší nad městem Monterey, ve čtvrti, které se říká Pláň Tortilla, třebaže má do skutečné pláně hodně daleko.
Danny byl paisano a vyrostl na Pláni Tortille, kde ho každý měl rád, ale nijak nápadně se od ostatních vřískajících děcek Pláně neodlišoval. Byl spřízněn, ať už svazky pokrevními či milostnými, snad s každým obyvatelem Pláně. Jeho děd byl významný člověk, vlastnil na Pláni dva domy a pro svůj majetek se těšil všeobecné úctě. Jestliže

Danny už jako výrostek nejraději spával po lesích, pracoval na rančích a v potu tváře si dobýval z nevlídného světa svůj chléb a víno, nebylo tomu tak proto, že neměl vlivné příbuzné. Danny byl menší postavy, snědý a vždy věděl, co chce. V pětadvaceti se mu nohy klenuly do křivky přesně odpovídající tvaru koňských boků.
Když tedy Danny dosáhl věku pětadvaceti let, byla vypovězena válka Německu. Ve chvíli, kdy se k nim zpráva o vyhlášení války donesla, měli Danny a jeho přítel Pilón (Pilón mimochodem znamená něco, co dá kupec k dobru, když uzavře obchod -, jakousi provizi) dva demižónky vína. Velký Joe Portugal zahlédl mezi borovicemi třpyt lahví a hned se k Dannymu a Pilónovi přidal.
Jak hladina vína v lahvích klesala, stoupalo ve třech přátelích vlastenecké uvědomění. Takže když v láhvi nezbyla ani slza, zavěsili se do sebe, jednak z kamarádství a jednak z důvodů stabilizačních, a odkráčeli do Monterey. Před kanceláří náborové komise halasně provolali slávu Americe a vyzvali Německo, ať jen předvede, na co má. Tak dlouho hulákali výhrůžky na adresu německé říše, až se náborový seržant probral ze snu, oblékl se do uniformy a vyšel na ulici s úmyslem umlčeti jich. Načež je zapsal do seznamu dobrovolníků.
Nejdřív si je seřadil před psacím stolem. Až na test střízlivosti úspěšně obstáli ve všem a seržant se dal do vyptávání. Začal u Pilóna.
"Ke který zbrani libo?"
"Mně je to srdečně jedno neboli fuk," odvětil Pilón, jsa nadmíru rozveselen.
"Takový chlapáky, jako jsi ty, potřebuje kdo? Pěchota."
Čímž se stalo, že Pilón byl odveden k pěchotě.
Seržant se obrátil k Velkému Joeovi, v němž právě probíhal proces postupného střízlivění. "A ty?"
"Domů chci," vyslovil se Velký Joe, jsa nadmíru zkrušen.
Seržant neváhal a zapsal ho rovněž k pěchotě. Jako poslední přišel na řadu vestoje spící Danny. "A kampak šoupnem tebe, co?" zeptal se seržant.
"Co to?"
"Povídám, co to bude za zbraň?"
"Zbraň? Jako jakou zbraň?"
"Jako na co jsi expert?"
"Já? Na všecko."
"Cos dělal dřív?"
"Já? Já jsem honák mul."
"No ne. A kolikpak jich zvládneš, těch mul jako?"
Danny se váhavě naklonil dopředu, a pak se zeptal jako člověk od fochu: "Kolik jich máte?"
"Tak asi třicet tisíc," pravil seržant.
Načež Danny mávl rukou a řekl: "Sem s nima."
Čímžto pádem šupajdil do Texasu a celou válku tam drezíroval muly. Pilón zatím pochodoval pěkně po Oregonu a Velký Joe, jak bude vyjeveno později, pěkně pochodoval do vězení...
Kterak Danny, z vojny se navrátiv, seznal, že jest dědicem, a kterak se zapřísáhl ochraňovati chudých.
Když se Danny vrátil z armády, shledal, že je dědicem a majitelem nemovitostí. Starý pán, to jest Dannyho dědeček, odešel ze světa, zanechav na něm pro Dannyho dva domky na Pláni Tortille.
Sotva se to Dannymu doneslo, pocítil na svých bedrech tíhu vlastnické odpovědnosti. Aniž by se šel na svůj majetek podívat, zakoupil čtyřlitrový demižónek červeného vína a z valné části jej vyzunkl sám. Tíha vlastnické odpovědnosti se takto rozplynula a na povrch vyplavalo Dannyho nejhorší já. Jal se hulákat, v herně na Alvarado Street rozlomil několikero židlí a zúčastnil se dvou sice krátkých, zato však skvostných rvaček. Nikdo Dannymu nevěnoval patřičnou pozornost. Nakonec ho jeho podlamující se, do

,o' vyklenuté nohy donesly k přístavišti, kde se v této syrové jitřní hodině chystali na moře italští rybáři v gumových botách.
Dannyho zdravou soudnost náhle zkalily rasové předsudky. I jal se rybáře osočovat. "Parchanti sicilský," lál jim, dále je nazývaje špinavou chátrou z lapáckého ostrova a pokrevními příbuznými psů a čubek. "Chinga tu madre, píojo," provolával. Posléze na ně udělal dlouhý nos a několik obscénních gest rukou v krajině bederní. Rybáři se na něho jen šklíbili, šoupali vesly a pravili: "Čau, Danny. Kdypak ses nám vlastně vrátil? Stav se večer. Dáme vínko."
Což Dannyho náramně rozdurdilo. "Pon un condo a la cabeza, "volal na ně.
"Tak ahoj. A večer nashle," odpověděli mu rybáři, nalezli

do malých člunů, odveslovali v nich ke svým barkasám, nahodili motory a odprkali na moře.
Danny byl uražen. Kráčel zpět po Alvarado Street, roztloukaje za chůze okna. Na druhé křižovatce se ho chopil strážník. Dannyho nezměrná úcta k zákonům způsobila, že zbytek cesty šel jak beránek. Kdyby se byl právě nevrátil po vítězství nad Německem z armády, byl by dostal šest měsíců. Za daných okolností mu soudce přišil jen třicet dní.
Celý měsíc pak Danny proseděl na pryčně městské věznice v Monterey. Chvílemi maloval po zdech neslušné obrázky, chvílemi hloubal o své vojenské kariéře. V cele městské věznice čas Dannymu plynul jen zvolna. Tu a tam zavřeli na jednu noc opilce, avšak zločin v Monterey většinou příliš nekvetl a Danny byl sám. Zpočátku ho poněkud sužovaly štěnice, jakmile však uvykly chuti jeho krve a jakmile Danny uvykl jejich kousání, vycházeli spolu v míru a pokoji.
Posléze se Danny pustil do satirických hrátek. Polapil štěnici, rozmáčkl ji na zdi, tužkou kolem ní nakreslil kruh a pokřtil ji na starostu Clougha. Poté nachytal dalších štěnic a obdařil je jmény členů městské rady. Netrvalo dlouho a Danny vyzdobil celou jednu stěnu rozmačkanými štěnicemi, z nichž jedna každá nesla jméno některého místního hodnostáře. Danny jim přimaloval ušiska a oháňky a obdaroval je dlouhými frňáky a kníry. Ač nadmíru rozezlen, bachař Tito Ralph nepodal hlášení, neboť Danny do svých hrátek nepojal ani smírčího soudce, jenž ho odsoudil, ani členy policejního sboru. Dannyho úcta k zákonu neznala hranic.
Jedné noci, když vězení zelo prázdnotou, vstoupil bachař Tito Ralph k Dannymu do cely obtížen dvěma lahvemi vína. O hodinu později se Tito Ralph vydal pro další víno a Danny šel s ním, neboť v šatlavě bylo neveselo. Zarazili v putyce páně Torrelliho a holdovali tam vínu tak dlouho, dokud je pan Torrelli nevyobcoval. Danny se poté odebral do borového háje a usnul tam, zatímco bachař Tito Ralph dovrávoral zpátky do věznice a podal hlášení o Dannyho útěku.

Sotva Dannyho probudilo jasné, téměř již polední sluníčko, rozhodl se strávit zbytek dne v úkrytu, aby unikl pronásledování. I rozběhl se a skokem zmizel za křovisky, jukaje z porostu jako štvaná liška. Večer pak, když pravidlům hry bylo učiněno zadost, vystoupil Danny z křoví a šel za svými záležitostmi.
Dannyho záležitosti byly povahy přímočaré. Odebral se k zadnímu vchodu jednoho restaurantu a otázal se kuchaře: "Nějakej starej tvrdej chleba pro mýho pejska by nebyl?" A zatímco lehkověrný kuchař balil chleba, uzmul mu Danny dva plátky šunky, čtyři vejce, jehněčí kotlet a plácačku na mouchy a posléze děl: "Jednou to s tebou vyrovnám."
"Za odpadky se neplatí," odvětil kuchař. "Stejně bych to

vyhodil, kdyby sis to nevzal."
Danny měl hnedka ohledně té krádeže lepší pocit. Pakliže to kuchtík bere takhle, je Danny před světem nevinen. Zamířil tudíž k Torrellimu, vyhandloval čtyři vejce, jehněčí kotlet a plácačku na mouchy za hořčičnou sklenici whisky a uchýlil se zpět do borového háje, aby si připravil večerní krmi.
Noc byla temná a mokrá. Kolem černých borovic, jež střeží hranici mezi venkovem a městem Monterey, visely zplihlé cáry mlhy. Danny stáhl krk mezi ramena a spěchal do úkrytu lesa. Před sebou zahlédl další spěchající postavu, a když zkrátil vzdálenost dělící ho od ní, rozpoznal spěšnou chůzi svého starého kamaráda Pilóna. Danny nebyl žádný skrblík, ale v tu chvíli ho napadlo, že krom dvou plátků šunky a sáčku ztvrdlého chleba prodal veškerou svou potravu.
"Raději se Pilónovi obloukem vyhnu," rozhodl se. "Nese se jako člověk, kterej pozřel pečenou krůtu a tak podobně."
Načež si Danny povšiml, že Pilón cosi láskyplně tiskne pod kabátem, a zvolal:
"Hej, Pilóne! Amigo!"
Pilón zrychlil krok již tak velmi spěšný. Načež Danny proměnil svou chůzi v klus. "Pilóne, příteli můj drahej! Kampak se bereš tak napilno?"

Pilón se odevzdaně vyrovnal s nevyhnutelným a posečkal. Danny se k němu blížil obezřetně, leč hlas mu zurčel nadšením. "Hledám tě, prahnu po tobě, kámošínku drahej ba nejdražší, neboť hle, mám zde dvé mohutnejch stejků rovnou z prcinky božího prasátka, popatři na ně a taky na tento voňavej chléb. Poděl se se mnou o tento roh hojnosti, Pilóne, pumprdlíčku můj."
Pilón pokrčil rameny. "Když to musí bejt," zamumlal nasupeně. Odkráčeli spolu do lesa. Pilón si to nemohl dát dohromady. Nakonec se zastavil a zpříma pohlédl svému příteli do tváře. "Danny," zeptal se zkormouceně, "jaks vyčmuchal, že mám pod kabátem flašku brandy?"
"Brandy teda!" vykřikl Danny. "Tak brandy si to hřeje na prsouch můj pumprlíček. Jistě ji neseš nějaký starý nemocný babičce nebo ji schraňuješ pro našeho pána Ježíše Krista, až mezi nás zase zavítá. Což můžu já, jenž jsem pouze tvým přítelem, což můžu posoudit, kdo vlastně tu brandy vyžahne? Vždyť ani nevím, jestli ji doopravdy máš. Krom toho nejsem žízniv. Takže se tý brandy ani netknu. Poslož si mý vepřový pečeně, co hrdlo a srdce ráčí, leč tvá brandy je tvá, jen tvá."
"Tak koukej, Danny," odpověděl mu zhurta Pilón, "nemám v zásadě nic proti tomu, když tu brandy pojedem napůl. Ale považuju za svou povinnost dohlídnout na to, abys ji nevychlemtal sám."
Načež Danny upustil od dalších hovorů na toto téma.
"Zde na pasece nám připravím vepřovou krmi a ty zatím opečeš pamlsky zde z tohoto sáčku. A brandy nechť stojí na tomto místě, Pilóne. Povede se jí nejlíp tady, kde na ni oba dobře vidíme. A na sebe jakbysmet."
Rozdělali oheň, připekli na něm dva plátky šunky a pojedli něco ztvrdlého chleba. Hladina brandy v láhvi kvapem klesala. Když dojedli, sesedli se co nejblíž k ohni a mlsně sosali z láhve jako chtivé včeličky. Spadla na ně mlha a postříbřila jim kabáty mokrotou. V korunách borovic kolem nich smutně vzdychal vítr.
Po chvíli na ně dolehla samota. Danny pomyslel na své ztracené přátele.

"Kdepak je konec Arthura Moralese?" tázal se otáčeje dlaně vzhůru a napřahuje paže před sebe. "Mrtev jest ve Francii," odpověděl si sám, obrátil dlaně dolů a v zoufalství spustil paže podél těla. "Život položil za svou vlast. Život

položil v cizí zemi. Neznámý lidi choděj kolem jeho hrobu a netušej, že nedaleko od nich leží Arthur Morales." Opět pozdvihl ruce dlaněmi vzhůru.
"A kam se poděl Pablo, ta duše dobrá?"
"Do vězení," pravil Pilón. "Pablo ukrad husu a schoval se s ní v křoví. Husa ho štípla, Pablo zařval, načež byl dopadenej. Šest měsíců si teď bude válet šunky v base."
Danny povzdychl a rychle změnil téma rozhovoru, neboť si uvědomil, že marnotratně vyplýtval jediného svého známého, jenž mohl být předmětem hovorů tak vznešených. Leč samota ho tížila dál a hledala, kudy z něj ven. "Tak tady dřepíme," začal konečně.
"-, zármutkem trpíme," přidal se Pilón v řeči vázané.
"Ne, tohle nejsou veršovánky," děl Danny. "Tak tady sedíme a domova nemáme. Svý životy jsme málem za vlast položili a teď nemáme ani střechu nad hlavou."
"Ne že bysme někdy nějakou měli," neodpustil si Pilón, aby přispěl svou troškou do mlýna.
Danny zasněně nasával, až se Pilón dotkl jeho lokte a chopil se láhve. "Což mi připomíná příběh jednoho chlapíka, kterej vlastnil dva domy hříchu," děl Danny a najednou zůstal civět s otevřenou pusou. "Pilóne! Ty můj kluku oplácanej, kámošíčku boubelatej! Jako na smrt jsem na to zapomněl! Jsem dědicem! Vlastním teď dva domy."
"Dva domy hříchu?" otázal se Pilón s nadějí v hlase.
"Sprosťáku ožralej prolhanej," dodal hned vzápětí.
"Nikoliv, Pilóne, nikoliv. Mluvím pravdu pravdoucí. Starej pán ráčil natáhnout brka. Takže jsem dědicem. Já jakožto jeho vnuk nejmilejší."
"Ty, jakožto jeho vnuk jedinej," pravil Pilón, jsa založení spíše realistického. "A kdeže jsou ty domy?"
"Dům starýho pána na Pláni Tortille jsi znal?"
"Takže tady v Monterey?"
"Takže tady na Pláni Tortille."
16
"A jsou ty domy k něčemu?"
Danny se zvrátil dozadu zcela vyčerpán nadměrným vzrušením. "Nemám zdání. Zapomněl jsem, že jsou moje."
Pilón seděl mlčky pohřížen do sebe. V jeho obličeji se zračil zármutek. Přihodil do ohně hrst šišek a pozoroval, jak je plameny chtivě olizují a hned zas skomírají. Dlouho a úzkostně zíral Pilón do Dannyho tváře, načež hlasitě vzdychl poprvé, a hlasitě vzdychl podruhé. "Všechno má svůj konec," pravil smutně. "Veta je po starejch zlatejch časech. Tvoji přátelé budou truchlit, ale houby jim to bude platný."
Danny odložil láhev, Pilón se jí okamžitě zmocnil a opřel si ji do klína.
"Co jako má mít svůj konec?" zeptal se Danny. "Na co narážíš."
"Nebude to poprvý ani naposled," pokračoval Pilón. "Když je člověk švorcovej, nezřídka si říká: ‚Mít peníz, šábnul bych se s kamarádama.' Sotva se dostaví nějakej ten peníz, dobročinnost odkráčí do háje. Tak to bude i s tebou. Z přítele bude kdysipřítel. Vrtkavej prst štěstěny tě pozdvihnul nad tvý kamarády, který se s tebou dělili o první a poslední. Dokonce i o flašku brandy."
Jeho slova Dannyho silně zamrzela. "Nikdy na tebe nezapomenu, Pilóne," zvolal. "To mě neznáš!"
"To si můžeš myslet teď," odvětil Pilón chladně. "Ale počkej, až budeš mít dva domy a nebudeš vědět, v kterým máš dřív spát. Pilón bude jen chudej paisano, zatímco ty si budeš dávat do nosu se starostou."
Načež Danny nejistě povstal a přidržuje se stromu, zachoval si vzpřímenou polohu. "Co je moje, je tvoje, přísahám, Pilóne. Dokud budu mít dům já, budeš ho mít i ty. Dej mi loka."
"Až to na vlastní oči uvidím, tak tomu uvěřím," pravil

Pilón hlasem spíše skleslým. "Div světa by to byl. Lidi by šlapali třeba tisíc mil, aby se na nás podívali. Krom toho nám vyschla flaška."
,.,.,.

Kterak Pilón, nenasytnou ctižádostí sveden, Dannyho pohostinstvím zhrdl.

Zanechav je u vrátek druhého domku, vlezl advokát do fordky a odpálil si to z kopce dolů do Monterey.

Danny a Pilón zůstali stát před nenatřeným plotem z latěk a obdivně hleděli na nízký, flekanci starého vápna pokrytý dům s holými, slepými okny bez záclon. U vchodu však rostla velká růžová růže kastilská a na dvorku mezi plevelem kvetly pelargónie starého pána.

"Tenhle dům je lepší," pravil Pilón. "Je větší než ten druhej."

Danny svíral v ruce nový paklíč. Po špičkách přešel přes chatrnou verandu a odemkl dveře. Světnice vypadala nachlup stejně, jako když tam starý pán ještě bydlel. Kalendář na rok 1906 pomalovaný červenými růžemi, na zdi vlajka z hedvábí, podobizna chrabrého Boba Evanse zahleděného v dál mezi stěžněmi válečného křižníku, kytice rudých papírových růží připíchnutá na stěnu připínáčky, věnce zaprášených paprik a česneku, železná kamínka a značně amortizovaná houpací židle.

Pilón nahlédl do dveří. "Tři pokoje," hlesl jako bez dechu, "a taky postel a kamna. Štěstí nám tady jen pokvete, Danny."

Danny obezřetně postupoval dovnitř do domu. Měl na starého pána nejednu hořkou vzpomínku. Pilón se bleskem ocitl před Dannym a šup do kuchyně. "Dřez s kohoutkem," vykřikl a otočil kohoutkem. "Voda neteče. Danny, musíš na vodárnu, ať nám pustěj vodu."

Stáli v kuchyni a usmívali se na sebe. Pilón si povšiml, jak se na Dannyho obličeji usazuje stín vlastnických starostí. Již nikdy nebude jeho tvář prosta strázně. Již nikdy nebude Danny roztloukat okna, když je teď sám majitelem oken, jež by mohla být rozbita. Ano, Pilón měl pravdu -, byl pozdvižen nad své přátele. Danny se napřímil v ramenou, aby mohl čelit spletitostem života. Než se však navždy
/18
rozloučil se svým někdejším prostým životem, splynul mu ze rtů bolestný sten.

"Piláne," pravil smutně, "kdybys tak ten dům vlastnil ty a já u tebe jen bydlel, to bych si medil."

Načež se Danny odebral do Monterey zařídit vodu a Pilón se procházel po plevelem zarostlém dvorku vzadu za domem. Byly tam ovocné stromy vyzáblé a zčernalé věkem, pokroucené a polámané nedostatkem péče. Mezi plevelem se povalovalo několik kurníků podobajících se stanům, hromady rezatých obručí, popela a promáčených matrací. Pilón pohlédl přes plot na dvorek paní Moralesové hemžící se drůbeží a po chvíli rozvažování udělal v plotě několikero děr pro slepice. "Ve vzrostlým pleveli si pipinky jistě rády nadělaj hnízdečka," pomyslel si pln laskavosti. Zauvažoval, zda by neměl vyrobit pastě na kohouty pro případ, že by sem vnikli za pipinkami a opovážili se je obtěžovat či zahánět je z hnízdeček. "Štěstí nám tady jen pokvete," pomyslel si znovu.

Danny se vrátil z Monterey nemálo rozhořčen. "Vodárna po nás chce zálohu," oznámil.

"Zálohu?"

"Tak jest, zálohu. Nejdřív chtěj vidět tři dolary, a pak nám teprv pustěj vodu."

"Tři dolary," řekl Pilón stroze, "rovnaj se dvanácti litrán-kům vínka. Až je vypijem, zapůjčíme si kýbl vody od paní Moralesový, je to hned vedle."

"No jo, ale kde vezmem tři dolary na víno?"

"Právě," děl Pilón. "Raději si od paní Moralesový zapůjčíme víno."
Odpoledne se již povážlivě nachýlilo. "Zejtra se tu zabydlíme," rozhodl Danny. "Bude se uklízet a drhnout. Ty posekáš plevel, Pilóne, a naházíš odpadky do strže."
"Posekat plevel?" vykřikl Pilón jat hrůzou. "Nikoliv, náš plevel se sekat nebude." Načež Dannymu předestřel teorii týkající se domácího kuru paní Moralesové.
Danny okamžitě souhlasil. "Příteli můj," pravil, "činí mi opravdovou radost, že se mnou přebejváš. No a teď skočím pro nějaký to drvo a ty zatím koukej sehnat kus žvance."

Což Pilónovi nepřišlo zrovna fér, neboť se rozpomněl na láhev brandy.
"Jsem mu zauzlovanej," pomyslel si trpce. "Moje svoboda je v čudu. Kvůli baráku tohodle vydřiducha ze mě co neviděť bude nevolník."
Ale jídlo se shánět vydal.
O dvě ulice dál, na samém okraji borového lesa narazil Pilón na napůl vzrostlého, v prachu ulice se hraboucího kohoutka, náležejícího ke kuru Plymouth Rock. Kohoutek zřejmě dosáhl onoho dorosteneckého věku, kdy hlas přeskakuje, ale nohy a krk a hruď jsou ještě obnaženy. Snad právě proto, že Pilón v dobročinném duchu pomyslel na slepičky paní Moralesové, vzbudil v něm mladistvý neopeřenec pocity sounáležitosti. Zvolna kráčel k okraji borového háje a zmíněné kuře metelilo před ním. "Ubohý holátko pitomý," jal se meditovati Pilón. "Jak se musíš tetelit zimou v časnejch hodinách ranních, kdy padne rosa a s nadcházejícím svítáním prochladne vzduch. Náš hodnej pámbů není zas tak hodnej na svoje zvířátka, jak by měl. Teď si hraješ na ulici, kuřátko moje pitomoučký," přemítal, "jednoho dne tě však přejede automobil, a jestli při tom přijdeš o kejháček, bude to ještě to nejkrásnější, co se ti může přihodit. Neboť by ti taky mohl polámat nožičku nebo křidýlko. Nadosmrti se pak budeš vláčet po světě v utrpení. Život je pro tě příliš krušnej, ptáčátko moje."
Pilón postupoval vpřed co noha nohu mine a počínal si obezřetně. Kohoutek se chvíli co chvíli pokusil o průnik zpět na ulici, ale Pilón mu vždycky stál v cestě. Nakonec kuře zmizelo v borovém háji a Pilón se šoural za ním.
Ku spáse jeho duše budiž zde řečeno, že se z onoho mlází neozvalo skřeku bolesti. Neboť kuře, jež ostatně dle Pilónova proroctví nemohlo od života čekat nic než utrpení, skonalo v míru nebo přinejmenším v tichosti. Což jest pokládati za nikoliv nepatrný triumf Pilónovy zručnosti.
O deset minut později se vynořil z lesa a kráčel zpět k Dannyho příbytku. Oškubaného, rozporcovaného kohoutka si odnášel po kapsách. Neboť existovalo-li přikázání, jímž Pilón spravoval své konání víc než ostatními pra-
/20
vidly, pak znělo takto: Za žádných okolností peří, hlavu a nohy domů nositi nebudeš, neboť bez těchto nemůže být drůbež identifikována.
Večer si Pilón s Dannym rozdělali ze šišek oheň ve vzduchotěsných kamnech. V komíně zahučely plameny. Nakrmeni, zahřáti a nadmíru spokojeni seděli Danny a Pilón v houpacích židlích, mírně se pohupujíce vpřed a vzad.
U večeře jim posloužila svíce, teď však temnotu pokoje rozptylovalo jen světlo, které sem pronikalo z puklin vzduchotěsných kamen. A aby vše nabylo na dokonalosti, začal na střeše bubnovat déšť. Jen jeho poměrně zanedbatelná část si zjednala přístup do pokoje a to ještě na místech, kde stejně nikdo nehodlal sedět.
"Tohle není marný," pravil Pilón. "Jen pomysli na noce, kdy jsme spávali venku a klepali se zimou. Tomuhle říkám život."
"Jestlipak to není zvláštní," děl Danny. "Léta letoucí

o barák nezavadím. A teď mám dva. Těžké jest jedněmi hýžděmi na dvou židlích seděti."
Pilónovi se plýtvání z duše příčilo. "Právě tohle mi činí jistý starosti. Proč ten druhej barák nepronajmeš?"
Danny zprudka spustil nohy na podlahu. "Piloné," zvolal, "že jsem na tohle nepřišel sám, to mi vysvětli." Danny hned ten nápad přijal za svůj. "Ale komu ho pronajmu, Piloné?"
"Mně přece," pravil Pilón. "Budu ti platit deset dolarů měsíčně coby činži.
"Patnáct," opravil ho důrazně Danny. "Je to solidní barák. Za patnáct dolarů měsíčně je až moc dobrej."
Pilón reptal, ale nakonec byl svolný. Byl by souhlasil i s mnohem vyšší sumou, neboť na Dannym viděl, jak vlastní bydlo povznáší člověka na duchu. A Pilón taky zatoužil být povznesen na duchu.
"Takže si plácnem," uzavřel debatu Danny. "Pronajmu ti dům. Budu dobrým domácím pánem, Piloné. Nebudu na tebe ras."
Nikdy v životě, pomineme-li rok strávený v armádě, nevlastnil Pilón patnáct dolarů. Na druhé straně, pomyslel si,
/21
činže je splatná až za měsíc a kdoví, co se za tu dobu semele.
Opět se spokojeně pohupovali u ohně. Po chvíli Danny vyšel ven a za několik okamžiků se vrátil s několika jablky. "Na dešti by stejně shnily," poznamenal na omluvu.
Pilón nechtěl zůstat pozadu, vstal ze židle, rozžehl svíci, odebral se s ní do ložnice a za chvilku byl zpátky s umyvadlem a konví, dvěma vázami z rudého skla a pugétem pštrosích per. "Tolik rozbitnejch věcí v domě není k ničemu," pravil. "Rozbijou se a jenom způsoběj zármutek. Není lepší je vůbec nemít?" Načež sňal se zdi papírovou růži. "Dáreček pro paní Torrelliovou," dodal na vysvětlenou vycházeje ze dveří.
Nedlouho poté byl zas zpátky, zmoklý jako slepice, leč vítězoslavný, neboť v ruce třímal čtyřlitrový demižon červeného vína.
Později se Danny s Pilónem o cosi urputně přeli, ale nestarali se, kdo při vyhrál, byvše uondáni dnem bohatým na vzrušení. Z vína na ně padla dřímota a oni padli na podlahu a usnuli. Oheň vyhasl a vychládající kamna popraskávala. Svíce se převrhla, dopáleně zaprskala namodralým plaménkem a utopila plamen ve vlastním vosku. Načež se ve ztemnělém domě rozhostil klid a mír...

Kterak jed majetnictví Pilona nahlodávati počal a kterak v něm zlo dočasně vrchu nabylo..
Na druhý den se Pilón odebral do pronajatého domku. Podobal se Dannyho sídlu jako vejce vejci, jenom byl menší. Na verandě se pnula růže kastilská, dvorek byl zarostlý plevelem, rostly tam staré, zplanělé ovocné stromy a červené pelargónie a vedle na dvorku paní Sotové se to hemžilo kuřaty.
Z Dannyho byl teď pán, neboť pronajímal dům, a Pilón též povýšil, neboť si dům najal.
/22

Vymyká se našim možnostem určit, zda Danny od Pilona skutečně očekával činži či zda ji Pilón skutečně mínil platit. Jestliže ano, pak jejich zklamání bylo opravdu oboustranné. Danny jaksi činži nevymáhal a Pilón ji jaksi nevnucoval.
Oba přátelé se nezřídka scházeli. Stačilo, aby Pilón někde vyšetřil demižónek vína nebo kousek masa, a už kolem něho brousil Danny. A podařilo-li se Dannymu dosíci téhož, ať již dílem štěstěny či rafinovanou lstí, prohýřil s ním Pilón celou noc. Nebohý Pilón by byl Dannymu bezpochy-

by nájemné zaplatil, jen kdyby byl při penězích, což nebyl -, alespoň ne na dobu nezbytně nutnou k tomu, aby Dannyho vyhledal. Pilón byl poctivec do morku kosti. Nezřídkakdy ho trýznilo pomyšlení na Dannyho dobrotu a na jeho vlastní chudobu.
Jednoho večera získal dolar, a to způsobem natolik kromobyčejným, že později na celou událost raději hleděl zapomenout ze strachu, že při té vzpomínce dojde k újmě jeho rozum. Jakýsi chlapík mu před hotelem San Carlos vtiskl do ruky dolar řka: "Skoč mi pro čtyři flašky piva. V hotelu došlo." Věci podobného druhu se podobají zázrakům, pomyslel si Pilón. Takové události musí člověk prostě brát tak, jak jsou, a netrápit se zbytečnými otázkami. Pilón spěchal s dolarem za Dannym, cestou však zakoupil čtyři litry vína, s jehož pomocí nalákal k sobě dvě děvy oblých tvarů.
Procházeje kolem, zaslechl Danny virvál a radostně vkročil do domu. Načež mu padl do náručí Pilón a nezištně dal vše Dannymu k dispozici. Danny se vypořádal s jednou děvou a polovicí vína, načež se konala rvačka vskutku strhující. Danny utrpěl ztrátu zubu a Pilón měl košili na cimprcampr. Děvy přihlížely notně ječíce a kopajíce do toho z obou reků, který se právě nacházel na podlaze. Nakonec Danny povstal ze země, a použiv hlavy coby beranidla, nabral jednu z děv do krajiny břišní, následkem čehož děva vyšla ze dveří skuhrajíc jako žába. Zbývající děva následovala za ní, když byla zavčasu šlohla dvou hrnců. Danny a Pilón pak krátce zaplakali nad proradností žen.
/23
"Nemáš ani tuchy, jaký jsou ženský mrchy," děl světaznale Danny.
"Mám tuchy," odvětil Pilón.
"Nemáš tuchy."
"Mám tuchy."
Následovala rvačka, která se ovšem co do krásy nevyrovnala předchozí.
Když bylo po všem, měl Pilón nesrovnatelně lepší pocity ohledně nezaplacené činže. Nepohostil snad svého domácího pána?
Plynul měsíc za měsícem. Pilóna opět začala znepokojovat nezaplacená činže. S postupujícím časem se toto jeho soužení stalo nesnesitelným. Dohnán do krajního zoufalství, strávil Pilón celý jeden den prací očisťuje sépie pro Chin Keea, což mu vyneslo dva dolary. Večer si uvázal kolem krku červený šátek, narazil si otcův památný klobouk a vydal se nahoru k Dannymu zaplatit dva dolary jako první splátku.
Cestou však zakoupil osm litrů vína. "Bude to tak lepší," napadlo ho. "Hotovej peníz by patřičně nevyjádřil, jak vřelý city chovám ke svýmu příteli. Dar je ovšem jiný kafe. Taky mu sdělím, že to stálo pět dolarů." Což bylo bláhové a Pilón to dobře věděl, ale proč by si to nedopřál? V Monterey nebylo člověka, který by se v ceně vína vyznal lépe než Danny.
Pilón spokojeně pokračoval v chůzi. V jeho mysli bylo odhodlání a jeho nos směřoval neúhybně k Dannymu domu. Jeho nohy komíhaly patřičným směrem, ne zrovna rychle, ale vytrvale. Pod každou paží svíral velký papírový sáček a v každém sáčku se nacházel čtyřlitrový demižónek vína.
Nachově se šeřilo a nadešlo ono sladké mezidobí, kdy se končí odpolední spánek, večerní hovory a radovánky však ještě chvíli nenastanou. Proti obloze černě čněly borovice a každý předmět na zemi se halil do temnoty. Jen obloha byla truchlivě jasná jako vzpomínka. Po celodenní návštěvě v rybích konzervárnách v Monterey odlétali racci líně zpět k mořským útesům.
24

Pilón holdoval kráse a založením byl mystik. Pozdvihl tvář k obloze a tu z něho vylétla jeho duše a jala se stoupat vzhůru k večerním červánkům. Onen ne zrovna dokonalý Pilón, Pilón kující pikle, Pilón sprostě nadávající, Pilón chlastoun a Pilón rváč se plahočil dál po cestě, avšak Pilón plný touhy, zářivě se skvící Pilón se odebral vzhůru k nebesům, kde na něžných křídlech pluli večerním světlem mořští racci. Tento Pilón byl krásný a jest na místě obeznámiti se s jeho myšlenkami.
"V tomhle večeru přebejvá náš Pán," pomyslel si. "Tyhle ptáci hladěj čelo našeho Pána. Vážený ptáci, vážený a milý mořský rackové, já vás miluju. Pomalu máváte křídlama a šimráte mě jima na osrdí podobně jako pánova vlídná ruka laská spícího pejska, kterej si naplnil bruch, nebo jako ruka Kristova laskala hlavinky robátek. Vážený a milý ptákové, vyleťte k Panně Marii bolestiplný a vyneste k ní mý srdce." Načež Pilón vyslovil ta nejkrásnější slova, která znal: "Ave Maria, gratia plena."
Nohy špatného Pilóna se zastavily. Špatný Pilón vlastně na chvíli přestal existovat. (Honem to zanes do svých knih, svatý Mikuláši.) V té chvíli nebylo, není a nikdy nebude duše čistší nad duši Pilónovu. Gálvezův zlý buldok se přiblížil k Pilónovým nohám, jež stály samy, byvše opuštěny Pilónem, ve večerní tmě. A Gálvezův buldok nohy očichal a zase odešel, aniž by po nich rafl.
Duše očištěná a spasená se může ocitnout v dvojnásobném nebezpečenství, neb proti takové duši se vždycky spikne celičký svět. "I sláma pod mými koleny," praví svatý Augustin, "křičí, aby mě vyrušila z mých modliteb."
Pilónova duše navíc nebyla zcela odolná proti Pilónovým vzpomínkám. Neboť jak pozoroval ptáky, vzpomněl si Pilón na paní Pastauovou, která přidávala maso z mořských racků do plněných kukuřičných placek, a tato vzpomínka v něm probudila hlad a hlad přivolal jeho duši z nebeských výšin dolů. Pilón šel dál a opět se v něm prohnaně mísilo zlo s dobrem. Gálvezův zlý buldok zavrčel, obrátil se a kradl se zpět k Pilónovi. Moc ho teď mrzelo, že si nechal ujít tak skvělou příležitost zakousnout se Pilónovi do lýtek.
25
Pilón si nadhodil demižony, aby ulehčil svým pažím.
Je ověřenou skutečností, o níž máme dochovánu v učených knihách mnohou zprávu, že duše schopná nejvyššího dobra bývá zároveň schopna největší špatnosti. Což jest většího neznaboha nad kněze, který se dostal na šikmou dráhu? Což jest tvora smyslnějšího nad dívku, která právě přestala být pannou, pokud to není, pravda, jenom smyslnost na odiv stavěná?
Bezprostředně po svém návratu z nebeských výšin byl Pilón neobyčejně náchylný pochytit kdejaký nekalý závan a snadno podlehnout kterémukoliv ze špatných vlivů, jimiž se to ve večerní tmě kolem něho jen hemžilo. Pravda, jeho nohy ho stále ještě nesly směrem k Dannyho domu, ale již se jim nedostávalo vnitřního přesvědčení. Čekaly na sebemenší signál, aby se mohly dát směrem opačným. Do Pilónovy mysli se již vetřela myšlenka, jak nádherně by se mohl opít osmi litry vína a, což by bylo ještě vábivější, jak dlouho by mohl v podnapilém stavu setrvat.
Byla již skoro tma. Zmizela v ní jak prašná cesta, tak příkopy po obou stranách. Ne, nepřísluší nám vyvozovati mravoličných závěrů ze skutečnosti, že právě v této chvíli, ve chvíli, kdy Pilónovy pohnutky byly navlas vyváženy mezi velkomyslností a sobectvím, se v příkopu u kraje silnice namanul Pablo Sánchez a zrovna snil o cigaretě a skleničce vína.
O, jak jest modlitbám miliónů potýkati se mezi sebou, jak se musí vzájemně potírat na své cestě k božímu trůnu!
Nejdřív zaslechl Pablo kroky, pak uviděl jakousi neurčitou postavu a nakonec rozpoznal Pilóna.

"Hej, amigo," zvolal vroucím hlasem, "jakýpak břemeno
tě to tíží?"
Pilón zůstal zkoprněle stát a pohlédl do příkopu. "Myslel
jsem, že jsi zašitej," pravil stroze. "Prej kvůli nějaký huse."
"Tož, ve vězení jsem byl," odvětil žertéřsky Pablo. "Ale za
svýho mě tam nepojali. Soudce prohlásil, že na mě trest
nemá kýženej účinek, a šéfíci od policie zas tvrdili, že jim
užírám víc než tři vězeňský příděly denně. Takže mě pro-
pustili na Čestný slovo," zakončil Pablo, nikoliv bez pýchy.
26
Tak se stalo, že Pilón byl spasen od hříchu sobectví. Do
Dannyho domu se s vínem, pravda, nedostal, zato však
pozval Pabla, aby ho s ním šel vypít do pronajatého dom-
ku. Jestliže se silnice života rozvětví na dvě stezičky štěd-
rosti a my se mužem vydat jen jedinou, kdopak rozsoudí,
která z nich je ta lepší?
Jarým krokem vstoupili Pilón a Pablo do domu. Pilón
zapálil svíčku a namísto skleniček vyšťáral kdesi dvě zava-
řovačky.
"Tak na zdraví," děl Pablo.
"Salud," pravil Pilón.
"Salud!" ozval se Pablo za malou chvíli.
"Ať slouží!" opáčil Pilón.
Chvíli odpočívali. "Su servidor," řekl Pilón.
"Až do dna," odpověděl mu Pablo.
Osm litrů je značné množství vína, i když ho vypijí dva
paisanové. Z hlediska nálad duševních bráno, mohou být
demižónky ocejchovány následujícím způsobem: Klesne-li
hladina pod ohbí prvního demižónku, následuje vážný
a soustředěný rozhovor. O pět centimetrů níže se nacházejí
sladké a smutné vzpomínky. O dalších osm centimetrů níže
přebývají vzpomínky na dávné a šťastné lásky. O tři centi-
metry níže vzpomínky na lásky sice dávné, leč nešťastné.
Na dně prvního demižónku leží všeobjímající, blíže neurče-
ný smutek. Pod ohbím druhého demižónku číhá černá, vši-
vá sklíčenost. Spadne-li hladina o dalších pět centimetrů,
probudí to ve vás buď píseň smrti, anebo píseň touhy. Dal-
ší tři centimetry a zpíváte, co vám slina na jazyk přinese.
Zde se cejchování obvykle končívá, neboť od tohoto místa
se každý ubírá svou vlastní stezkou a jakákoliv předpověď
je nejistá. Dál se může stát zkrátka cokoliv.
Ale vraťme se zpátky k první pomyslné rysce, označující
vážný a soustředěný rozhovor, neboť přesně v těchto mís-
tech uzavřel Pilón s Pablem smlouvu.
"Pablo," povídá Pilón, "copak se ti nepříčí vyspávat po-
řád po škarpách, v mokru, bez domova, bez přítele, sám
jako hruška v širým poli?"
"Nepříčí," vece Pablo.
27
Pilón učinil svůj hlas lahodnějším a vtíravějším. "Já si to
taky myslel, kamaráde, když jsem žil jako krysa kanálová,
já byl taky šťastnej jak blecha, neboť jsem netušil, jak je
sladký mít domeček a střechu nad hlavou a zahrádku. Och,
Pablo, Pablíčku, to je -teprvá život."
"Zní to ucházejícně," neodporoval Pablo.
Tu zatrhl Pilón udičku. "Co si takhle pronajmout část
mýho domku, Pablo. Už nikdy bys nemusel lehávat na stu-
dený zemi. Zapomněl bys na zatvrdlej písek pod přístaviš-
těm, zapomněl bys na kraby, co ti tam lezou do bot."
"Ušlo by to," pravil Pablo.
"Koukej se, budeš platit pouhejch patnáct dolarů měsíč-
ně. A celej dům a celá zahrada ti budou k dispozici, jen do
postele mi nesmíš. Jen uvaž, Pablo! Až ti někdo bude chtít
napsat nějakej dopejsek, bude ho mít kam poslat!"
"To by ušlo," povídá Pablo. "Fajn."
Pilón si s úlevou oddychl. Ani si neuvědomoval, jakou
vahou na něm spočíval dluh Dannymu. Byl si téměř jist, že
Pablo nikdy nájem nezaplatí, ale tato okolnost nijak ne-

umenšovala jeho vítězství. Jestliže se Danny někdy bude shánět po penězích, Pilón bude moci říct: "Zaplatím, až zaplatí Pablo."
Načež se přiblížili k druhé pomyslné rysce a Pilón zavzpomínal, jak býval šťasten coby malý chlapec. "Starosti veškerý žádný, Pablo. Hříchu jsem neokusil. Bejval jsem velice šťastnej."
"Od těch dob nevíme, co je to štěstí," souhlasil Pablo.
...

Kterak se Jesus Maria Corcorán, člověk v jádru dobrý, nechtě stal nástrojem zla...

Život Pilónovi a Pablovi plynul zvolna a klidně. Ráno, když se sluníčko vyhouplo vysoko nad borový háj a modrá zátoka dole pod nimi se celá jiskřivě rozčeřila, vstávali Pablo a Pilón zvolna a uvážlivě z postelí.
28
Sluneční ráno je časem klidné pohody. Když listy slézu pokrývá třpytná rosa, proměňují se její kapky v krásné, třebaže nikoliv drahocenné šperky. V takový čas se nesluší spěchat či zbrkle pobíhati kolem. Neboť naše myšlenky zrána uplývají zvolna a jsou hluboké a zlaté.
Pablo a Pilón v modrých džínsách a modrých košilích se svorně odebrali do strže za domem, za malou chvíli se vrátili, usedli na sluncem zalitou verandu, naslouchali vyvolávání rybářů v ulicích Monterey a ospalým, loudavým hlasem probírali rozličné a strhující děje, neboť než se země jednou otočí, odehraje se jich na Pláni Tortille na tisíc.
Klidně a pokojně odpočívali Pilón a Pablo na verandě. Jen prsty u nohou občas maličko zavrtěli, když jim na ně usedly mouchy.
"Kdyby se kapky rosy proměnily v diamanty, byli by z nás pracháči," mínil Pablo. "Ožralý bysme byli, jak je život dlouhej."
Avšak Pilón, jenž byl zatížen smyslem pro realitu jako kletbou, dodal:
"Každej by pak měl diamantů fůru. Nedostali bysme za ně ani vindru. A víno nebude zadarmo nikdy. Chtělo by to jeden den pršet víno a nádrž, do který bysme si ho nachytali."
"Ovšem to by muselo bejt víno," vložil se do toho Pablo, "a ne ten hnusnej patok, cos přitáhl posledně."
"Taky jsem za něj nevypláz ani floka," bránil se Pilón. "Někdo ho schoval do trávy u tančírny. Co bys nechtěl od vína, o který jen tak zakopneš?"
Seděli na verandě a znaveně odháněli mouchy. "Cornelia Ruizová včera pořezala nožem černýho Mexikánce," utrousil Pilón.
Pablo pozdvihl oči, v nichž se zračil nikterak přehnaný zájem. "Ve rvačce?"
"Ale ne, černej netušil, že si Cornelia včera uhnala novýho amanta, a chtěl se k ní vetřít. A Cornelia ho přivítala s nožem."
"Jeho chyba, že to netušil," děl Pablo mravokárně. "Byl dole ve městě, když Cornelia splašila toho novýho
29
šamstříka. No a když našel dveře zamčený, pokusil se ten černej k ní vlízt oknem."
"Náš černej hoch byl vždycky ňouma," poznamenal Pablo. "Už to má za sebou?"
"Nemá to za sebou. Cornelia ho jenom polechtala nožem na rukách. Ani se na něj moc nezlobila. Akorát nechtěla, aby k ní lez."
"Že by Cornelia byla třeskutě cudná, tak to vona zas není," prohlásil Pablo. "Ale mše za svýho tátu sloužit nechává, a že už je deset let po smrti."
"Jestli někdo potřebuje mše jako sůl, tak je to starej

Ruiz," děl Pilón. "Hříšnej byl až pámbů brání a nikdá si to neodseděl. Na zpovědi kašlal, a to zvysoka. Když umíral, přišel k němu kněz, aby mu jako dal poslední tento, útěchu, a Ruiz se zpovídal. Cornelia tvrdí, že ten kněz vyšel od Ruize z pokoje bílej jako křída. Potom se nechal slyšet, že nevěří ani polovině z toho, co mu Ruiz napovídal."
Kočičím pohybem zabil Pablo mouchu, která mu lezla po koleni. "Ruiz vždycky lhal, až se hory zelenaly," pravil. "Jeho duši bude zapotřebí nejedný mše. Ale za co, prosím tě, může stát mše, když peníze na ni vynaložený vybírá Cornelia z kapes svejch amantů, který u ní chrunděj sťatý jak bezhlavý rytíři?"
"Mše jako mše," soudil Pilón. "Když ti někdo prodává víno, taky se tě neptá, kdes na to sebral čmrdle. A pánubohu je totálně volný, za jaký prachy se slouží jeho mše. Má prostě mši rád, tak jako ty rád víno. Otec Murphy blahý paměti chodil v jednom kuse na ryby a celý měsíce chutnala nejsvětější svátost po makrelách, ale nebyla proto o nic míň svatá. Od toho jsou tady kněží, aby se tímhle zaobírali. Naše starost to není. Spíš by mě teď zajímalo, kde sebrat nějaký to vejce. Vejce by bodlo."
Pablo si vrazil klobouk přes oči, aby si je ochránil před sluncem. "Tuhle mi povídal Charlie Meeler, že Danny peče s Rosou Martinovou, tou Portugalkou."
Pilón se polekaně napřímil. "Možná že si ho ta ženská bude chtít vzít. Portugalky jsou vždycky celý žhavý do vdávání a k čmrdlikům chovaj láskyplný city. Až se vezmou,
30
může nás Danny začít otravovat ohledně toho nájemnýho. Rosa bude chtít nový šaty. Všecky chtěj nový šaty. Znám je jak svý boty."
Pablo také jevil známky jistého znepokojení. "Měli bysme možná za Dannym zajít a trošku mu promluvit do duše," navrhl.
"Třeba bude mít Danny vejce," řekl Pilón. "Ty pipiny paní Moralesový snášej jedno za druhým."
Načež se obuli a co noha nohu mine se vydali směrem k Dannyho domku.
Pilón se sehnul, sebral ze země uzávěr od láhve piva, zaklel a hodil jej zase na zem. "Nějakej prevít to tady schválně narafičil, aby vodil slušný lidi za nos," zanadával.
"Já na to skočil včera večer," řekl Pablo. Podíval se do dvora, kde právě dozrávala zelená kukuřice. Její zralost se Pablovi hluboce vryla do paměti.
Dannyho zastihli, jak sedí na verandě za nízkým keřem a občas zakroutí palcem u nohy, aby odehnal mouchy.
"Čau, amigos," pozdravil je znaveně.
Sundali si klobouky, zuli se a posadili vedle něho. Danny vytáhl váček s tabákem a cigaretový papír a nabídl je Pilónovi. Pilón tím byl mírně šokován, ale zdržel se jakéhokoliv komentáře.
"Cornelia Ruizová pořezala černýho Mexikánce," povídá Pablo.
"Už jsem slyšel," Danny na to.
"Jo, tyhle ženský, nemaj už v těle ani kouska cti," přisadil si Pablo trpce.
"Aby si jeden dal bacha, když s nima líhá," povídá Pilón. "Zrovna tuhle se mi doneslo, že na Pláni Tortille je jedna žabička, nějaká Portugalka či co, která dá každýmu chlapovi něco na památku, když si teda o to ten chlap koleduje."
Pablo zamlaskal, vyjadřuje tak rozhořčení, a ruku s roztaženými prsty napřáhl před sebe. "Co nám chlapům zbejvá?" otázal se. "Člověk aby dneska radši nevěřil nikomu."
Bedlivě pozorovali Dannyho tvář, známky úleku však z ní nevyčetli.
31
"Ta žabka se jmenuje Rosa," pravil Pilón. "Příjmení rad-

ši vynechám."
"Jo tak, ty myslíš Rosu Martinovou," řekl Danny bez valného zájmu. "A co bys nečekal od Portugalky?"
Pablo s Pilónem si s úlevou oddychli.
"Jak se vede pipinkám paní Moralesový?" zeptal se Pilón jen tak mimochodem.
Danny smutně potřásl hlavou. "Pochcípaly do jedný. Paní Moralesová naložila nějaký fazole a všecky zavařovačky se jí otevřely, tak ty fazole dala slepicím a slepice pochcípaly, jedna jako druhá."
"A kde se nacházej teď?" zvídal Pablo.
Danny zakýval dvěma prsty sem a tam: "Žádný takový," pravil. "Někdo paní Moralesový poradil, aby ty slepice nejedla, neb by jí mohlo bejt blbě, ale my těm slepičkám řádně kuchli vnitřnosti a střelili jsme je řezníkovi."
"Nějaký ztráty na lidech už jsou?"
"Ne. Těm pipinkám nejspíš nic nebylo."
"Není vyloučený, žes za peníz získanej prodejem slepic nakoupil něco vínka," pravil zkusmo Pilón.
Danny mu věnoval úsměv hodný cynika. "Paní Moralesová nakoupila něco vínka. Když se to vezme kolem a kolem, je to pohledná ženská a tak stará zase není."
Na Pablově tváři se opět objevil úlek.
"Bratránek Weelie tvrdí, že jí je padesát," vyhrklo z Piléna.
Danny rozhodil rukama. "Což sejde na tom, kolik jí je?" otázal se filozoficky. "Je to náhodou čiloučká paninka. Má barák a dvě stě dolarů v bance k tomu." Načež Danny upadl do mírných rozpaků. "Chtěl bych paní Moralesový dát dáreček."
Pilón a Pablo se zahleděli na své nohy a nadměrným duševním úsilím se snažili odvrátit to, co mělo přijít. Jejich úsilí však nepřineslo kýženého ovoce.
"Mít tak trochu peněz," pokračoval Danny, "koupil bych jí krabici cukrátek." Významně pohlédl na své nájemníky, z nichž ani jeden se neměl k odpovědi. "Stačil by mi dolar nebo dva," upřesnil Danny.
32
"Chin Kee suší sépie," přispěchal s radou Pilón. "Třeba bys mu je moh půl dne krájet."
Dannyho řeč nabyla na důrazu. "Nehodí se, aby majitel dvou domů krájel sépie. Malá splátka na činži by možná postačila."
Pilón vstal jat hněvem. "Činže, činže, nic jinýho od tebe člověk neslyší," křičel. "Vyhodil bys nás na dlažbu, do stoky bys nás vyhnal a sám se budeš válet v duchnách. Pojď, Pablo," pokračoval zlostně Pilón, "jdem shánět peníz pro tuhle držgrešli, pro tohodle žida."
Načež oba důstojným krokem odkráčeli.
"Kde ty prachy seženém?" zeptal se Pablo Pilóna.
"Vím já," odvětil Pilón. "Třeba si už o ně neřekne." Ale Dannyho nehumánní požadavek hluboce rozrušil jejich duševní pohodu. "Až ho zas uvidíme, nazveme ho odporným vydřiduchem," prohlásil Pilón. "Léta letoucí jsme byli kámoši. Když strádal hladem, krmi jsme mu obstarali. Když strádal zimou, oděli jsme ho."
"To bylo kdy?" chtěl vědět Pablo.
"Totiž bejvali bysme to pro něj udělali. Kdyby bejval něco potřeboval a my to měli, byl by to měl i on. A teď pošlape naše přátelství kvůli cukrátkám, který chce dát nějaký starý tlustý bábě."
"Cukrátka nedělaj lidem dobře," konstatoval Pablo.
Přívalem emocí Pilóna vyčerpal. Posadil se do příkopu u cesty, rukama si podepřel bradu a propadl bezútěšnosti. Načež se Pablo posadil taky, ale jen aby si odpočinul, neboť jeho přátelství s Dannym nebylo tak krásné a dlouhé jako Pilónovo.
Příkop byl dole ucpaný senem a zarostlý keři. Znechu-

cen a zarmoucen popatřil Pilón dolů a zahlédl lidskou paži trčící zpod keře. A hle, vedle paže ležel poloprázdný čtyřlitrový demižónek vína. Pilón popadl Pabla za ruku a ukázal na oba zmíněné předměty.
Pablo jen zíral. "Možná že už to má za sebou, Pilóne."
Pilón hned chytil dech a v mžiku se mu navrátila jeho vzácná schopnost jasného zření. "Jestliže už to má za se-

bou, pak mu víno nemůže bejt ku prospěchu. Přece si ho nevezme do hrobu?"
Načež se paže pohnula a odhrnula keř, zjevujíc tak ušpiněnou tvář a rezaté strnisko Jesúse Marii Corcorána. "Čau, Pilóne. Čau, Pablo," pravil jako ve snách. "Qué tomaso"
Skokem byl Pilón u něho v příkopu. "Amigo, Jesús Maria! Tys chorej!"
Jesús Maria se sladce usmál. "Pouze ožralej," zamumlal a poklekl. "Pojďte, přátelé, omočte si rety. A lokejte zhluboka. Vínka habaděj."
Pilón si naklonil demižónek přes loket. Čtyřikrát polkl a demižónek byl hned o půl litru lehčí. Poté se chopil demižónku Pablo a zalaškoval s ním jako kočka s pírkem. Rukávem si otřel ústa, přičichl k vínu, třikrát či čtyřikrát předběžně usrkl a několik kapek si rozstříkl kolem úst, aby vystupňoval svou touhu až k mukám. "Madre de Dios, qué vino," pronesl konečně. Pozdvihl demižónek a červené víno mu s klokotem a pokojně protékalo hrdlem.
Pilón měl už ruku dávno napřaženu, když se Pablo musel znova nadechnout. S milým a obdivným výrazem v tváři se Pilón zadíval na svého přítele Jesúse Mariu. "Copaks objevil v lese poklad?" zeptal se. "Což snad skonal nějakej zazobanec a zmínil se o tobě v poslední vůli, příteli můj drahej ?"
Jesús Maria byl založením lidumil a laskavostí vždy jen oplýval. Zachrchlal a odplivl si. "Dej mi loka," pravil. "Vyschlo mi v krku. Vypovím vám, jak se to seběhlo." Zasněně upíjel jako člověk, který má tolik vína, že nemusí s pitím spěchat a dokonce ho může bez výčitek trochu vybryndat.
"Přede dvěma dny jsem spal na pláži poblíž Seaside," začal. "V noci vyvrhly vlny na břeh člun, krásnej člun to byl, s vesly a tak. No a tak jsem do něj vlez a dovesloval do Monterey. Moh jsem za něj dostat dvacet dolarů, ale kšefty vázly, tak jsem dostal jen sedům."
"Takže ti přebejvá nějakej ten peníz?" zvolal Pilón, jsa nadmíru vzrušen.
"Jen vám říkám, jak se to seběhlo," odvětil Jesús Maria, nikoliv bez důstojnosti. "Zakoupil jsem dva demižónky

vína, dones jsem si je sem do lesa, no a pak jsem šel na procházku s Arabellou Grossovou. Neboť jsem jí v Monterey koupil dvoje hedvábný spodní kalhotky. Moc se jí líbily -, byly takový celý heboučký a růžový. No a pak jsem Arabelle koupil půl litru whisky. No a pak jsme potkali nějaký vojáky a ona šla s nima."
"Takže připravila poctivýho člověka o jeho peníz!" zvolal v hrůze Pilón.
"Nikoliv," děl Jesús Maria zasněně. "Stejně jí začínala šichta. No a pak jsem šel sem a dal jsem si dvacet."
"Takže čmrdly už nemáš, co?"
"Jo, to nevím," řekl Jesús Maria. "Ale můžu se podívat." Zalovil v kapse a vyndal z ní tři zmuchlané dolarovky.
"Dnes večer," oznámil svým posluchačům, "zakoupím Arabelle Grossovy jednu z těch serepetiček, co ženský taky nosej kolem těla, jenže trošku vejš."
"Myslíš ty dvě malý hedvábný kapsičky na provázku?"
"Přesně tak," řekl Jesús Maria, "ale aby nebyla mejlka, tak malý zase nebudou." Odkašlal si, aby pročistil hrdlo.
Pilón byl v okamžení starostlivost sama. "To dělá ten noční vzduch. Spát pod širákem není vždycky vono. Vez-

meš ho k sobě domů, Pablo, a vykurýrujeme mu to jeho nachlazení."
"O čem jde řeč?" zeptal se Jesús Maria. "Jsem zdravej jako řípa.
"To si jen myslíš, to si jen myslíš," děl Pilón. "Rudolfe Kelling si to myslel taky. A před měsícem jsi mu byl na funuse, jen si vzpomeň. A Angelina Vasquezová si to taky myslela. A minulej tejden se odebrala na pravdu boží."
Což Jesúse Mariu vylekalo. "Co mi teda podle tebe jako je?"
"Ten noční vzduch to dělá," řekl Pilón odborně. "Tvoje plíce ho holt nesnesou."
Pablo zabalil demižónek do velikého lupenu jakéhosi plevele, zakrývaje ho tak, aby případní kolemjdoucí umírali zvědavostí, co v něm je.
Pilón kráčel vedle Jesúse Marii a čas od času se ho dotýkal, aby mu tak připomněl, že je teď chorým člověkem.
35
Přivedli ho s Pablem k sobě domů, uložili do postele a nenechavše se odradit značným horkem, přikryli ho starým vlněným šálem. Načež se Pablo rozhovořil o těch nebožácích, kteří se svíjejí v tuberkulózních mukách. Prosytiv svůj hlas lahodnými tóny, rozpovídal se zas Pilón s hlubokou úctou o slastech, jež jsou dány člověku bydlícímu v malém domku. Když má noc na kahánku a když víno i hovor dojdou a venku se plazí smrtonosná mha jako duch nějaké obrovité pijavice, tehdy takový člověk nejde a nelehne si někam do strže plné choroboplodného vlhka. Ne, takový člověk jde a uloží se do hluboké, měkoučké, vyhřáté postýlky a spinká jako jezule.
V tu chvíli Jesús Maria usnul jako jezule. Pilón a Pablo jím museli zatřást, aby mu dali napít. Načež se Pilón s citem rozhovořil o ránech, kdy takový člověk vylehává ve svém vyhřátém pelíšku, dokud slunce nevystoupí na nebesa tak vysoko, že jeho svit může být lidem ku prospěchu. Ne, takový člověk se netřese za svítání zimou jako osika a nemusí plácat rukama o sebe, aby zahnal mrazivý chlad.
Nakonec Pilón a Pablo přitiskli Jesúse Mariu, jako když dva teriéři sevřou pronásledovanou kořist. Pronajali Jesúsovi dům za patnáct dolarů měsíčně. Jesús to přijal náramně spokojeně. Načež následovalo všeobecné rukou potřásání. Demižónek byl vybalen z lupení. Pilón se napil zhluboka, neboť věděl, že to nejtěžší ho teprve čeká. Vyslovil to velice jemně a jakoby mimochodem, zatímco Jesús Maria upíjel z demižónku.
"A tři dolary nám zaplatíš teď jako první splátku."
Jesús Maria postavil demižon a s hrůzou pohlédl na Pilona. "Ne," vybuchl. "Slíbil jsem Arabelle Grossový, že jí koupím ty dva pumlíčky na provázku. Zaplatím činži, až přijde čas."
Pilón viděl, že šlápl vedle. "Když ležel na tý pláži v Seaside, Pámbů ti přihrál člun. Myslíš snad, že to učinil proto, abys moh nakupovat hedvábný kalhotky kurvám z konzervárny? Nikoliv! Pámbů tak učinil proto, abys z toho věčnýho spaní na studený zemi nechcíp. Myslíš si snad, že Pánaboha interesujou kozy Arabelly Grossový? No vidíš, takže
36
pěkně zaplatíš dva dolary coby zálohu," pokračoval. "Za dolar dostaneš pumlíč tak velikej, že pojme kravský veme-no."
Leč Jesús Maria stále nebyl svolný.
"Něco ti povím," pokračoval Pilón, "jestli Dannymu nezaplatíme dva dolary, vyhodí nás na dlažbu a všecko kvůli tobě. Ve škarpě budem spát a ty nás budeš mít na svědomí."
A tu Jesús Maria, v důsledku palby vedené hned z několika pozic, podlehl a předal Pilónovi dvě zmačkané dolarovky.

Načež došlo k uvolnění napětí a v pokoji opět zavládl klid a mír a to nejsrdečnější přátelské ovzduší. Pablo si zas odnesl šál na svou postel a konverzace ožila.
"Ten peníz teď musíme odnést Dannymu."
Ukojivše nejhorší žízeň, srkali teď víno ze zavařovaček.
"A čehopak se to Dannymu nedostává, že tumlem potřebuje dva dolary?" zeptal se Jesús Maria.
Pilón se mu to jal důvěrně vysvětlovat. Ruce mu kmitaly jako dva motýli, kteří nevylétli ze dveří jen proto, že byli připoutáni k zápěstí a pažím. "Náš přítel Danny to teď koulí s paní Moralesovou. Ale Danny není na hlavu padlej, nemysli si. Paní Moralesová má dvě stě dolarů v bance. Danny jí chce koupit fůru cukrátek."
"Cukrátka nedělaj lidem dobře," poznamenal Pablo. "Bolej po nich zuby."
"To je Dannyho věc," řekl Jesús Maria. "Jestli chce, aby paní Moralesovou rozbolely zuby, tak nikomu do toho nic není. Co je nám do zubů paní Moralesový?"
Na Pilónově tváři se objevil stín starosti. "Ale když náš přítel Danny dá cukrátka paní Moralesový, zajisté si vezme taktéž. Takže chrup našeho přítele je v nebezpečí." Pln obav potřásl Pablo hlavou. "To by bylo špatný, kdyby kamarádi, který mu máj bejt oporou, přivodili Dannymu bolest zubů."
"Co budeme dělat?" zeptal se Jesús Maria, třebaže on i všichni ostatní přesně věděli, co budou dělat. Zdvořile čekali, až někdo z nich učiní nevyhnutelný návrh. Ticho se

protahovalo. Pilón a Pablo vycítili, že s návrhem by neměli přijít oni, neboť vzato kolem a kolem, mohli by být pokládáni za zainteresovanou stranu. Jesús Maria zas mlčel, jsa si vědom svých povinností vůči hostitelům; když ho však jejich mlčení přivedlo k poznání toho, co se od něho očekává, bez zaváhání vyplnil vzniklou mezeru v konverzaci.
"Čtyřlitrový demižónek vína je pro dámu dárek nad dárky," pronesl zamyšleně.
Pilón a Pablo byli oslněni pronikavostí jeho ducha.
"Možná abysme Dannymu řekli, že víno prospívá chrupu mnohem víc než cukrátka."
"Jenže co když Danny nebude věnovat našemu varování náležitou pozornost. Svěř Dannymu do ruky peníz a nikdy nemáš jistotu, jak s ním naloží. Třeba za něj koupí cukrátka a veškerá naše snaha a čas budou vyplýtvány."
Bylo už úkolem Jesúse Marii doříci napůl vyřčené a rozhodnout tu nejchoulostivější situaci. "Možná abysme to víno koupili sami. Dáme je Dannymu a nazdar hodiny."
"To je vono," zvolal Pilón. "Teďs to vyhmátl"
Vida své zásluhy takto vyzdviženy, Jesús Maria se skromně usmál. Měl pocit, že dříve či později by s podobným zásadním příspěvkem přišel kdokoliv z nich.
Pablo rozlil poslední zbytky vína do zavařovaček a všichni se po tom vyčerpávajícím úsilí napili. Naplňovalo je pýchou, jak logicky dospěli ke svým závěrům a v jak filantropickém duchu k celé problematice přistupovali.
"Teď mi vyhládlo," pravil Pablo.
Pilón vstal, šel ke dveřím a pohlédl na slunce. "Už je po poledni," prohlásil. "Já s Pablem půjdem k Torrellimu pro víno a ty, Jesúsi Mario, skočíš do Monterey a přineseš žvanec. Paní Brunová v přístavišti ti možná dá rybu. Třeba seženeš i nějakej ten chlebík."
"Snad abych šel s váma," bránil se Jesús Maria, neboť v něm vzklíčilo podezření, že v hlavách jeho přátel nazrává další sled myšlenek, stejně logický a nevyhnutelný jako předchozí.
"Nikoliv, Jesúsi Mario," řekli neochvějně Pilón a Pablo. "Teď jsou dvě. Za hodinu budou tři. Tou dobou se tady

sejdem a dáme něco žvance. A možná nějaký to vínko do

skla."
Načež se Jesús Maria velmi, velmi neochotně vydal do Monterey, zatímco Pilón a Pablo se lehkým skokem ubírali z kopce k hospůdce páně Torrelliho.
...

Kterak svatý František běh událostí zvrátil a Pilónovi, @Pohlovi a Jesúsovi Mariovi malé potrestání uchystal...

Odpoledne přibývalo tak nepozorovatelně jako šťastnému člověku přibývají léta. Sluneční svit dostal zlatý odstín. Modř zátoky potemněla a pousmála se vlnkami zčeřenými větříkem vanoucím od pobřeží. Ti osamělí rybáři, kteří se domnívají, že ryby berou za přílivu, odešli z pobřežních skal, a na jejich místa usedli ti, kdož se domnívají, že ryby berou za odlivu.
Ve tři se vítr změnil a zlehka foukal od zátoky, přinášeje s sebou nejrozličnější příjemné vůně mořských chaluh. Ti, kdož na neobydlených pozemcích spravovali v Monterey sítě, položili šídla a ubalili si cigarety. Obtloustlé dámy, v jejichž očích spočívala únava a moudrost příznačná pro oči vepřů, projížděly ve zbytečně silných vozech ulicemi města směřujíce k čaji a gin-fizzům v hotelu Del Monte.
Na Alvarado Street vyvěsil krejčí Hugo Machado cetli s nápisem "Přijdu hned", načež se odebral domů, nemaje v úmyslu se toho dne do dílny navrátit. Borovice se ve větru pomalu a rozkošnicky pohupovaly. Ze stovky dvorků bylo slyšet slepice, jak si krotce stěžují na svůj neblahý úděl.
Pilón a Pablo seděli pod růžovou růží kastilskou na dvorku páně Torrelliho, klidně srkali víno a vychutnávali odpolední čas, jenž kolem nich přibýval tak zvolna, jako když tráva roste.
"Ještě že jsme Dannymu nepřinesli osm litrů," děl Pilón, "neboť střídmost není zrovna jeho přirozeností."

"Danny vypadá zdravě," souhlasil Pablo, "ale právě takový lidi skapávaj dnes a denně. Vem si třeba Rudolfa Kellinga. Vem si Angelinu Vasquezovou."
Pilón opět projevil uměřenou dávku smyslu pro realitu. "Rudolfe spad do lomu nad Pacific Grove," poznamenal s nepřehnanou výčitkou v hlase. "Angelina pozřela zkažený rybí konzervy. Ale budiž," pokračoval laskavě, "vím, jak to myslíš. Na světě jsou mraky lidí, co zhebnou v důsledku nadměrnýho požívání vína.
Celé Monterey se začalo instinktivně připravovat na nadcházející noc. Paní Guttiérezová si nakrájela pálivé papriky do salátu. Prodavač alkoholických nápojů Rupert Hogan přidal trochu vody do ginu a odložil ho zatím stranou, aby ho mohl po půlnoci jaksepatří naservírovat. Zároveň si nasypal trochu pepře do whisky, kterou mínil rozlévat hned zvečera. Bullet Rosendale otevřel v tančírně El Paseo kartónovou krabici s preclíky a pěkně je rozložil na velkých, správou tančírny zapůjčených mísách jako drsné hnědé krajky. V krámě společnosti Palace Drug vytáhli rolety. Skupinka mužů, kteří strávili odpoledne před poštovním úřadem zdravíce se s přáteli, přesunula své stanoviště na nádraží, aby se podívali, jak do Monterey přijíždí expres Del Monte ze San Franciska. Přežraní mořští racci se vznesli z břehu u konzervárny a odletěli k mořským útesům. Řady pelikánů tvrdošíjně bušily do vody v místech, kde se rozhodly strávit noc. Italští rybáři rozložili sítě na velkých válcích. Malinká devadesátiletá slečna Alma Alvarezová se jako každý den odebrala k vnější zdi kostela San Carlos, aby tam obdarovala Pannu Marii červenými pelargóniemi. V sousední metodistické vesničce Pacific Grove se sešlo shromáždění Ženského křesťanského abstinentského spolku, aby si pobesedovalo při čaji a vyslechlo jakousi

drobnou dámu, která energicky a barvitě líčila hřích a prostituci v Monterey. Byla toho názoru, že by členky výboru měly navštívit tyto útulky hříchu, aby se na vlastní oči přesvědčily o tamějších podmínkách. Tak často se tímto problémem zabývají a potřebují nové autentické poznatky.
40
Slunce se nachýlilo k západu a změnilo barvu do oranžova. Pod růžovým keřem na dvorku páně Torreliho dopili právě Pilón a Pablo první demižónek vína. Pan Torrelli vyšel z domu a přešel po dvorku, aniž by své někdejší zákazníky zahlédl. Pilón a Pablo počkali, až pan Torrelli zmizí z dohledu směrem k Monterey, načež s vynaložením veškerého svého umu a dovednosti vyfoukli paní Torrelliové večeři. Poplácali ji po pozadí, nazvali ji baculatou kachničkou, chvíli se zdvořile měli k její osobě a nakonec ji zanechali v hospodě polichocenou a nepatrně pocuchanou.
Nadešel večer a v Monterey se rozsvítila světla. "Děti pekla, Děti pekla," začala světu oznamovat reklamní světla nad místním biografem. Na vychladlých pobřežních skalách zaujala místa malá, zato však fanatická skupinka mužů přesvědčených, že ryby berou večer. Na ulicích a kolem komínů se povalovala jemná mlha a ve vzduchu bylo cítit lehkou vůni hořícího borového dříví.
Pablo a Pilón se vrátili k růžovému keři na dvorku a usedli na zem, ale jejich někdejší spokojenost byla tatam.
"Je tu zima," řekl Pilón a pro zahřátí si lokl vína.
"Co abysme šli domů do teplíčka," navrhl Pablo.
"Jenže nemáme dříví do kamen."
"Vezmi víno," přikázal Pablo, "a setkáme se na rohu."
A asi za půl hodiny se opravdu na rohu setkali.
Pilón čekal trpělivě, neboť věděl, že jsou záležitosti, při nichž ani přítel nemůže být nápomocen. A jak čekal, upíral Pilón bdělé oko tím směrem, kde před chvílí zmizel pan Torrelli, neboť pan Torrelli byl muž prudké letory, jemuž něco vysvětlovat, byť slovy sebevíc uváženými a sebekrásněji formulovanými, bylo počínání zhola neplodné. Navíc pan Torrelli trpěl, a Pilón to dobře věděl, neuměřenou a zcela donkichotskou, pro Italy příznačnou představou o nedotknutelnosti svazku manželského. Avšak Pilónova péče byla nadbytečná. Žádný pan Torrelli nevpadl grobiánsky domů. Za chvilku se objevil Pablo a Pilón si s uspokojením a obdivem povšiml, že nese v náručí něco borových polínek ze zásoby páně Torrelliho.
Dokud nedošli domů, pomlčel Pablo o svém nejnovějším
/41
dobrodružství. Jeho komentář doma byl ozvěnou Dannyho slov: "Čiloučká paninka, ta baculatá kachnička."
Pilón ve tmě přikývl a rozvážně, ba filozoficky pravil: "Jen zřídkakdy se přihodí, že na jednom trhu najdeš všecko -, víno, jídlo, milování a dříví na otop. Nesmíme to panu Torrellimu zapomenout, Pablo, příteli. Taková konekce je hotový terno. Musíme mu jednou na revanš přinýst malej dáreček."
Pilón rozdělal oheň, až to v litinových kamnech zahučelo. Oba přátelé si přitáhli židle blíž ke kamnům a udržovali si zavařovačky pěkně v teple, aby se jim víno trochu hřálo.
Osvětlení bylo onoho večera posvěcené, neboť Pablo zakoupil svíci, hodlaje ji v kostele zažehnout na počest svatého Františka. Než však stačil tento bohulibý plán naplnit skutkem, něco mu do toho přišlo, v důsledku čehož teď na krásné, velké mušli svítila malá voskovice a promítala na stěnu Pablův a Pilónův rozkmitaný stín.
"Kdepak asi vězí ten Jesús Maria, to bych teda rád věděl," ozval se Pilón.
"Podle naší dohody měl už bejt dávno zpátky," řekl Pablo. "Začínám pochybovat, že je na něj spoleh."
"Třeba ho něco drobátko pozdrželo, Pablo. S tím svým rezatým fousem a srdcem plným laskavosti má náš Jesús

Maria jednu patálii s ženskéjma za druhou."
"Má náturu kobylky luční," prohlásil kriticky Pablo.
"Furt by jen někde cvrkal, hrál si nebo poskakoval. A seriózност veškerá žádná."
Nijak zvlášť se však během toho čekání nepoměli. Sotva načali druhou zavařovačku, vstoupil Jesús Maria vrávoravým krokem do pokoje.
Přidržoval se obou dveřních křídel, aby tak upevnil svou vzpřímenou pozici. Košili měl na cáry a z obličeje mu crčela krev. V poskakujícím světle svíčky nabylo jedno jeho oko temného a hrozivého vzhledu.
Pablo s Pilónem byli skokem u něho: "Přítel se nám poranil! Spadl z útesu. Přejel ho vlak!" V jejich hlasu nebyl ani náznak ironie, ale Jesús Maria to dobře pochopil jako ten nejpustší výsměch. Probodával je pohledem jednoho

oka, to jest onoho oka, které ještě bylo jakžtakž schopno někoho probodávat.
"Vaše mámy byly krávy nedojený," poznamenal suše.
Pilón a Pablo se od něho odtáhli, neboť se zhrozili nadávky takto vulgární. "Přítel se nám pomát na rozumu."
"Luplo mu v bedně."
"Nalej mu kapku vína, Pablo."
S chmurou na líci seděl Jesús Maria u ohně a žmoulal v ruce zavařovačku, zatímco jeho přátelé trpělivě čekali, až se jme objasňovat své tragické příhody. Leč Jesús Maria zřejmě nacházel uspokojení v tom, mohl-li přátele nechat tápat po příčinách svého neutěšeného stavu. Třebaže si Pilón několikrát odkašlal a třebaže Pablo opakovaně popatřil na Jesúse Mariu očima, z nichž soucítění a porozumění přímo čišely, tvářil se Jesús Maria, jako by mu uplavalo mejdlo, a tupě zíral na kamna, víno a posvěcenou svíci tak dlouho, až jeho nezdvořilá nesdílnost dohnala Pilóna k nezdvořilosti stejného kalibru. Později se sám divil, jak mohl něco takového udělat.
"Zase ty mládenci vojanský, co?"
"Jo," zavrčel Jesús Maria. "Pro změnu přišli moc brzo."
"Muselo jich bejt nejmíň dvacet, když tě vyvedli takhle v barvách," děl Pablo, aby svého přítele posílil na duchu.

"Každej přece ví, že se umíš rvát jak sám král zvířat.
Což se neminulo účinkem a Jesús Maria hned vypadal spokojeněji.
"Čtyři byli," pravil. "A Arabella Grossová jim přicmrdovala. Vzala mě šutrem do hlavy."
Načež Pilón pocítil, jak se v něm zdvíhá vlna mravního rozhořčení. "Nebudu ti znova připomínat," káral přísně Jesúse Mariu, "jak jsme tě varovali před tou děvkou konzervárenskou." V duchu se zeptal, zda skutečně Jesúse Mariu varoval, a došel k závěru, že nejspíš ano.
"Tyhle bílý lehký holky jsou proradný, příteli," vpadl jim do řeči Pablo. "Ale dals jí ty pumlíče na provázku, co se nosej kolem těla?"
Jesús Maria sáhl do kapsy a vytáhl z ní zmuchlanou růžovou podprsenku z umělého hedvábí. "Nebyl na to čas,"

řekl. "Právě jsem se k tomu dopracovával. Krom toho jsme teprvá měli jít do lesa."
Pilón nahlas začichal, potřásl hlavou a se smutnou odevzdaností v hlase pravil: "Tys pil whisky."
Jesús Maria přikývl.
"Kdes ji vzal?".
"Od těch vojáků," řekl Jesús Maria. "Měli ji schovanou ve skruži pod silnicí. Arabella o ní věděla a řekla mi to. Ale ty holubi nás při tý flašce načapali."
Celý příběh tak poznenáhlu nabýval tvar. Pilónovi se to líbilo. Vyklopte všechno hned a veta je po příběhu. Dobrý příběh spočívá v polovyřčených věcech, jež si posluchač

musí doplnit podle své vlastní zkušenosti. Pilón vzal Jesúsovi Mariovi z klína růžovou podprsenku, přejel po ní prsty, načež se v jeho očích usadil hloubavý výraz. Za okamžik mu v nich však zaplála světélka radosti.
"Už to mám," zvolal. "Dáme tu věc Dannymu jako dar pro paní Moralesovou."
S výjimkou Jesúse Marii byli všichni pro a ten vycítil, že je v drtivé menšině. S taktním porozuměním pro poraženého dolil mu Pablo zavařovačku vínem.
Za nějakou chvíli se všichni tři přátelé začali usmívat. Pilón vyprávěl jakousi velmi legrační příhodu, která jednou potrefila jeho otce. V pokoji opět zavládla dobrá nálada. Zpívalo se a Jesús Maria šouravě zatancoval, aby dokázal, že mu nic hrozného není. Hladina vína v demižónku klesala a klesala, než však klesla docela, klesli tři přátelé únavou. Pilón a Pablo se dopotáceli do postele a Jesús Maria si udělal pohodlí na podlaze hned vedle kamen.
Oheň vyhasl. Dům se naplnil hlubokými zvuky, jež vyluzuje spánek. V obývacím pokoji vše znehybnělo. Jen plamínek posvěcené svíčky, ostrý jako čepel kopí, s neuvěřitelnou rychlostí poskakoval nahoru a dolů.
Tato posvěcená svíce měla později být Pilónovi, Pablovi a Jesúsovi Mariovi zdrojem nejedné úvahy na mravoličné téma. Obyčejná vosková tyčinka s provázkem uprostřed: taková věcička, pomysleli byste si, podléhá jistým zákonům fyziky a ničemu jinému. Její chování, řekli byste si, je pod-

míněno jistými principy tepla a spalování. Zapálíte knot a vosk roztaje a vzlíná nahoru do knotu. Svíce hoří jistý počet hodin, pak vyhasne a je po všem. Celý proces tím končí. Za malou chvíli na svíci zapomenete a za další chvíli jako by nikdy neexistovala.
Což jste snad zapomněli, že tato svíce byla posvěcená? Že ve chvilce probuzeného svědomí či čistého náboženského vznícení ji Pablo přiřkl svatému Františkovi? Zde jest hledati onen princip, který vyvázal voskovou tyčinku z pravomoce fyziky.
Svíce zamířila plamennou čepel k nebesům jako umělec, který se vnitřně stravuje, aby se stal božským. Byla kratší a kratší. Venku se zvedl větřík a profoukl dovnitř puklinami ve zdi. Svíce se zbortila k jedné straně. Hedvábný kalendář s tváří krásné dívky vyhlížející z lůna americké růže se nepatrně odklonil od zdi a setkal se s plamennou čepelí. Plameny olízly hedvábí a vyrazily směrem ke stropu.
Odchlípla tapeta prudce vzplála, a potom spadla na hromadu novin.
Svatí a mučedníci přihlíželi z oblohy se rty pevně semknutými a neodpouštějícím výrazem v tváři. Svíce byla posvěcená. Patřila svatému Františkovi. Svatý František bude mít dnes v noci místo ní velikananánskou svíčku.
Kdyby bylo možno měřit hloubku spánku, mohli bychom konstatovat, že Pablo, jehož provinilé počínání bylo příčinou ohně, spal dokonce tvrději než jeho kamarádi. Ale protože takové míry není, musíme své konstatování omezit a říci pouze, že spal, jako když ho do vody hodí.
Plameny se vyšplhaly po zdech, našly si malé otvůrky ve střeše a protáhly se jimi ven do noci. Dům se otřásal jejich hukotem. Jesús Maria se nepokojně zavrtěl a začal si ve spaní sundávat kabát. Načež mu do obličeje spadl hořící šindel. Zařval, skokem byl na nohou a v šoku zíral na běsnící plameny.
"Pilóne!" vykřikl, "Pilóne!" Vběhl do vedlejšího pokoje, vytáhl své přátele z postelí a vystrkal je z domu. Pilón dosud mezi prsty žmoulal růžovou podprsenku.
Stáli před hořícím domem a hleděli dovnitř otevřenými,

plameny ověnčenými dveřmi. Na stole mohli vidět demižónek, v němž bylo na pět centimetrů vína.

Pilón vycítil, jak v Jesúsovi Mariovi vyrážejí klíčky ničím neregulovaného hrdinství. "Nedělej to," vykřikl. "Musíme ho obětovat ohni jako trest za to, že jsme nedopili."
Načež k nim dolehlo kvílení sirén a řev hasičských stříkaček, které se na dvojku škrábaly do kopce z hasičské zbrojnice v Monterey. Veliká červená požární vozidla se přiblížila a pátracími světly přejížděla po borovicích.
Pilón se spěšně otočil na Jesúse Mariu. "Utíkej za Dannym a řekni mu, že mu hoří barák. A hoď sebou, Jesúsi Mario."
"Proč sebou nechceš hodit ty?"
"Koukej," řekl mu Pilón, "Danny neví, že sis taky pronajal jeho dům. Na mě a na Pabla by moh bejt krapet nevrlej."
Jesús Maria pochopil vnitřní logiku věci a upaloval k Dannyho domu. V domě se nesvítilo. "Danny," vykřikl Jesús Maria. "Danny, hoří ti barák!" Nikdo mu neodpověděl. "Danny!" zvolal znovu.
Načež se otevřelo okno vedle u paní Moralesové. Dannyho hlas zazněl nedůtklivě: "Co je, do prdele!"
"Hoří ti barák, ten, co v něm bydlí Pilón s Pablem."
Danny chvíli neříkal nic. "A hasiči jsou na místě?" otázal se poté.
"Jo," vykřikl Jesús Maria.
Celá obloha se už rozzářila a bylo slyšet praskot hořících trámů. "Když si s tím ani hasiči nevěděj rady, tak co mám podle Pilóna dělat já?" prohlásil Danny.
Jesús Maria zaslechl, jak se okno zase zabouchlo, otočil se a klusal zpátky k ohni. Na návštěvy to zrovna vhodná doba nebyla, to věděl taky, ale člověk si nevybere. Kdyby Danny o ten ohníček přišel, třeba by se zlobil. Jesús Maria byl tak jako tak rád, že Dannymu podal zprávu. Veškerou odpovědnost teď ponese paní Moralesová.
Domek to byl nevelký, nádherně profukoval a stěny byly dokonale vyschlé. Snad od dob, kdy vyhořela čínská čtvrť, nehořelo tak rychle a tak důkladně. Hasiči pohlédli na pla-

noucí stěny a jali se zkrápět keře, stromy a okolní domy. Netrvalo ani hodinu a bylo po domě. Teprve poté se hadice stočily do hromady popela, aby uhasily řeřavé uhlí a jiskry.
Pilón, Pablo a Jesús Maria stáli svorně vedle sebe a nemohli se vynadívat. Polovina obyvatelstva Monterey a veškeré osazenstvo Pláně s výjimkou Dannyho a paní Moralesové spokojeně postávali poblíž a dívali se na požár. Když bylo po všem a z černé hromady stoupala už jenom pára, měl se Pilón mlčky k odchodu.
"Kam jdeš?" volal za ním Pablo.
"Jdu se dospat do lesa," děl Pilón. "A jestli ti můžu bejt radou, pojď se mnou. Sluší se, aby nás Danny nějakej ten den neviděl." Pablo a Jesús Maria vážně přikývli a šli za Pilónem. "Budiž nám to ponaučením," řekl Pilón. "Napříště už nikdy nenecháme v domě přes noc nedopitý víno."
Načež Pablo hlasem, v němž nebylo špetky naděje, poznamenal: "Napříště ho vždycky vynesem ven a někdo nám ho šlohne."
.,.,.,

Kterak tři hříšníci, učinivše pokání, klidu nabyli. Kterak si Dannyho druzi přátelství přísahali...
Když se slunko vyhouplo vysoko nad borovice, země se prohřála a noční rosa pomalu vysychala na listech pelargónií, vyšel Danny na verandu, aby trochu poseděl v teple na sluníčku a přebral si v hlavě jisté události. Vyzul se, položil si nohy na sluncem vyhřátá prkna a kroutil prsty u nohou. Právě se vrátil z ranní obchůzky, při níž si prohlédl čtvercové políčko černého popela a pokroucené trubky instalace, jež bývaly jeho druhým domem. Aby učinil konvenci zadost, dopřál si trochy hněvu namířeného proti svým ne-

dbalým přátelům a krátce zatruchlil nad pomíjivostí všech pozemských statků, jež ovšem tolik zvyšuje hodnotu statků duchovních. Pomyslel na to, jak bylo vniveč obráceno jeho postavení člověka vlastnícího dům k pronajmutí. Když tak-
47
to odvedl daň emocím, jež mu diktoval smysl pro povinnost a slušnost, oddal se Danny konečně svému opravdovému citu, pocitu úlevy z toho, že se zbavil alespoň jednoho břemene.
"Kdyby ten barák ještě stál, probouzel by ve mně chtíč po činži," pomyslel si. "Moji přátelé se ke mně chovali jak psí čumáci, neboť mi dlužili peníze. Teď mužem bejt zas svobodný a šťastný."
Ale Danny věděl, že musí své přátele trošku přidržet na uzdě, nebo si o něm budou myslet, že nemá tu správnou razanci. Jak tak seděl na verandě odháněje mouchy občasným ruky mávnutím, v němž řečené mouchy spatřovaly spíše varování než skutečné nebezpečenství, sumíroval si Danny vše, co musí svým přátelům říct, dříve než je opět oblaží svou přízní. Ukáže jim, že není žádný hadr na holi. Přál si to však mít rychle za sebou a zase se stát tím Dannym, jehož má každý rád, Dannym, jehož všichni vyhledávají, když ukořistí trochu vína nebo kus masa. Jako majitel dvou domů byl Danny pokládán za boháče a přicházel tak o mnoho pamlsků.
Pilón, Pablo a Jesús Maria Corcorán dlouho vyspávali na jehličí v lese. Prožili právě noc plnou nesmírného vzrušení a byli znaveni. Nakonec jim však slunko zasvitlo do obličeje s polední horlivostí, mravenci si na nich udělali promenádu a opodál usedly dvě sojky a zostra jim nadávaly.
Jejich spánek byl však přerušen teprve skupinkou lidí, kteří se usadili kousek od nich za křovím a chystajíce se piknikovat, otevřeli veliký koš, z něhož putovalo k Pilónovi, Pablovi a Jesúsovi Mariovi tisícero znepokojivých vůní. Pilón, Pablo a Jesús Maria se probudili, posadili se a hned na ně dolehla tíha jejich provinění.
"Jak vlastně začalo hořet," zeptal se naříkavě Pablo, ale nikdo nevěděl.
"Možná abysme na nějakou chvíli zmizli někam jinam -, do Watsonville nebo do Salinas, to jsou pěkný městečka."
Pilón vytáhl z kapsy podprsenku a prsty přejel po hlad-
48
kém, růžovém hedvábí. Načež ji přidržel proti slunci a zadíval se skrz ni.
"To bysme jenom všecko oddálili," prohlásil rozhodně. "Podle mě by bylo lepší jít za Dannym a přiznat se, jako se provinilý děcka přiznávaj tátovi. Nebude pak moct nic říct, aniž by ho to nemrzelo. Krom toho máme zde tuten dárečekpro paní Moralesovou."
Pilónovi přátelé přikývli na souhlas. Pilónův pohled pronikl hustým křoviskem k piknikující skupince a se zvláštním zalíbením spočinul na onom velikém koši, z něhož se linula pronikavá vůně smažených vajec. Pilónův nos, nikoliv nepodoben čenichu králíkovu, se nakrčil. Po chvíli klidného rozjímání se Pilón usmál.
"Já odcházím, přátelé," oznámil jim. "Za malou chvíli se sejdem u lomu. Koš nechte pokud možno na místě."
Smutně se dívali, jak Pilón vstává a mizí mezi stromy, obcházeje piknikující skupinku a koš širokým obloukem.
Pablo a Jesús Maria nebyli překvapeni, když za několik okamžiků zaslechli štěknutí psa, zakokrhání kohouta, něčí pištivý, pronikavý smích, zavrčení divoké kočky, krátký výkřik a volání o pomoc. Zato piknikující skupinka tím překvapena, ba fascinována byla. Dva muži a dvě ženy nechali koš košem a odklusali do lesa za onou nesourodou směsicí zvuků.

Pablo a Jesús Maria poslechli Pilóna. Koš nechali na místě, od těch dob však na kloboucích, košilích a kapsách mají fleky od smažených vajíček.
Asi kolem třetí odpoledne se tři kajícníci přišourali k Dannyho domku. Náruče měli plné darů na usmířenou: pomeranče a jablka, banány, sklenice s olivami a nakládanou zeleninou, chlebíčky s presovanou šunkou, chlebíčky s vejci, láhve se šumivou limonádou, kartónovou krabici s bramborovým salátem a výtisk Saturday Evening Post.
Vida je přicházet, Danny se zvedl a snažil se upamatovat na vše, co se jim chystal říci. S hlavami svěšenými se seřadili před ním.
Danny je nazval nejbližšími příbuznými psů a čubek, jakož i gaunery, co kradou slušným lidem baráky, a posléze

je přirovnal k potěru sépie. Jejich matky označil za krávy a jejich otce za vyžilé berany.
Načež Pilón otevřel tašku, kterou držel v ruce, odkrývaje tak šunkové chlebíčky. Danny prohlásil, že již svým přátelům nevěří, že jeho důvěra byla sežehnuta mrazem a jeho přátelství zhrzeno. Pak mu začala trošku vynechávat paměť, neboť Pablo vytáhl z košile dvě vajíčka. Ale Danny si znovu vzal na paškál generaci Pilónových a Pablových prapředků a kriticky se vyslovil o cudnosti jejích příslušnic a pohlavní potenci jejích příslušníků.
Načež Pilón vytáhl z kapsy růžovou podprsenku a nechal si ji zplihle viset z prstů.
V tu chvíli Danny zapomněl na všechno. Posadil se na verandě, jeho přátelé učinili totéž a nastalo velké vybalování potravin. Jedli tak, až jim z toho bylo nevolno. Když asi o hodinu později ztěžka spočinuli na verandě, věnujíce se především trávení, zeptal se Danny mimochodem, jako by hovořil o jakémsi vzdáleném předmětu: "Jak vlastně začalo hořet?"
"Nevíme," vysvětlil mu Pilón. "Šli jsme do postele, a pak začalo hořet. Možná nás někdo nemá v lásce."
"Možná v tom má prsty Pámbů," řekl Pablo zbožně.
"Kdopak může vědít, proč Pámbů činí to, co činí?" dodal Jesús Maria.
Načež Pilón předal Dannymu podprsenku a vysvětlil mu, že je to dárek pro paní Moralesovou. Danny to však přijal zdrženlivě a s jistou dávkou skepse si podprsenku prohlížel. Měl pocit, že jeho přátelé paní Moralesové poněkud lichotí. "Paní Moralesová není na dárky dělaná," prohlásil nakonec. "Až moc často si nás ženský uvážou na punčochy, který jsme jim darovali." Před svými přáteli se Danny nemohl šířit o chladu, který se vloudil do vztahu paní Moralesové k jeho osobě od chvíle, kdy se stal majitelem pouze jediného domu, a ze zdvořilostních ohledů na paní Moralesovou zase nemohl líčit, jaké potěšení mu toto ochladnutí způsobilo. "Někam ten hadřík uložím," pravil, "jednoho dne může někomu přijít vhod."
Když se setmělo a nadešel večer, šli dovnitř do domu

a ze šišek rozdělali oheň ve vzduchotěsných kamnech. Na důkaz odpuštění vytáhl Danny litrovou láhev whisky a podělil se se svými přáteli o její teplo.
Za chvíli byli u Dannyho jako doma. "Je to smůla, že všechny pipinky paní Moralesový pochcípaly," poznamenal Pilón.
Avšak ani tato skutečnost neměla být na překážku jejich štěstí. "V pondělí kupuje dva tucty novejch kuřat," oznámil jim Danny.
Pilón se spokojeně usmál. "Slepice paní Sotové stály za starou belu," řekl. "V jednom kuse jsem do ní hučel, že potřebujou ústřicový škeble, ale moh jsem to zrovna tak říkat do zdi."
Vypili litr whisky, což bylo právě dost, aby to posílilo

krásu přátelství.
"Mít kamarády je fajn," řekl Danny. "Svět je hrozně pustej, když v něm nejsou kamarádi, s kterejma by člověk poseděl a popil něco whisky."
"Nebo pozřel cosi sendvičů," pospíšil si Pilón.
Pablo se ještě zcela nevypořádal se svými výčitkami svědomí, neboť tušil, že politické pozadí požáru jest hledati nahoře na nebesích. "Na celým světě je málo takovejch kámošů, jako jsi ty, Danny. Jen málokomu je dopřána taková útěcha."
Než Danny zcela podlehl těmto hosana, vydal jedno varování. "Ale nikdo z vás mi nepoleze do postele, jasný," přikázal. "Tu musím mít jen pro sebe."
Třebaže se o tom nikdo slůvkem nezmínil, všichni čtyři věděli, že budou bydlet dohromady v Dannyho domě.
Pilón si samým potěšením povzdychl. Tatam byla starost o činži, tatam byla odpovědnost vyplývající z dluhů. Už nebyl nájemník, ale host. V duchu vzdal nebesům díky za ten požár.
"Budem tu všichni šťastný jak blechy, Danny," řekl. "Po večerech budem vysedávat u ohně a naši přátelé k nám budou chodit na návštěvu. Možná taky vypijem nějakou tu skleničku, abysme upevnili naše přátelství."
Načež Jesús Maria učinil v návalu vděčnosti zbrklý

slib. Mohla za to ta whisky a noční požár a vejce na tvrdo. Měl pocit, že se mu dostalo velkých darů, a chtěl teď sám něco darovat. "Bude naší starostí a naší povinností dohlídnout na to, aby v baráku vždycky bylo pro Dannyho dost jídla," prohlásil slavnostně. "Náš přítel nepozná hlad."
Pilón a Pablo polekaně vzhlédli, ale slib už byl vyřčen, krásný, nezištný slib. Nikdo ho teď beztrestně nemohl vzít zpět. Dokonce i Jesús Maria si vzápětí uvědomil dalekosáhlé důsledky svého prohlášení. Zbývalo jen doufat, že Danny na slib zapomene.
"Kdybysme tenhle slib měli dodržet," přemítal v duchu Pilón, "bylo by to horší než platit činži. Otroctví by to bylo."
"Tak přísaháme, Danny," pravil nahlas.
Seděli kolem kamen, v očích měli slzy a láska, kterou k sobě v tu chvíli pociťovali, byla skoro k neunesení.
Načež si Pablo rukou otřel zvlhlé oči a jako ozvěna opakoval Pilónovu poznámku: "Jako blechy tady budem šťastný."
,.,.

Kterak se Dannyho přátelé do služeb dobra dali. Kterak se ujali nebohého Piráta..
Piráta potkala každý den spousta lidí. Někteří se mu smáli, jiní ho litovali. Nikdo se v něm však moc nevyznal a nikdo se mu příliš nepletl do cesty. Byl to chlap jak hora, široký v ramenou, s obrovitými zády a vousem jak křovisko. Chodil v modrých džínsách, modré košili a bez klobouku bos. Jen do města se vždycky obul. Kdykoliv se Pirát setkal s dospělou osobou, zúžily se mu oči a vloudil se do nich kradmý pohled zvířete, které by nejradši uteklo, kdyby se nebálo otočit se na tak dlouhou dobu k člověku zády. Pirátův výraz v obličeji přivedl montereyské paisany k přesvědčení, že jeho hlava co do vyspělosti silně zaostala za jeho tělem. Přezdívku Pirát dostal pro svoje vousisko. Každý

den ho lidé viděli, jak tlačí trakař se smolným dřívím po ulicích tak dlouho, dokud neprodal celý náklad. V patách mu vždycky běželo pět psů, semknutých do jedné smečky. Enrique se trochu podobal chrtovi, byť měl huňatý ocas. Pajarito byl hnědý a chundelatý a víc na něm nebylo vidět. Rudolph byl takový pes, o němž kolemjdoucí říkají: "Tohle je správňácký americký psisko." Fluff byl pinčiik a Seňor

Alec Thompson měl nejblíž k teriérovi. Mašírovali za ním jako jeho mužstvo, měli před ním veliký respekt a velmi jim záleželo na jeho spokojenosti. Kdykoliv usedl, aby si na chvíli odpočal, všichni si mu chtěli sednout do klína a nechat se drbat za ušima.
Někteří lidé potkávali Piráta brzo ráno na Alvarado Street, jiní ho viděli, jak řeže smolná polena, další zas, jak prodává dříví na podpal, ale nikdo kromě Pilóna o něm nevěděl všechno. Jenom Pilón znal každého a o každém všechno věděl.
Pirát bydlel v opuštěném kurníku na dvorku jednoho opuštěného domku na Pláni Tortille. Byl by pokládal za troufalost bydlet rovnou v domě. Psi žili kolem něho a na něm, což Pirátovi vyhovovalo, neboť ho i za nejchladnějších nocí pěkně zahřáli. Když mu byla zima na nohy, stačilo, aby si je opřel o teplý bok Seňora Aleca Thompsona. Kurník byl tak nízký, že Pirát do něho musel lézt po čtyřech.
Každé ráno dlouho před rozedněním vylezl Pirát ze svého kurníku následován psy, ježícími srst a frkajícími v chladném vzduchu. Načež se všichni odebrali do Monterey a v jedné tamější uličce jim začala ranní šichta. V oné uličce byly zadní vchody čtyř nebo pěti restaurací. Pirát jimi vždycky pronikl do teplé, jídlem vonící kuchyně. Aniž by věděli proč, vtiskli mu kuchaři vždycky s reptáním do ruky balíček se zbytky jídla.
Jakmile Pirát vyšel z posledních dveří obtížen balíčky s jídlem, šel zpátky do kopce na Munroe Street, zalezl tam na jakýsi opuštěný pozemek, zatímco psi kolem něho poskakovali celí diví. Načež Pirát vybalil jídlo a nakrmil psy. Z každého balíčku si sám vzal krajíc chleba a něco masa,

ale nevybíral si ty nejlepší kousky. Psi seděli kolem něho, nervózně se olizovali a v očekávání žrádla netrpělivě hrabali nohama. Nikdy se kupodivu o žrádlo nervali. Pirátovi psi se nikdy mezi sebou nerafali, třebaže jinak chňapali po všech čtyřnohých obyvatelích Monterey. Byla to nádherná podívaná, když smečka pěti psů prohánělа foxteriéry a špice jako králíky.
Vždycky když dojedli, rozednilo se. Pirát seděl na zemi a pozoroval, jak se obloha s nadcházejícím ránem zbarvuje do modra. Pod sebou viděl, jak na moře vyplouvají škunery naložené kládami. Slyšel, jak od Čínského mysu krásně vyzvánějí boje. Psi seděli kolem něho a ohryzovali kosti. Pirát jako by den vnímal spíš sluchem než zrakem. Neboť třebaže se jeho oči ani nepohnuly, bylo v něm neustále jakési napětí. Jeho velké ruce se zatoulaly ke psům a prsty se konejšivě probíral v jejich hrubé srsti. Asi půl hodiny poté se Pirát vždycky odebral do rohu opuštěného pozemku, shodil pytle, jimiž přikryl trakař, a vykopal ze země sekeru, kterou každého večera zahrabával. Poté vytlačil trakař nahoru do lesa a jal se tam vyhledávat vyschlé, pryskyřičnaté stromy. Před polednem měl trakař naložený pěkným dřívím na podpal. Načež chodil od domu k domu, následován psy, dokud celý náklad neprodal za pětadvacet centů.
Tohle všechno mohl každý vidět, ale nikdo nemohl tušit, co dělá s těmi pětadvaceti centy. Nikdy ani cent neutratil. Dobře strážen svými psy před nebezpečím, odebral se do lesa a denně tam ukládal svůj pětadvaceticent ke stovkám dříve uložených mincí. Někde tam v lese měl ukrytu obrovskou hromadu peněz.
A protože byl Pilón ducha bystrého a nikdy mu neunikly ani nejdrobnější detaily ze života jeho bližních a navíc bylo pro něho dvojnásobným potěšením odkrývat ona tajemství, která dlela až někde hluboko v myslích lidí jemu blízkých, objevil Pirátovu hromadu peněz logickou úvahou. Pilónovy úvahy se odvíjely takto: "Ten Pirát si každej den přijde na čtvrťák. Když dostane dva desetníky a jeden pětník, zajde

do krámu a vymění to za pětadvacetník. Neutratí nikdy ani mrť. Tudíž někde suší velkej peníz."
54
Pilón se snažil spočítat, kolik ten Pirátův poklad asi obnáší. Pirát už takhle žije léta. Šest dní v týdnu řeže polínka a o nedělích chodí do kostela. Oděv si vždycky vysomruje u zadních vchodů domů, jídlo si vysomruje u zadních vchodů hospod. Pilón chvíli zápasil s velkými ciframi, a pak to vzdal. "Ten Pirát musí mít někde aspoň sto dolarů," pomyslel si.
Dlouhou dobu se Pilón zaobíral tímto problémem, ale teprve poté, co Pablo učinil onen bláhový, zbrklý slib, že budou krmit Dannyho, nabyly Pilónovy úvahy o Pirátově hromadě peněz konkrétnějšího tvaru.
Než se do celé operace pustil, podrobil se dlouhotrvajícím a pozoruhodným duševním přípravám. Začalo mu být Piráta velice líto. "Ubožáček jeden nedodělanej," říkal si pro sebe. "Pámbů mu toho do hlavy moc nenadělil. A to nebožátko se teď o sebe neumí ani postarat. Cožpak nebydlí v kurníku mezi lejnama? Cožpak nežije z odpadků, který sotva žerou jeho psi? Cožpak nechodí v tenkejch, roztrhanejch hadrech? A ten svůj peníz schovává jen proto, že má přetočený mozkový závity."
Když si takto vybudoval základnu z lítosti, přikročil Pilón k řešení problému. "Cožpak by nebylo záslužný, aby za něj někdo udělal to, co on sám udělat nemůže? Cožpak by nebylo záslužný koupit mu pořádný šaty a nasytit ho potravou důstojnou člověka? Leč na takový vymoženosti já nemám patřičnej peníz, i když bych je Pirátovi z celýho srdce přál. Jak teda dosáhnout uskutečnění oumyslů tak dobročinnejch ?"
Teď už byl Pilón na nejlepší cestě. Podoben kočce, jež se po dlouhých hodinách čekání vrhá na vrabčáčka, byl hotov skočit na svou kořist. "Už to mám!" zařvalo mu to v mozku. "Věci se máj následovně: Pirát má peníz, ale nemá závity na to, aby věděl, co s ním. Já mám závity! A já mu je nabídnu! Nezištně se s ním rozdělím o svoje mozkový buňky! Ano, tohle bude můj dobročinnej skutek pro toho nebohýho polotovara."
Byla to jedna z nejpovedenějších logických staveb, jaké Pilón kdy vystavěl. A tu se v něm probudila touha umělce
55
předvést své dílo veřejnosti. "Řeknu to Pablovi," pomyslel si. Zároveň ho však napadlo, zda se má něčeho takového odvážit. Je Pablo, přísně vzato, čestným mužem? Nebude chtít část těch peněz pro svoje účely? Načež se Pilón rozhodl neponechat nic slepé náhodě, alespoň nějakou tu chvíli ne.
Je s podivem, jak břicho každého černého a zlého tvora bíle svítí. A je k pláči, jak často jsou zakryté části andělů postiženy malomocenstvím. Čest a sláva Pilónovi, neboť on to byl, kdo objevil, jak nacházet a odhalovat světu onu špetku dobra skrývající se v každé zlé věci. Na rozdíl od mnohých svatých zároveň nebyl hluchý a slepý ke špetce zla skrývající se v dobru. S jistým zármutkem budiž zde konstatováno, že Pilón neměl ani patřičnou dávku hlouposti, ani farizejskost, ani chamtivost po odměně, jež odpovídají parametrům kladeným na všechny svaté. Pilón činil dobro a dostatečnou odměnou mu bylo teplo lidského bratrství, jehož svým skutkem docílil.
Ještě téhož večera navštívil kurník, v němž přebýval Pirát a jeho psi. Danny, Pablo a Jesús Maria seděli u kamen a viděli Pilóna odcházet, ale neřekli ani slovo. Neboť, pomysleli si taktně, buď o Pilónovo chřípí zavadil závan lásky, anebo vyčmuchal, kde by mohlo kápnout něco vínka. Ať tak či onak, dokud o tom nezačne on sám, nic jim do toho není.
Bylo již dlouho po setmění, ale Pilón měl v kapse svíčku.

Nebude možná na škodu pozorovat během rozhovoru výraz Pirátovy tváře. A v tašce si Pilón nesl veliký kulatý koláč, který mu dala Susie Francisková výměnou za návod, jak získat lásku Charlieho Guzmána. Charlie Guzmán byl poštovním poslíčkem a jezdil na motocyklu. Susie si obstarala pánskou čepici a byla hotova si ji narazit na hlavu obráceně ve chvíli, kdy by jí Charlie někdy náhodou vzal na projížďku. Pilóna napadlo, že by Pirát mohl koláč ocenit.

Byl velmi tmavý večer. Pilón se pustil úzkou uličkou vroubenou, opuštěnými pozemky a zaplevelenými, zanedbanými zahrádkami.

Gálvezův zlý buldok s vrčením vylezl z Gálvezova dvora a Pilón se ho jal konejšit, nešetře přitom lichotkami. "Hodnej pejsek," uklidňoval ho, "pěknej pejsek," což obojí byla lež jak věž. Na buldoka však zapůsobila náležitým dojmem, takže zalezl zpátky do dvora.

Konečně došel Pilón k opuštěné nemovitosti, jež Pirátovi sloužila coby příbytek. Věděl, že teď musí postupovat opatrně, neboť jakmile Pirátovi psi někoho podezírali z nekalých záměrů vůči svému pánovi, dokázali na Pirátovu obranu rozpoutat hotové peklo. Sotva Pilón vstoupil do dvorka, dolehlo k němu z kurníku hluboké a výhružné vrčení.

"Piráte," zavolal. "To jsem já, Pilón, tvůj dobrej kamarád, a jdu si s tebou popovídat."

Načež nastalo ticho. Psi přestali vrčet.

"Piráte, to jsem jenom já, Pilón."

"Jdi si po svejch. Já už spím. Psi taky. Je tma, Pilóne. Jdi do postele."

"Mám v kapse svíčku," volal Pilón. "Rozsvítím ji a v tvý temný komůrce bude světlo jako ve dne. Taky mám pro tebe velkej koláč sypanej cukrem."

Z kurníku se ozvalo slabé zašoupání. "Tak pojď," obměkčil se Pirát. "Řeknu psům, že můžeš."

Jak se Pilón prodíral plevelem ke kurníku, zaslechl, jak Pirát tiše vysvětluje psům, že je to jenom Pilón a že nikomu neublíží. Před nízkým, tmavým vchodem se Pilón sehnul, škrtl sirkou a zapálil svíčku.

Pirát seděl ve špíně na podlaze, obklopen psy. Enrique zavrčel a Pirát ho musel znovu uklidnit. "Tenhle si nedá říct tak snadno jako ostatní," řekl spokojeně Pirát. Oči mu svítily potěšením jako oči dítěte, které se baví. Když se usmál, zablýskly se mu ve světle svíčky zuby.

Pilón mu dal tašku. "Tady jsem ti přines kus dobrýho koláče," řekl.

Pirát vzal tašku, podíval se do ní, potěšeně se zasmál a vyndal z ní koláč. Všichni psi hned na něho radostně cenili zuby, netrpělivě přešlapovali a olizovali si tlamy. Pirát rozlomil koláč na sedm dílů. První kousek dal Pilónovi,

neboť byl jeho hostem. "A teď Enrique," řekl. "A Fluff. A Seňor Alec Thompson." Každý pes dostal kousek, spolkl ho a očima prosil o další. Nakonec Pirát snědl svůj díl a ukázal psům prázdné ruce. "Už nemám, vidíte," řekl jim. Psi si hned lehli kolem něho.

Pilón se posadil na podlahu a svíčku postavil před sebe. Pirát ho tázavě a plaše pozoroval. Pilón mlčel a nechával Piráta tápat. "Tvoji přátelé o tebe máj starost," řekl nakonec.

Pirátovi se údivem rozšířily oči. "Já? Moji přátelé? Který přátelé?"

"Máš moc přátel, který na tebe myslej," pokračoval Pilón tišším hlasem. "Nejdou tě navštívit, protože se domnívají, že jsi náramná cimprlína. Myslej si, že by tě mohli urazit, kdyby se přišli podívat, jak žiješ v kurníku a v hadrech a jak jíš stejný odpadky jako psi. Ale tyhle tvoji kamarádi

se obávaj, že ti takovejhle způsob života může uškodit."
Bez dechu a nadmíru udiven naslouchal Pirát jeho slovům a nemohl si tolik nových věcí srovnat v hlavě. Ani ho nenapadlo pochybovat o tom, co slyšel, protože to říkal Pilón. "To mám tolik přátel?" divil se. "A já o tom nevěděl. A dělám těm přátelům starost. To jsem nevěděl, Pilóne. Neděl bych jim starost, kdybych to bejval věděl." Polkl, neboť se mu dojetím sevřelo hrdlo. "Psům se tady líbí, víš, Pilóne. A mně se tady líbí kvůli nim. Nenapadlo mě, že dělám svejm přátelům starost." V Pirátových očích se objevily slzy.
"No vidíš," děl Pilón, "a trápíš svoje přátele tím, jak žiješ"
Pirát se zahleděl do země a snažil se jasně přemýšlet, ale jako pokaždé, když se snažil vyrovnat se s nějakým problémem, hlava se mu šedě zatemnila a nebyla k ničemu, jen v něm vzbuzovala pocit nemohoucnosti. Podíval se na psy, jako by u nich hledal útočiště, ale psi už zase spali, neboť do těchto záležitostí jim nic nebylo. Načež se Pirát vážně zadíval Pilónovi do očí a pravil: "Musíš mi říct, co mám dělat, Pilóne. Tohle všechno jsem nevěděl."
Což bylo příliš snadné. Pilón se trochu styděl, že to je tak

snadné. Chvíli váhal a málem toho nechal. Ale pak si uvědomil, že by se na sebe zlobil, kdyby teď hodil flintu do žita. "Tvoji přátelé nemaj ani floka," pravil. "Rádi by ti pomohli, ale nemaj na to potřebnej peníz. Jestli máš někde ulitý prachy, vybal je. Piráte. Kup si nějakej vohoz. Jez kloudný jídlo a ne to, co ostatní lidi vyhoděj. Vybal ty prachy ze skrýše, Piráte."
Jak to říkal, díval se Pilón Pirátovi pozorně do obličeje. Viděl, jak se mu v očích mihlo podezření, a pak se v nich usadila nelibost. Pilón okamžitě věděl dvě věci: za prvé Pirát ty peníze schované má a za druhé nebude žádná maličkost je z něj dostat. To druhé ho jen potěšilo. Pirát bude tím taktickým oříškem, které Pilón tak rád rozlouskával.
Pirát se na Pilóna znovu podíval a v očích se mu zračila lest zastřená mazanou bezelstností. "Nemám nikde žádný peníze," tvrdil.
"Ale příteli můj drahej, každej den dostaneš přece čtvrťák za to svoje dříví a nikdo tě nikdy neviděl utratit ani cent."
Pirátova hlava tentokrát svému majiteli na pomoc přispěchala. "Dám vždycky ten čtvrťák jedny starý paní. Nikde žádný peníze nemám." Čímž rázně ukončil hovor na toto téma.
"Takže na to musíme jít lstí," pomyslel si Pilón. Nakonec tedy dojde na ony dary ducha, jimiž byl Pilón tak štědře vybaven. "Chtěl jsem ti jenom říct, jakou starost si kvůli tobě dělaj tvoji přátelé," pokáral přísně Piráta. "Jestli nám nechceš bejt nápomocnej, nemůžu pro tebe udělat ani n.
Pirát byl zase jako mílius. "Vyřiď mým přátelům, že jsem zdráv," prosil Pilóna. "Vyřiď jim, ať ke mně přijdou na návštěvu. Nebudu cimprlína. Rád je kdykoliv uvidím. Vyřídíš jim to ode mě, Pilóne?"
"Jo, vyřídím," řekl Pilón nelaskavě. "Ale tvoji přátelé se nezaradujou, až se dověděj, že nechceš ulevit jejich starostem." Pilón sfoukl svíčku a zmizel do tmy. Věděl, že Pirát' nikdy neprozradí, kam zakopal ten svůj poklad. Pilón

ho musí objevit kradmo, zmocnit se ho hrubou silou, a pak činit dobro Pirátovi. Jiné cesty není.
Načež se Pilón jal Piráta sledovat. Byl mu v patách, když šel Pirát do lesa pro dříví na podpal. V noci číhal venku před kurníkem. Měl s ním několikero dlouhých a vážných hovorů, ale kde nic, tu nic. Poklad ne a ne objevit. Buď byl

zakopán přímo v kurníku, anebo byl ukryt hluboko v lese a Pirát k němu chodil jen v noci.
Dlouhé a bezvýsledné hlídkování nakonec vyčerpalo Pilónovu trpělivost. Seznal, že potřebuje pomoc a radu. A kdopak by mu obého mohl poskytnout lépe než jeho kamarádi Danny, Pablo a Jesús Maria? Kdopak se uměl plížit jako duch, kdopak lépe ovládal umění klamu? Kdopak se uměl rozplynout samou laskavostí snáze než oni? Pilón se jim se vším svěřil, ale nejdřív je podrobil psychické průpravě, podobně jako prve předzpracoval sám sebe: začal s Pirátovou chudobou, jeho bezmocností a nakonec jim předložil návrh na řešení Pirátovy situace. Když jim ho předestíral, šíleli už jeho přátelé lidumilstvím. Odměnili ho bouřlivým potleskem. Tváře jim sálaly dobrotivostí. Pablo zastával názor, že Pirátův poklad musí obnášet hodně přes sto dolarů.
Načež jejich radost a nadšení nabyly konstruktivní povahy a jali se spřádat plány.
"Musíme ho sledovat," mínil Pablo.
"Jenže já už ho sledoval," namítal Pilón. "Určitě se vytratí vždycky v noci, a pak za ním nikdo moc blízko nemůže jít, protože ty jeho psi ho hlídaj jako čerti. Nebude to procházka kytičkama."
"Vyzkoušels na něm všecky přesvědčovací metody?" otázal se Danny.
"Jo, všecky do jedný."
Nakonec to byl Jesús Maria, známý to lidumil, kdo našel východisko. "Dokud bydlí v kurníku, bude to fuška. Ale dejme tomu, že bude bydlet tady s náma. Buď se jeho mlčení prolomí pod náporem naší laskavosti, anebo Snáz vypátráme, kam to v noci chodí."
• Čtyři přátelé si přednesený návrh nechali řádně projít

hlavou. "Jídlo, který dostává po hospodách, je někdy úplně čerstvý," přemítal nahlas Pablo. "Jednou jsem viděl, jak dostal skoro celej stejk."
"Mohlo by tam bejt až dvě stě dolarů," děl Pilón.
"Ale co ty psiska," namítl Danny. "Určitě sem přitáhne ty svoje psy."
"Jsou to hodný pejskové," řekl Pilón. "Poslouchaj ho na slovo. Můžeme někde v rohu namalovat čáru, a pak mu říct, aby ty psy držel za ní. Řekne jim to a psi zůstanou za čárou."
"Jednou ráno jsem zahlíd Piráta skoro s celou půlkou koláče a byl jen malinko zavlhlej od kafe," pravil Pablo.
Což rozhodlo. Dům se proměnil ve výbor a výbor navštívil Piráta.
V kurníku bylo poněkud těsno, když do něho všichni nalezli. Pirát se snažil zakrývat své potěšení nevrlostí.
"Počasí nestojí za nic," řekl, aby řeč nestála. "Nebudete tomu možná věřit, ale tuhle jsem našel Rudolphovi na krku klíště velký jak holubí vejce." Načež se jal kritizovat své bydlo, jak se na hostitele sluší a patří. "Je to tady prťavý," prohlásil. "Na návštěvy to není zrovna dělaný. Ale je tu teplíčko a útulno, zvlášť pro psy."
Načež se ujal slova Pilón. Oznámil Pirátovi, že jeho přátelé zmírají starostmi o něho, leč kdyby šel bydlet k nim, mohli by zase s klidnou myslí spát.
Což Piráta nemálo šokovalo. Nejdřív se zahleděl na své ruce. Pak hledal útěchu u psů, ale ti se neměli k tomu, aby mu pohlédli do tváře. Nakonec si hřbetem ruky otřel z očí slzy štěstí a ruku si zas utřel do velkého černého vousiska.
"A co psi?" zeptal se tiše. "Psy chcete taky? Máte psy rádi?"
Pilón přikývl. "Psy taky. Celej jeden roh bude jejich."
Pirát měl svou hrdost a to v míře nemalé. Obával se, že se nebude chovat, jak se sluší a patří. "Jděte teď pryč," požádal je. "Jděte teď domů. Přijdu k vám zejtra."

Jeho přátelé věděli, jak mu asi je. Vylezli po čtyřech ze dveří a ponechali ho o samotě.
"Bude mu s náma dobře," řekl Jesús Maria.
61
"Náš malej ubohej samotář," dodal Danny. "Kdybych to byl věděl, byl bych ho k nám pozval už dávno, i kdyby neměl poklad."
V každém z nich zaplála radost vysokým plamenem. Přijali ho mezi sebe rychle. Danny opsal modrou křídou kruhovitou čáru vymezující prostor v rohu pokoje, kde se psi musí zdržovat, když budou v domě. Pirát s nimi v tom rohu spal.
V domě začínalo být trochu těsno, když v něm teď bydlelo pět lidí a pět psů. Danny a jeho přátelé si však od samého začátku uvědomovali, že jejich pozvání Piráta bylo inspirováno oním upracovaným, leč horlivým andělem strážným, který bděl nad jejich osudy a ochraňoval je před zlem.
Každého rána, dlouho předtím než se jeho přátelé probudili, vstal Pirát ze svého rohu a následován svými psy obešel všechny restaurace a přístaviště. Patřil k těm lidem, jimž každý projevuje jen laskavost. Balíčky s jídlem byly den ode dne větší. Paisanové přijímali jeho dary a užitečně s nimi nakládali. Začali poznávat, co je to život: čerstvé ryby, celé polovice pirohů, netknuté bochníky tvrdého chleba, maso, jemuž stačilo jen trochu sody a už nebylo zelené. A to, že přijímali jeho dary, dojímalo Piráta daleko víc než cokoliv, co by pro něho mohli udělat. Když je pozoroval, jak jedí jídlo, které jim přinesl, měl Pirát v očích zbožné světlo.
Když večer seděli kolem kamen a línými hlasy nakrmených bohů probírali cvrkot na Pláni Tortille, přeskakoval Pirát očima z jedněch úst na druhá a sám pohyboval rty, opakuje slova, jež vyřkli jeho přátelé. Psi se kolem něho žárlivě strkali.
Tohle jsou mí přátelé, říkal si Pirát v noci, když dům potemněl a psi se k němu tulili, aby se všichni zahřáli. Tohle jsou lidé, kteří mě mají tak rádi, že jim dělalo těžkou hlavu, když jsem žil sám. Pirát si to musel často opakovat, neboť to bylo něco úžasného, něco neuvěřitelného. Jeho trakař teď stál na Dannyho dvorku a Pirát každý den šel do lesa nařezat dříví na podpal a každý den je prodal. Ale
62
tak se obával, aby náhodou večer nepřišel o jediné slůvko svých přátel, aby náhodou nepropásl něco z tepla přátelské soudržnosti, že několik dní nešel uložit mince do svého pokladu.
Jeho přátelé byli samá laskavost. Chovali se k němu s milou zdvořilostí, ale vždycky alespoň jedno očko nad ním bdělo. Když jel s trakařem do lesa, doprovodil ho vždycky jeden z jeho přátel a vysedával na kládách, zatímco Pirát pracoval. Když se Pirát večer vypravil do strže vykonat potřebu, Danny nebo Pablo, Pilón nebo Jesús Maria mu dělali společnost. A v noci by musel být jako myška, aby se mu podařilo vytratit se bez stínu v patách.
Týden přátelé Piráta jenom sledovali. Nakonec je však tato nečinnost unavila. Přímá akce byla vyloučena, toho si byli vědomi. A tak se jednoho večera rozhovořili na téma, zda je žádoucí skrývat peníze.
Začal s tím Pilón. "Měl jsem jednoho strejčka, strašnej hamižník to byl, a ten si ukryl do lesa zlato. Jednoho krásnýho dne se na něj šel podívat a kouká, zlato pryč. Někdo to zlato vyštrachal a v mžiku ho lohnul. Byl to už tenkrát staroch, no a jelikož přišel o veškerej peníz, šel se oběsit."
S jistým uspokojením si Pilón povšiml, že na Pirátově tváři se objevily obavy.
Danny si toho povšiml také a jal se načatý hovor rozvíjet. "Starej pán, jako můj dědeček, ten, co vlastnil tenhle

barák, taky jednou zakopal peníze. Ani nevím, kolik to bylo, ale říkalo se o něm, že je prachatej, takže to mohly bejt tři nebo čtyři kila. Starej nejdřív vykopal díru, uložil do ní peníze, pak ji přikryl a nasypal všude kolem jehličí, takže si myslel, že nikdo nic nepozná. Jenže když se na to místo vrátil, kouká, díra je otevřená a prachy nikde."
Pirátovy rty opakovaly Dannyho slova. Na jeho tváři se objevil výraz hrůzy. Prsty probíral srst na krku Seňora Alec a Thompsona. Přátelé se na sebe podívali a pro dnešek upustili od dalších hovorů na toto téma. Načež si vzali na paškál milostný život Cornelie Ruizové.
V noci se Pirát vykradl z domu. Za ním se kradli jeho psi a za všemi dohromady se kradl Pilón. Pirát rychle zamířil

k lesu a jistou nohou přeskakoval klády a křoví. Pilón se prodíral za ním. Asi po třech kilometrech došel Pilónovi dech a byl rozedrán od trní. Na chvíli se zastavil, aby si odpočinul, načež si uvědomil, že před sebou neslyší ani zvuk. Chvíli čekal, naslouchal, poohlížel se kolem, ale po Pirátovi ani vidu ani slechu.
Za dvě hodiny se Pilón pomalu a unaveně vydal nazpět. Pirát už byl doma a spal jako dřevo mezi svými psy. Když Pilón vešel, zdvihli psi hlavy a Pilón měl na chvíli dojem, že se na něho výsměšně šklebí.
Načež se druhého dne ve strži konala porada.
"Je k neuhlídání," oznámil jim Pilón. "Prostě mi zmiznul. Vidí potmě. Zná v lese každej strom. Musíme vykoumat něco jinýho.
"Možná na něj jeden nestačí," navrhoval Pablo. "Když se na něj nalepíme všichni, možná ho jeden z nás neztratí Z OČÍ.
"Večer dáme řeč," řekl Jesús Maria, "jenže tentokrát to vezmem zhurta. Dostanu něco vína od jistý dámy," dodal skromně. "Když bude Pirát trochu napitej, třeba nám tak snadno neupláchne." Jak řekli, tak se stalo.
Jistá dáma Jesúsovi Mariovi dala hned čtyřlitrový demižónek. Jaké bylo Pirátovo potěšení, když mu vložili do ruky zavařovačku s vínem a když seděl se svými přáteli, usrkoval víno a naslouchal jejich hovoru! Takové radosti bylo v Pirátově životě jen málo. Nejradši by přivinul své drahé přátele na hruď a řekl jim, jak je má rád. Ale něco takového udělat nesmí, protože by si o něm pomysleli, že je opilý. Kdyby tak jen mohl učinit něco báječného, aby je přesvědčil o svých citech.
"Včera večer šla řeč o zakopávání peněz," ozval se Pilón. "Dneska jsem si vzpomněl na svýho bratránka, fantastická bedna to je. Jestli je na světě někdo, kdo umí ukrejt prachy tak, aby je nikdo nenašel, tak je to můj bratránek. No a tak vzal ty prachy a schoval je. Možná jste viděli takovýho ubožáka malýho, jak somruje po přístavišti celej šťastnej, když dostane rybí hlavu na polívku. No tak to je můj bratránek. Někdo ho vyhmát a ty prachy mu ukrad."

Pirátova tvář byla zas hned celá utrápená.
Příběh následoval příběh, jeden lepší než druhý a v jednom každém z nich nejrůznější varianty zla zkřížily cestu těm, kdo si někdy zakopali peníze.
"Oč je lepší mít prachy pěkně u sebe, tu a tam z nich něco utratit, tu a tam z nich trošku dát svejm přátelům," shrnul debatu Danny.
Pozorně sledovali Pirátovu tvář, a zrovna když nejstrašnější příběh byl v nejlepším, spatřili, jak z Pirátovy tváře mizí všechno soužení a jeho místo zaujímá úsměv úlevy. Pirát teď srkal víno a oči mu radostně svítily.
Přátelé si zoufali. Všechny jejich plány selhaly. Jejich zármutek neznal mezí. Byli dobro samo, ztělesněná dobročinnost, a teď tohle. Pirátovi se nějakým způsobem podařilo utéci před dobrem, jímž ho hodlali oblažit. Dopili víno

a rozladěni se odebrali spát.
V noci se nemohlo nic šustnout, aby o tom Pilón nevěděl. Strážil uši i v době, kdy zbytek jeho já tvrdě spal. Zaslechl tudíž, jak se Pirát se psy kradmo plíží z domu. Vyskočil, zburcoval své druhy a za okamžik všichni čtyři sledovali Piráta k lesu. Když vstoupili do borového háje, obklopila je hustá tma. Naráželi na stromy, zakopávali o trnité šlahouny, ale dlouhou dobu slyšeli Piráta, jak si to hasí před nimi. Došli až tam, kam došel předchozí noci Pilón, a najednou bylo ticho, jen vítr šeptal v nočním vánku. Pročesali les a křoviska, ale po Pirátovi se zase slehla zem. Celí prochladlí a zničení se nakonec sešli a trmáceli se zpátky do Monterey. Došli domů za svítání. Na zátoku už svítilo slunce a z Monterey k nim stoupal kouř, jak lidé ráno zatopili v kamnech.
Pirát jim vyšel vstříc na verandu a tvářil se spokojeně. Načuřeně prošli kolem něho a vpochodovali do obývacího pokoje. Načež na stole spatřili bachratý vak z celtoviny. Pirát vešel za nimi. "Lhal jsem ti, Pilóne." pravil. "Řek jsem, že nemám žádný peníze, protože jsem se bál. Tehdy jsem nevěděl, že mám přátele. Povídali jste si, jak často lidi kradou ukrytý peníze, a já se bál znova. Teprve včera večer jsem dostal nápad. Moje peníze budou v bezpečí jen

u mých přátel. Nikdo mi je nebude moct ukradnout, když je budou hlídat moji přátelé."
Všichni čtyři paisanové na něho v hrůze zírali. "Upaluj s těma penězma zpátky do lesa a koukej je zase schovat," rozlítil se Danny. "Nechcem ti je hlídat."
"Ne," řekl Pirát. "Bál bych se o ně, kdybych je schoval. Ale budu spokojenej, když budu vědět, že mi je hlídaj moji přátelé. Nebudete tomu věřit, ale včera a předevčírem v noci šel někdo za mnou do lesa, aby mi moje penízky ukrad."
Což byla strašná rána, ale Pilón, prozíravý to muž, se jí pokusil uhnout. "Možná aby sis nějaký ty prachy vzal, než nám je svěříš do rukou," kroutil se jak úhoř.
Pirát zavrtěl hlavou. "Ne, to nemůžu udělat. Zapřisáh jsem se. Mám skoro tisíc čtvrťáků. Až jich budu mít tisíc, koupím zlatej svícen pro svatýho Františka z Assisi. Měl jsem kdysi moc pěknýho pejska a ten pejsek mi onemocněl. Zapřisáh jsem se, že koupím zlatej svícen a že na něj budu pracovat tisíc pracovních dnů, jestli se ten pejsek uzdraví. A hle," Pirát roztáhl své tlapy, "ten pejsek se uzdravil."
"Je to jeden z těhle pěti?" zeptal se Pilón.
"Není," řekl Pirát. "O něco později ho přejel náklaďák."
Naděje, že Pirát uleje trochu peněz stranou, byla rázem tatam. Danny a Pablo, oba otrávení jako švábi, zvedli těžký vak se stříbrnými pětadvaceticenty, odnesli jej do vedlejšího pokoje a strčili ho Dannymu pod polštář. Zubem času je hřálo vědomí, že tolik peněz leží u nich pod polštářem, teď však chutnala jejich prohra hořce. Nic, dočista nic s tím nemohli nadělat. Měli svou příležitost, ale teď se jim rozplynula jako pára nad hrncem.
Pirát stál před nimi se slzami štěstí v očích, neboť právě podal důkaz o lásce, jíž ke svým přátelům chová.
"Když tak pomyslím na celý ty léta v kurníku, kdy jsem nepoznal žádnou potěchu," pravil. "Ale teď, teď jsem šťastnej," dodal hned vzápětí.

,.,.,.

Kterak Dannyho přátelé v předvečer svátku svatého Ondřeje tajuplný poklad hledali. Kterak jej Pilón našela kterak posléze jedny sériové kalhoty dvakrát majitele vyměnily...

Zle by se bylo vedlo Portugálovi v armádě, kdyby byl hrdinou. Že však byl Velkým Joem Portugálem, jemuž se

dostalo solidního výcviku v montereyské věznici, nepoznal útrap zhrzeného patriotismu a návdavkem si upevnil své staré přesvědčení, že tak jako je den člověka moudře rozdělen mezi spánek a bdění, jsou roky člověka moudře rozděleny mezi pobyt ve vězení a pobyt na svobodě. Válečná léta zasvětil Joe Portugal z valné části pobytu ve vězení.
V civilním životě jsme obvykle trestáni za to, co jsme udělali. Vojenský trestní řád obohacuje tuto zvyklost o novou zásadu -, trestá nás za to, co jsme neudělali. Což si Joe Portugal nikdy nemohl srovnat v hlavě. Nečistil zbraň, neholil se a jednou či dvakrát se nevrátil z vycházky. Řečené vady Joea Portugála ještě umocňoval jeho sklon s vervou se přít, kdykoliv byl volán k odpovědnosti.
Zatímco v civilu trávil Joe Portugal ve vězení polovic svého času, z dvouletého vojákování si osmnáct měsíců odkroutil v base. A armádní vězeňský život byl na hony vzdálen jeho představám. Z montereyské věznice byl zvyklý na pohodlí a družnost. V armádní base poznal jen práci a zase práci. V Monterey bylo proti němu pravidelně vznášeno jedno jediné obvinění: opilství a nepřístojné chování. Obvinění, jimiž byl častován v armádě, ho uváděla v dokonalý zmatek a stopy takto zanechané na jeho duši byly s největší pravděpodobností trvalého rázu.
Když bylo po válce a vojska rozpuštěna, měl Velký Joe před sebou ještě šest měsíců v base. Obvinění znělo: "Opilství ve službě. Udeření seržanta kanistrem od petroleje. Zapírání vlastní totožnosti," (jelikož se Joe Portugal na svou totožnost nemohl rozpomenout, pro jistotu zapřel všechno) "odcizení osmi kil vařených fazolí a opuštění posádky na majorově koni bez povolení opuštění."

Kdyby tou dobou už nebylo podepsáno příměří, byl by Velký Joe pravděpodobně zastřelen. Takto se navrátil do Monterey dlouho poté, co se tam objevili ostatní veteráni a snědli všechny pamlsky vítězství.
Když se Velký Joe vyhoupl z vlaku, měl na sobě armádní plášť a blůzu a modré seržové kalhoty.
Až na prohibici nebylo město zasaženo žádnými změnami. Podnik páně Torrelliho zas pro změnu nebyl zasažen prohibicí. Takže Joe vyměnil armádní plášť za čtyřlitrový demižónek vína a jal se vyhledávat své přátele.
Opravdových přátel oné noci nenašel, město Monterey se však jen hemží oněmi mrzkými a proradnými harpyjemi a pasáky, kteří jsou vždy hotovi svádět lidi na scestí. A jelikož Joeoův smysl pro mravnost nebyl zrovna přebujelý, scestí se mu nehnusilo. Líbilo se mu.
Zeměkoule se ani pořádně nepootočila a Joe byl bez kapky vína a bez peněz. Načež se objevily harpyje a snažily se ho vystrnadit ven ze scestí. Leč Joe se odtamtud nemínil hnout. Spokojeností jen vrněl.
Harpyje se pokusily Joea vyobcovat hrubou silou. Načež Velký Joe, jat spravedlivým a strašlivým hněvem, rozmlátil veškerý nábytek a všechna okna a vykázal ječící, jen zpola oděné dámy do noci. Načež se krátce zamyslel a zapálil onen dům. Ne, není rozumné svádět Joea na scestí. Jak se tam jednou dostane, neví, kdy s tím přestat.
Konečně zakročil strážník a chopil se Joea. Joe Portugal slastně vzdychl. Všude dobře, doma nejlíp.
Po krátkém soudu bez poroty dostal Joe třicet dní, pěkně se uvelebil na kožené palandě a tvrdě prospal desetinu vyměřeného trestu.
Joe Portugal choval montereyskou věznici v lásce. Kde jinde přišel víc do styku s lidmi? Stačilo setrvat ve vězení dostatečně dlouho a všichni jeho přátelé se tam vystřídali. Čas Joeovi utíkal jak voda. Byl celý trochu posmutnělý, když musel z vězení, leč jeho smutek byl tlumen vědomím, že vrátit se tam je úplná maličkost.
Byl by se rád znovu dostal na scestí, ale neměl ani pení-

ze, ani víno. Chodil po ulicích a hledal své staré přátele
68
Pilóna, Dannyho a Pabla, ale ne a ne je nalézt. Seržant od
policie mu řekl, že už s nimi dlouho neměl co do činění.
"V tom případě nejsou mezi živejma," usoudil Joe Portu-
gal.
Smutně zašel k panu Torrellimu, ale pan Torrelli necho-
val přátelské city k lidem, kteří nemohou platit v hotovosti
ani v naturáliích, a poskytl tudíž Velkému Joeovi jen pra-
malou útěchu. Zato však Joeovi sdělil, že Danny zdědil
dům na Pláni Tortille a že tam všichni jeho přátelé bydlí
s ním.
Načež se ve Velkém Joeovi probudila něha a touha
zhlédnout své přátele. Večer se vydal na Pláň Tortillu za
Dannym a Pilónem. Bylo už šero, když kráčel nahoru ulicí.
Cestou potkal Pilóna, jenž kamsi spěchal a tvářil se náram-
ně zaneprázdněně.
"Hej, Pilóne. Právě jdu za tebou."
"A heleme se, Joe Portugal," příkře pravil Pilón. "Kde-
paks nám vězel?"
"V armádě," odpověděl mu Joe.
Pilón neměl stání. "Musím zas letět."
"Půjdu s tebou," řekl Joe.
Pilón se zastavil a pátravě se na Joea zadíval. "Copak si
nevzpomínáš, co máme dneska za noc?"
"Ne, co má bejt?"
"Je předvečer svátku svatýho Ondřeje."
Načež byl Joe Portugal hned doma. Neboť v tuto noc
každý paisano, jenž zrovna nevězel ve vězení, brousil po
lese. V tuto noc veškerý zakopaný poklad prosvěcoval zemi
slabým fosforeskujícím světlem. A okolní lesy byly samý
poklad. Během dvou set let se v Monterey střídala invaze
za invazí a pokaždé byly do země zakopávány cennosti.
Noc byla jasná. Pilón odhodil svou každodenní tvrdou
skořápku, což čas od času činíval. Pro dnešní večer byl
idealistou, dárcem darů. Dnešní večer zasvětil putování za
laskavostí.
"Můžeš jít se mnou, Portugále, ale když najdeme poklad,
já rozhodnu, co s ním. Jestli ti to nevoní, jdi si po svejch
a hledej si svůj poklad sám."
69
Velký Joe jen nerad vyvíjel nějaké samostatné úsilí.
"Půjdu s tebou, Pilóne," řekl. "Poklad je mi fuk."
Setmělo se a Pilón a Joe vešli do lesa a měkce našlapo-
vali na vrstvu borového jehličí. Pilón si už byl jist, že noc je
to pro hledání pokladu jako stvořená. Skrz mlžný opar vy-
soko na nebi svítil měsíc a les prosvítal přízracným svět-
lem, v němž se rozplynuly ony ostré kontury, jež pokládá-
me za skutečnost. Kmeny stromů nebyly již černými slou-
py ze dřeva, ale rozplývavými, nehmotnými stíny. V tajem-
ném světle křoviska jakoby ujížděla a ztrácela svůj tvar. Té
noci se duchové mohli špacírovat po lese bez obav, že je
lidé budou znevažovat nevěřícností, neboť tato noc patřila
strašidlům a jen naprostý zabedněnec to mohl nevědět.
Čas od času Pilón a Velký Joe potkávali ostatní hledače,
kličkující na své nepokojné pouti mezi borovicemi. Mlčky
se pohybovali se skloněnými hlavami a míjeli je bez po-
zdravu. A kdopak mohl mít jistotu, zda to všechno jsou
živoucí lidé? Joe a Pilón věděli, že někteří z nich jsou stíny
někdejších lidí, kteří kdysi dávno zakopali v lese své pokla-
dy a v předvečer svátku svatého Ondřeje se vracejí na zem,
aby se přesvědčili, že jejich zlato pokojně spočívá tam, kde
ho uložili. Pilón měl kolem krku zavěšen medailónek svého
patrona a nosil ho na košili, v důsledku čehož se nemusel
duchů obávat. Velký Joe zas zkřížil prsty ve svaté znamení.
Třebaže se občas trochu báli, věděli, že jsou víc než přimě-
řeně ochráněni před nadzemskými mocnostmi této noci.
Po chvíli se zdvihl vítr a cáry mlhy potáhly měsíc tenký-

mi vrstvičkami našedlé barvy. V pádící mlze se les jakoby dal do pohybu, každý strom kradmo postupoval vpřed a keře se neslyšně kradly z místa na místo jako jakési velké tmavé kočky. Koruny stromů si ve větru zastřeně povídaly, předvídaly osudy a věštily smrt. Pilón věděl, že nemá smyslu naslouchat řeči stromů. Znát svou budoucnost není člověku ku prospěchu -, a krom toho bylo šepotání stromů neposvěcené. Pilón mu proto nepropůjčil svůj sluch. Křížem krážem chodil po lese a Velký Joe mu byl neustále po boku jako veliký ostražitý pes. Mlčky kolem nich bloudili samotáři a míjeli je bez pozdravu.
70
Daleko dole v zamlžené zátoce se výstražně ozvala siréna. Kvílivě naříkala za všechny dobré lodě, které se potopily u železného útesu, a za všechny námořníky, kteří tam teprve zemřou.
Pilón se zachvěl chladem, třebaže noc byla teplá. Zažbrblal si pod fousy jedno Zdrávas Maria.
Jakýsi šedovlasý muž se vynořil proti nim s hlavou sklopenou a minul je bez pozdravu.
Uplynula další hodina a Pilón s Joem stále těkali po lese jako ti mrtví, jimiž se dnešní noc hemžila.
Najednou se Pilón zarazil. Rukou nahmátl paži Velkého Joea. "Vidíš to?" zašeptal.
"Kde?"
"Tamhle vpředu."
"No jo, něco tam je."
Pilónovi se zdálo, že vidí průsvitný sloup modravého světla, prýštícího ze země asi deset metrů od něho.
"Portugale," zašeptal, "sežeň dva asi metrový klacky. Musím na to furt vejrat. Jinak bych to moh ztratit z očí."
Pilón tam stál jako pes špicující uši, zatímco Velký Joe odběhl najít klacky. Pilón zaslechl, jak ulamuje dvě suché větve z borovice. A taky slyšel praskání, jak Joe zbavoval klacky drobných větévek. A stále hleděl na sloupec bledého, mlhovině podobného světla. Bylo tak neznatelné, že občas jakoby zmizelo. Někdy si Pilón vůbec nebyl jist, že ho vidí. Nepohnul očima, ani když mu Velký Joe strčil klacky do ruky. Pilón překřížil klacky do pravého úhlu a pomalu přistupoval vpřed, nesa před sebou kříž. Jakmile se k onomu místu přiblížil, světlo zdánlivě zmizelo, ale podle dokonale kulaté prohlubně ve vystýlce z borového jehličí mohl Pilón určit, odkud světlo vychází. Položil kříž na prohlubeň a řekl: "Všechno, co zde leží i neleží, právem nálezce mně náleží. Táhněte pryč, zlí duchové. Táhněte, duchové lidí, který tenhle poklad zakopali. In Nomen Patris et Filius et Spiritu Sancti." Načež si zhluboka oddychl a sedl si na zem.
"A zmákli jsme to, příteli, zmákli jsme to, Portugále," vykřikl. "Hledám poklad už moc let a teď jsem ho objevil."
"Kopejme!," pravil Velký Joe.
71
Pilón však netrpělivě zakroutil hlavou. "Když se duchové couraj všude kolem? Když je nebezpečný už to, že tady jsme? Zbláznil ses, Portugále? Budem tu sedět do rána, pak si to místo označíme a zejtra večer se pustíme do kopání. Nikdo jinej to světlo nemůže vidět, protože jsem ho přikryl křížem. Zejtra to bude sichr."
Noc byla teď ještě strašidelnější, když seděli v jehličí, ale z kříže vyzařovalo teplo svatosti a bezpečí jako z ohníčku. Stejně jako oheň je však toto teplo zahřívalo jen zepředu. Záda museli dát na pospas chladu a zlým silám, které trajdaly všude po lese.
Pilón vstal a opsal kolem sebe veliký kruh. "Nechť žádnej zlej duch nepřekročí tuhle čáru. Ve jménu nejsvětějšího Ježíše Krista," zapěl protáhle. Načež se zase posadil. Teď jim oběma bylo lépe. Doléhaly k nim tlumené kročeje již ucabrtaných duchů, viděli světélka vyzařující z průsvitných, vůkol se potloukajících postav, avšak zaštítili se proti

nim dokonale. Nic zlého, ať již to pocházelo ze světa vezdejšího či onoho, nemohlo za nimi do kruhu.
"Jak hodláš naložit s těma prachama?" otázal se Velký Joe.
Pilón se na něho opovržlivě podíval. "Tys nikdy poklad nehledal, viď, Portugále, a nevíš, jak to chodí. Nemůžu si ten poklad nechat pro sebe. Kdybych ho hledal proto, abych si ho nechal, poklad se začne sám zakopávat a klesat stále hloub a hloub jako mušle v písku a moh bych hledat do aleluja, ale nikdy bych ho už nenašel. Ne, ne, tak se to nedělá. Vykopu ten poklad pro Dannyho."
Veškerý Pilónův idealismus najednou vyvřel na povrch. Vyprávěl Velkému Joeovi, jak hodný je Danny na své přátele.
"A my pro něj ani prstíčkem nehneme," pravil. "Činži mu neplatíme. Někdy se nalíznem a rozbijem mu nábytek. Pereme se s Dannym, když nás našvihne, a sprostě mu nadáváme. Jsme velmi, velmi špatní, Portugále. A tak jsme všichni, teda jako já, Pablo, Jesús Maria a Pirát, dali řeč, abysme s tím něco udělali. Takže teď chodíme všichni po lese, a hledáme poklad. Poklad pro Dannyho. Je to dobrej

člověk, Portugále. Je velice laskavej a my jsme sprosťáci. Pytel zlata ho však jistě potěší. Oprostil jsem svý srdce od sobectví, a proto jsem ten poklad moh najít, co myslíš?"
"Nenecháš si z něj nic?" chtěl vědět Velký Joe, neboť nevěřil svým uším. "Ani na víno ne?"
Pilón ze sebe té noci špatného Pilona vymýtil beze zbytku. "Ne, ani ždibec zlata! Ani jednu hnědou penny! Je to všecko Dannyho, všecko, do poslední mrtě."
Joe byl zklamán. "Táhnu se s tebou takovou dálku a nemám nárok ani na skleničku vína."
"Až bude Danny při penězích," řekl Pilón taktně, "není vyloučený, že nějaký to víno nakoupí. Já mu to pochopitelně navrhovat nebudu, protože ten poklad patří Dannymu. Ale není vyloučený, že nám nějaký to víno koupí. A jestli na něj budeš hodnej, není vyloučený, že dostaneš taky."
Což Velkého Joea utěšilo, neboť Dannyho znal už nějaký ten pátek a věděl, že vskutku není vyloučené, že Danny zakoupí celé moře vína.
Noc jim nad hlavami rychle ubývala. Měsíc zapadl a zanechal les ve ztišené temnotě. Siréna v jednom kuse výstražně vřeštěla. Během celé noci zůstala Pilónova duše bez poskvrnky. Přednesl Velkému Joeovi menší kázání, jak již to na víru právě se obrátivší lidé mívají ve zvyku.
"Vyplácí se bejt štědrej a laskavej," začal. "Takový činy jsou jednak jako cihly do nebeskýho domu radosti a jednak dojdou rychlýho odměnění tady na zemi. Člověk pak cejtí, jak se mu v žaludku rozlejvá zlatavý teplo, a je mu, jako by sněd paprikovej salát. Boží duch nás oblíká do kabátu měkkýho jako velbloudí srst. Já jsem se nechoval vždycky jako svatej, Portugale. Já se k tomu dneska upřímně doznávám."
Což Velký Joe věděl nejlíp.
"Ano, hřešil jsem," pokračoval Pilón jako v extázi, neboť byl svým projevem unesen. "Lhal jsem a kradl jsem. Byl jsem chlípnej. Sesmilnil jsem a jméno Boží jsem nadarmo do huby bral."
"Já taky," řekl Velký Joe spokojeně.
"A kam to vedlo Portugále? Bylo mi všivě. Věděl jsem, že skončím v pekle. Ale teď je mi jasný, že i tomu největšímu

hříšníkovi může bejt odpuštěno. U zpovědi jsem zatím nebyl, to bych lhal, ale cejtím, že Bůh se raduje z ty změny, která ve mně proběhla, neboť mě zahrnuje svou přízní. Takže i ty, Portugále, bys měl přivíst svůj život na cestu pravosti, měl bys přestat chlastat, měl by ses přestat rvát a zapomenout na slečny z domu Dory Williamsový. Pak budeš cejtit, co cejtím já."

Velký Joe mezitím usnul. Nikdy nevydržel dlouho vzhůru, když se přestal pohybovat.
Boží milost už Pilóna tak moc nepálila, když o ní nemohl povídat Joeovi, ale seděl a hlídal místo pokladu, zatímco obloha vybledla a mlhou se proklubalo svítání. Viděl, jak se ze tmy vynořují borovice a nabývají zřetelných obrysů. Vítr ustal a z křoví vyhupkali malí modří králíčci a poskakovali po jehličí. Pilónovi padaly oči únavou, avšak byl spokojen.
Když se rozednilo, šťouchl do Joea Portugala botou. "Je čas jít k Dannymu. Už je bílej den." Pilón odhodil kříž z prohlubně, protože ho už nebylo třeba, a vymazal kruh. "Nesmíme si teď dělat žádný značky," nařídil, "ale musíme si to místo pamatovat podle stromů a kamenů."
"Proč ten poklad nevy kopem rovnou?" zeptal se Joe.
"Protože by nám celá Pláň Tortilla přišla pomoct," utrousil Pilón sarkasticky.
Důkladně si prohlédli okolí. "Napravo je skupinka stromů. Tamhle dole je to křoví a tady je tenhle kámen," říkali si přitom. Nakonec se vydali pryč od pokladu a snažili si zapamatovat cestu.
U Dannyho doma se shledali s unavenými přáteli. "Našli jste něco?" ptali se.
"Nenašli," řekl Pilón rychle, aby Joea předešel. "Pablovi se zdálo, že viděl světlo, ale dřív než k němu došel, ztratilo se mu z očí. A Pirát viděl ducha nějaký báby, jak vede toho jeho mrtvýho psa."
Pirát se usmál. "A ta bába mi řekla, že mýmu pejskovi se teď vede dobře."
"A já vám vedu Velkýho Joea Portugala," oznámil Pilón. "Právě se vrátil z armády."

"Čau, Joe."
"Pěknej kutloch tady máte," pravil Joe Portugal a pohodlně se usadil na židli.
"Do mý postele nepolezeš, jasný," řekl Danny, neboť věděl, že Joe Portugal se už od nich nehne. Způsob, jakým se posadil a dal si nohu přes nohu, v sobě neměl nic přechodného.
Pirát vyšel ven, vzal si trakař a oddrkotal s ním do lesa pro dříví na podpal. Ostatní ulehli na sluníčku, které se vyklubalo z mlhy, a za malou chvíli usnuli a spali až do pozdního poledne.
Nakonec se protáhli, posadili se a zemdleně zírali dolů na zátoku, po níž odplouvala na moře hnědá tanková loď. Pirát nechal svoje pytlíky na stole a přátelé z nich vybalili jídlo, které jim nanosil.
Velký Joe odkráčel po cestičce ke zborcené brance. "Za chvíli jsem tady," zavolal na Pilóna.
Pilón ho úzkostlivě sledoval, dokud neměl jistotu, že Joe míří dolů do Monterey a nikoliv nahoru do borového háje.
Čtyři přátelé usedli a zasněně pozorovali nadcházející večer.
Za šera se Portugal vrátil a měl s Pilónem poradu na dvorku pěkně z doslechu všech v domě.
"Nářadí si vypůjčíme u paní Moralesový," řekl Pilón. "Lopata a krumpáč stojej u jejího kurníku."
Jakmile se úplně setmělo, šli na věc. "Jdem se podívat za nějakýma holkama. Jsou to přítelkyně Joea Portugala," vysvětlil Pilón. Vplížili se na dvorek paní Moralesové a vypůjčili si nějaké to nářadí. Načež Velký Joe zdvihl demižónek vína z plevele u silnice.
"Tys ten poklad prodal, ty kryso jidášská," zařval zuřivě Pilón, nazývaje dále Joea nejbližším příbuzným psů a čubek.
Joe si rázně vyžádal klid. "Neřek jsem mu, kde ten poklad je," pravil, nikoliv bez důstojnosti. "Řek jsem mu to takhle: ‚Našli jsme v lese poklad,' povídám, ‚ale ten poklad

je pro Dannyho. Až ho Danny bude mít, vypůjčím si od něj dolar a zaplatím vám za víno."'
75
Pilón tím byl ohromen. "A on ti věřil a dal ti víno?" zeptal se.
"No, vlastně," vypravil ze sebe váhavě Velký Joe. "Musel jsem mu nechat nějakou zástavu, dokud mu nepřinesu ten dolar."
Pilón se bleskem otočil a sevřel Joeovi hrdlo. "Cos mu tam nechal jako zástavu?"
"Jenom jednu deku, Piloné," kňoural Joe Portugal. "Jenom jednu jedinou."
Pilón jím chtěl zatřást, ale Joe Portugal měl značnou hmotnost, takže Pilón zatřepal jen sám sebou. "Jakou deku," křičel. "Tak jen to vysyp. Jakou deku jsi to ukrad?"
"Jenom jednu Dannyho deku," pobrekával Velký Joe. "Jenom jednu. Danny má dvě. Vzal jsem mu tu malou. Nech mě bejt, Piloné. Ta druhá byla mnohem větší. Danny ji zas dostane zpátky, hned jak najdem ten poklad."
Pilón s Joem zatančil do kolečka do kola a častoval ho přitom dobře mířenými, se zápalem prováděnými kopanci. "Ty hajzlíku," pravil mu, "ty sviňko hnusná zlodějská. Tu deku navalíš zpátky, nebo ti rozbiju držku, žes to neviděl."
Velký Joe se pokusil zmírnit jeho hněv. "Myslel jsem, že když tak na Dannyho dřem," šeptal, "totiž myslel jsem si: Danny bude tak rád. Bude si moct koupit tisíc dek."
"Drž hubu," děl Pilón. "Navalíš zpátky tu samou deku, nebo se na tebe podepíšu šutrem." Načež Pilón pozdvihl demižónek, odzátkoval ho a napil se, aby alespoň částečně zkonejšil své zjitřené city. Pak zarazil zátku zpět a odepřel Joeovi byť jedinou kapku vína. "Za trest budeš kopat sám. Seber nástroje a pojď se mnou."
Velký Joe zakňoural jako štěně a poslechl. Pilónův spravedlivý hněv vylučoval jakýkoliv odpor.
Dlouho se snažili poklad najít. Už se připozdilo, když Pilón ukázal na skupinku tří stromů. "Tamhle!" zavolal. Hledali v okolí, až nalezli prohlubeň. Trochu jim na to posvítil měsíc, neboť této noci nebyla mlha.
Vzhledem ke skutečnosti, že se sám nechystal kopat, vyvinul Pilón novou teorii týkající se vykopávání pokladu. "Někdy jsou ty prachy uložený v pytlích a pytle můžou bejt
76
shnilý," pravil. "Kdybys kopal kolmo dolů, mohli bysme o nějakej ten peníz přijít." Opsal kolem prohlubně kruh velkorysých rozměrů. "Teď vykopeš kolem dokola hlubokej příkop, takže se k pokladu dostaneme zezdola."
"Ty kopat nebudeš?" otázal se Joe.
"Jsem já snad zloděj dek?" rozkatil se Pilón. "Plundruju snad já postele mýho kamaráda, kterej mi poskyt střechu nad hlavou?"
"No dobře, ale já to celý nevykopu," prohlásil Velký Joe.
Pilón zvedl jednu z borových větví, která mu ještě předešlé noci sloužila jako součást kříže. Načež přistoupil k Joeovi a výraz v jeho tváři byl spíše nelaskavý. "Svině jedna zlodějská," pravil, "zrazovat kamarády to je tvoje, co, holoubku. Sebereš tu lopatu."
Načež vlna odvahy v Joeovi poněkud opadla. Sehnul se pro lopatu. Kdyby byl Joe Portugal měl čisté svědomí, byl by mohl protestovat. Takto však byl jeho strach z Pilóna, na jehož straně bylo právo, navíc posílené borovým klackem, převeliký.
Velkému Joeovi se z duše a ze zásady příčilo házení lopatou. Představa lopaty v pohybu pro něho postrádala přitažlivosti. Konečný efekt pak, to jest přesunutí hromádky jakéhosi svinstva z jednoho místa na místo druhé, jeví se komukoliv, kdo je schopen smělejších vizí, jako počínání zpozdilé a bezperspektivní. Celý život můžeme házet lopatou, a neděsíce se přitom prakticky ničeho. Postoj Velkého

Joea k lopatě byl ovšem jednodušší než tato úvaha. Neměl prostě lopatu rád. Přihlásil se do armády proto, aby válčil, a přesto tam v jednom kuse házel lopatou.
Leč nyní se nad ním tyčil Pilón a poklad byl brzy obchvácen příkopem. Bylo zbytečné předstírat nemoc, hlad nebo slabost. Pilóna nebylo lze obměkčit a krádež deky svědčila těžce v Joeův neprospěch. Přestože tedy Joe fňukal, reptal a zdvíhal ruce, aby ukázal, jak jsou sedřené, stál Pilón nad ním a měl ho k házení lopatou.
Nadešla půlnoc a příkop byl metr hluboký. V Monterey zakokrhali kohouti. Měsíc zapadl za stromy. Konečně dal Pilón příkaz ke zteči pokladu. Hlína odletovala z příkopu
77
stále pomaleji. Velký Joe byl se silami u konce. Těsně před rozedněním narazil lopatou na cosi tvrdého.
"Ha," zvolal Joe. "Pilóne, máme to."
Nález byl velký a hranatý. Ve tmě se jej jali vykopávat jako šílenci, ale poklad stále nebylo vidět.
"Bacha," varoval Pilón, "nepoškoď to."
Nadešel bílý den a ještě poklad nevykopali. Pilón nahmatal kov, sehnul se až k zemi a chtěl si v našedlém ranním světle poklad prohlédnout. Byl to betonový kvádr úctyhodné velikosti. Nahoře měl kulatý hnědý plíšek. Pilón louskal, co na něm bylo napsáno.
"Státní geodetická značka. 1915. 300 m nad mořem. Poškození se trestá."
Pilón klesl do jámy a poraženě svěsil ramena.
"Poklad se nekoná?" zeptal se naříkavě Joe.
Pilón mu neodpověděl. Portugal si prohlédl cementový patník a čelo se mu zkrabatilo usilovným přemýšlením.
"Možná abysme vzali tenhle pěknej kus kovu a střelili ho," pravil truchlícímu Pilónovi.
Hluboce sklíčený Pilón na chvíli vzhlédl. "Johnny Pom-pom ho jednou našel," řekl s klidem prosyceným obrovským zklamáním. "Johnny Pom-pom jednou sebral takovejhle kus železa a pokusil se ho střelit. Dostal za to rok," smutnil Pilón. "Je za to rok v chládku a pokuta dva tisíce dolarů, když vykopeš tenhle kus železa." Sklácen bolestí toužil Pilón jen po tom, aby co nejrychleji zmizel z tohoto tragického místa. Vztyčil se, našel lupen plevele, aby do něho zabalil demižónek vína, a vydal se z kopce dolů.
Velký Joe klusal snaživě za ním. "Kam jdem," otázal se.
"Vím já," odvětil mu Pilón.
Den již jasně zářil, když dorazili na pláž, ale Pilón se nezastavil ani zde. Namáhavě se belhal po ztvrdlém písku na samém okraji moře, až nechal Monterey daleko za sebou. Jenom pískové duny Seaside a zčeřené vlnky zátoky měly být svědky jeho zármutku. Nakonec se posadil na suchý písek a vyhříval se na sluníčku. Velký Joe se posadil vedle něho a měl pocit, že je nějakým způsobem zodpovědný za Pilónovu tichou bolest.
78
Pilón vytáhl demižónek z listu plevele, odzátkoval jej a zhluboka se napil, a protože zármutek je matkou všeobjímajícího soucítění, podal demižon též bídnému provinilci Joeovi.
"Jak si budujem svý představy," zanaříkal Pilón. "Jak nás ovládnou naše sny. Představoval jsem si, jak přinesem Dannymu pytel zlata. Už jsem viděl, jak se tváří. Byl by z toho na větvi. Nějakej čas by tomu ani nevěřil." Odebral demižónek Joeovi Portugálovi a mohutně se napil. "A všecko je to pryč, vypařilo se to do tmy."
Slunce teď zahřívalo pláž. Přese všechno své zklamání cítil Pilón, jak se v něm rozlévá zrádná útěcha, pochybná snaha nalézt v jejich situaci alespoň špetku dobrého. Velký Joe, nenápadně jako vždy, už vypíjel víc než svůj podíl vína. Pilón mu s rozhořčením odebral demižónek a pil a pil a pil.

"Když se to veme kolem a kolem," prohlásil filozoficky, "možná že kdybysme bejvali to zlato našli, třeba by to Dannymu nebylo prospěšný. Vždycky byl švorcovej. Z náhlýho bohatství by se moh taky zcvoknout."
Velký Joe s velikou vážností přikývl. Hladina vína v demižónku klesala níž a níž.
"Štěstí se stejně za peníz koupit nedá," řekl Pilón. "Pokusíme se přinést Dannymu štěstí. Furt lepší, než mu nosit nějakej peníz."
Velký Joe znovu přikývl a zul si boty.
"Jasně, přineseme mu štěstí. To je vono."
Se smutkem v očích popatřil Pilón na Joea. "Seš prachsprostej chlívák," děl krotkým hlasem, "kterej není štont žít mezi lidma. Do prasečince s tebou a budeš tam žrát jen slupky od brambor, neboť zcizils Dannyho deku."
Na teplém sluníčku na ně přišla ospalost. Podél písečného břehu šepotaly vlnky. Pilón se zul.
"Tak popojedem," řekl Velký Joe. "Pěkně napůl." Načež vysákli demižon do poslední kapky.
Písečný břeh se s nimi jemně pohupoval, zvedal se a padal, jako by se země vzdouvala.
"Ve svym jádru nejseš špatnej," připustil Pilón. Ale Velký

Joe Portugal už chrupal. Pilón si sundal kabát, přehodil si ho přes obličej a za několik okamžiků rovněž sladce spal.
Slunce se překutálelo přes oblohu. Příliv rozlil moře po břehu a zase je stáhl zpátky. Četa poskakujících kulíků podrobila spáče zevrubné prohlídce. Očichal si je zatoulaný pes. Dvě postarší dámy, zaneprázdněné sbíráním mušlí, spatřily spící těla a spěšným krokem kvapily dál, aby se snad náhodou ti chlapi nevzbudili, nepocítili chlípnou vášeň a nejali se je pronásledovat s úmyslem se jich násilně a v rozporu se zákonem zmocnit. Shodly se v názoru, že je to skandál a že by policie proti takovémuto chování měla zakročit. "Jsou namol," pravila jedna z nich.
Načež se ta druhá otočila a pohlédla zpět na oba spáče.
"Ožralý jak prasata," vyjádřila se souhlasně.
Když slunce konečně zapadlo za borový les, Pilón se probudil. V ústech měl jak na poušti, hlavu jak střep a byl celý rozlámaný z písečného, jako mlat tvrdého lože. Velký Joe chrupal dál.
"Joe," vykřikl Pilón, leč Portugála se nedovolal. Opřel se tedy o loket a zíral na moře. "Kapku vína potřebuju," pomyslel si, "abych svlažil svůj zprahlej náhubek." Převrátil demižónek, avšak ani kapička z něho neskanula, aby ulevila jeho vysušenému jazyku. Poté obrátil kapsy naruby v naději, že se v nich během jeho spánku přihodil nějaký zázrak. Žádný zázrak se však nepřihodil. Vyšťáral jen rozbitý kapesní nůž, který chtěl přinejmenším dvacetkrát směnit za sklenku vína a přinejmenším dvacetkrát byl odmrštěn.
Dále našel udičku zaraženou v zátce, kousek ušmudlaného motouzu, jeden psí zub a několikero klíčů, které se, pokud Pilón věděl, nehodily k ničemu. Pilónovy kapsy zkrátka neobsahovaly žádný předmět, po němž by srdce páně Torrelliho mohlo zatoužit, byť by k tomu došlo ve chvíli naprostého pominutí smyslů.
Pilón se zkoumavě zahleděl na Velkého Joea. "Kluk jeden nebohá," pomyslel si. "Až se probere, bude mít zrovna tak vyschlej splávek, jako mám teď já. Dozajista nezhrdne trochou vína." Několikrát do Joea pořádně žďuchl, a když Joe jenom cosi zamumlal a chrupal dál, jako by se nechu-

melilo, jal se mu Pilón prohledávat kapsy. Objevil v nich mosazný knoflík od kalhot, malý kovový kotouč s nápisem ‚Dobré pohoštění u Holanďana', čtyři nebo pět zápalek bez hlaviček a kousek žvýkacího tabáku.
Pilón si znovu sedl na paty. Takže to by bylo. Musí chřadnout tady na písečném břehu, zatímco jeho hrdlo

toužebně volá po vínu.
Načež si povšiml seržových kalhot, jež měl Portugal na sobě, a přejel po nich prsty. "Pěknej matriál," napadlo ho. "Proč má nějakej Joe Portugal mít na sobě takovej fajnovej matriál, když všichni jeho kámoši choděj v džínsách?" Poté se upamatoval, jak špatně kalhoty Velkému Joeovi padnou, jakému napětí jsou vystaveny v pase -, a to má Joe, prosím pěkně, dva horní knoflíky na poklopci neustále rozepnuty -, a jak mezi spodním okrajem nohavic a horním okrajem Joeovým bot že je vzdálenost víc než považlivá. "O něco průměrnější postava by si v takovejhle kaťatech jen medila," konstatoval v duchu Pilón.
Dále si vzpomněl na zločin, který Joe spáchal na Dannym, a rázem se proměnil v anděla pomsty. "Co si to ten černej Portugal dovoluje? Takhle ponížit Dannyho! Až se vzbudí, rozbiju mu hubu! Ovšem na druhý straně," namítalo Pilónovo druhé, nuancím přístupnější já, "Joe se provinil krádeží. Měl by poznat, jaký to je bejt okradenej, to by pro něj bylo ponaučení. A jakejpak by to byl trest, no že jo, kdyby neved k nějakýmu poučení?" Čímž Pilón zaujal neotřesitelnou pozici. Jestliže dokáže jednou ranou zabít několik much -, pomstí Dannyho, ukáže Joeovi, zač je toho loket, udělí mu mravoličnou lekci a získá přitom trochu vína -, kdo by pak, no jen řekněte, kdo by pak měl tu smělost podrobit Pilona kritice?
Chutě tedy do Portugála strčil a Velký Joe se po něm ohnal jako po hmyzu. Načež Pilón zručně zbavil Joea seržových kalhot, svinul je do balíčku a loudavě zmizel mezi dunami.
Otevřela mu paní Torrelliová, protože pan Torrelli nebyl doma. Pilón nejdřív tajuplně otálel, pak se však vytasil s kalhotami a předložil je paní Torrelliové k prohlídce.

Paní Torrelliová rezolutně zakroutila hlavou.
"Jen se koukněte pořádně," děl Pilón. "Zatím vidíte jen samej flek a špínu. Leč pohleďte na ten fajnovej matriál, co se pod těma flekama skrejvá. Hleďte a vemte rozum do hrsti, seňoro. Vyčistíte ty kalhoty. Vyžehlíte je. Vchází pan Torrelli. Zaraženej je jak vidle v hnoji a tváří se jak puchejř. Vy vyndáte tyhlety fajnový gatě. A co nevidíte? Jeho kalnej zrak se jasní. Vidíte to? Spokojeností jen přede! A hopla, už si vás bere na klín. Vidíte, jak se na vás tlemí, seňoro? No a teď řekněte, stojí takovej kopec štěstí za demižon červenýho, nebo ne?"
"Maj prošoupanej zadek," vece paní Torrelliová.
Pilón pozdvihl kalhoty proti světlu. "Vidíte skrz ně, nebo nevidíte? Tak vidíte, nevidíte! Poddajný jsou, veškerý nepohodlí z nich dávno vyprchalo. Jsou lepší než nový."
"Prdlajs," dí paní Torrelliová pevným hlasem.
"Víte, že jste na svýho pana manžela strašně krutá, seňoro. Že mu hatíte štěstí? Víte, že bych se nic nedivil, kdyby se sebral a hledal štěstí u jinejch ženskejch? U ženskejch, který maj kouska srdce? Litr a plácnem si, jo?"
Odpor paní Torrelliové byl nakonec zlomen a Pilón dostal litr. Vypil ho na místě.
"Chcete ten kopec štěstí moc lacino," obvinil ji. "Ty litry měly bejt dva."
Paní Torrelliová byla jako kámen. Už ani kapku z ní Pilón nevypáčil. Posadil se do kuchyně a propadl trudnomyslným úvahám. "Kůži ze mě sedře, potvora jedna. Takhle mě okrást o kalhoty Velkýho Joea!"
Tu Pilón smutně pomyslel na přítele, jenž teď dlí na písečném břehu bez kalhot. Co asi chudinka dělá? Půjde-li do města nahý, jistotně ho šoupnou do basy. A čímpak si tahle harpyje vysloužila seržové kalhoty, co? Pokusila se odkoupit kalhoty Pilónova přítele za mizerný litr mizerného vína. Pilón cítil, jak se vypařuje hněvem.
"Jdu pryč, abyste věděla," oznámil paní Torrelliové.

Seržové kalhoty visely v přístěnku u kuchyně.
"Jako by se stalo," zvolala paní Torrelliová přes rameno a odebrala se do špižírny pro jídlo.
82
Když Pilón odcházel, vzal to přes přístěnek a cestou sňal z bidla nejen Joeovy seržové kalhoty, ale také Dannyho deku.
Načež odkráčel směrem k písečnému břehu, kde předtím zanechal Velkého Joea. Nejdřív spatřil táborák jasně plápolající na písku, a když se přiblížil, rozeznal spoustu malých tmavých postaviček, skotačících před ohněm. Bylo již velmi tma a Pilón se orientoval podle ohně. Když přišel ještě blíž, uviděl, že si to skautky opékají u ohně buřty. Pilón obezřetně postupoval dál.
Po Joeovi jako by se země slehla. Pilón ho nakonec našel napůl zahrabaného v písku a zmučeného a prochladlého tak, že nebyl mocen slova. Pilón k němu rázným krokem přistoupil a pozdvihl před ním seržové kalhoty.
"Tumáš, Joe, a buď rád, že je máš zpátky."
Joe jektal zuby. "Kdo mi ukrad kalhoty, Pilóne? Ležím tady už hodiny a nemůžu pryč kvůli tamhletěm žabcům."
Pilón byl tak laskav, že si stoupl mezi Velkého Joea a dívky skotačící kolem táboráku. Joe Portugal si smetl z nohou chladný vlhký písek a navlékl si seržové kalhoty. Bok po boku se pak oba přátelé ubírali po ztemnělém pobřeží k Monterey, jehož světla věnčila kopec jak řady náhrdelníků. Vzadu podél pobřeží se krčily pískové duny jako unavení, odpočívající chrti. Vlny v oddechovém tempu nacvičovaly šplouchání a trošku u toho posykávaly.
Noc byla chladná a povznesená, teplo života zahnala z povrchu země a k člověku vysílala nejedno varování, že je sám na světě, sám mezi svými druhy a že mu od nikoho a odnikud nekyne pražádná útěcha.
Pilón byl stále ponořen do úvah, jejichž hloubku Joe Portugal jen vyciťoval. Nakonec se Pilón otočil ke svému příteli. "Z čehož plyne poučení, jak je pošetilý důvěřovat ženskejm," pravil.
"To mi teda ukradla kalhoty nějaká ženská?" otázal se Joe celý rozčilený. "Která to byla? Vyrazím jí duši z těla!"
Avšak Pilón potřásl hlavou tak smutně jako starý Jehova, jenž, požehnav sedmému dni, shledal, že si ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, odpočinout musí. "Je ztrestá-
83
na," děl Pilón. "Můžeme říct, že se potrestala sama, což je vůbec to nejlepší. Ano, měla tvý gatě, chamtivě se jich zmocnila, ale teď už je nemá."
Což bylo daleko za prahem Joeova chápání. Do těchto tajuplných záležitostí však není radno šťourat, pomyslel si Joe v naprosté shodě s Pilónovým přáním. "Díky tobě, Pilóne," řekl Joe pokorně, "díky tobě, žes mi navrátil kalhoty." Pilón však byl tak vnořen do filozofických úvah, že Joeovy díky pro něho neměly hodnoty.
"Ale to nic, Joe," pravil. "Na celý tý záležitosti je cenný jen to ponaučení, který si z ní odnášíme."
Stoupali teď od pobřeží kolem stříbrné věže plynárny. Velký Joe Portugal byl šťasten, že je Pilón jeho přítelem. "Pilón je člověk, kterej se dovede o svý přátele postarat," pomyslel si. "Dokonce i když jeho přítel spí, on je bdělej a dává bacha, aby se něco nekalýho nepřihodilo." Načež se Joe rozhodl, že pro Pilóna někdy udělá něco hezkého...

Kterak Danny do tenat elektrickému vysavači padl a kterak ho jeho přátelé vysvobodili..

Dolores Engracia Ramírezová přebývala ve vlastním domku na horním okraji Pláně Tortilly. Starala se několika paním v Monterey o domácnost a patřila k rodným dcerám

Zlatého Západu. Nebyla zrovna krásná, tahle paisana s vyzáblou tváří, avšak její pohyby prozrazovaly jistou smysl-
nost a našli se muži, kteří shledávali její hrdelní hlas svůdným. Oči na povrchu zamlžené jí uvnitř žhnuly ospalou
vášní, jíž mnozí muži, pro které věci tělesné mají prvořadou důležitost, pokládali za přitažlivou, ne-li přímo provokující.
Dovedla být pěkně nabroušená a v takových chvílích nevzbuzovala nijakých tužeb, avšak k milostnému rozpoložení u ní docházelo poměrně zhusta, takže se jí dostalo přezdívky Pusinka Ramírezová z Pláně Tortilly.
84
Když se v ní to její zvířátko probudilo a jalo se číhat na svou kořist, byla to milá podívaná. Jak se dovedla opřít o vrátka! Jak ospale dovedla příst! Jak vláčně dovedla vlnit boky, tu se jimi otřela o plot, tu se jí vzedmuly zpět, podobny letním vlnám na pobřeží, hned jimi zas polaskala plot.
A kdopak v celém širošírém světě uměl víc obtěžkat zastřeným významem obyčejné: "Ai, amigo. Donde vos?"
Její hlas se, pravda, častěji podobal než nepodobal vřeštění, její tvrdá a ostrá tvář spíše připomínala než nepřipomínala sekyrku, její postava postrádala leposti a její záměry nezištnosti. Její poddajnější já se probouzelo pouze jednou či dvakrát týdně, a to zpravidla ve večerních hodinách.
Sotva se Pusinka dozvěděla, že je Danny dědicem, z duše mu to přála. A jako všechny ženy na Pláni Tortille, i ona zatoužila stát se paní jeho srdce. Po večerech vystávala u branky vyčkávajíc chvíle, kdy Danny půjde kolem a chytí se do jejích tenat. Dlouho se jí však dařilo polapit do nastražených pastí jen chudé Indiány a paisany, kteří nebyli majiteli domů a jejichž šaty se často podobaly vyhnancům z lepších skříní.
Pusinka nebyla spokojena. Její dům byl na svahu nad Dannyho domem a Danny se jen zřídka vydával tímto směrem. Pusinka ho nemohla vyhledat sama, neboť byla dáma a její chování bylo řízeno přísnými pravidly společenského dekoru. Kdyby Danny teď šel například kolem, kdyby si trochu poklábosili, jak se na staré přátele sluší a patří, kdyby k ní Danny například zaskočil na skleničku vína a kdyby se potom, teprve potom, v ní projevila síla přírody v celé své nezkrotnosti a ženská odolnost v celé své křehkosti, pak by nedošlo k závažnému porušení společenských norem. Bylo však zcela nemyslitelné, aby Pusinka líčila pastě už u předních vrátek.
Mnoho měsíců a mnoho večerů čekala Pusinka marně a spokojovala se s takovými dary nebes, co kolem chodily v džínsách. Ale počet cest na Pláni Tortille nebyl neomezený. Jevilo se tedy nevyhnutelným, že dříve či později půjde Danny kolem vrátek Pusinky Ramírezové. A taky že šel.
Za celou dobu jejich vzájemné známosti neskýtal Danny
85
kráčející kolem příležitost pro Pusinku příhodnější. Neboť toho rána našel Danny soudek měděných šindelových hřebíků, které ztratila zásobovací společnost Centrál Supply Company. Danny pokládal hřebíky za odpad, neboť žádný člen společnosti Centrál Supply Company nebyl nablízku. Vyndal hřebíky ze soudku a nasypal je do pytle. Načež si vypůjčil Pirátův trakař i s Pirátem, to aby trakař měl kdo tlačit, a odvezl svou kořist zásobovací společnosti Western Supply Company a střelil měď za tři dolary. Soudek daroval Pirátovi.
"Můžeš si do něj něco dávat," řekl mu. Pirát byl štěstím bez sebe.
A teď se Danny valil z kopce dolů a veden vzácným orientačním smyslem směřoval přímo k putyce páně Torrelliho. V kapse měl zmíněné tři dolary.
Hlas linoucí se z Pusinčiny pusinky byl medově vláčný jako bručení brundibára. "Ai, amigo, donde vos?"

Danny se zastavil. V jeho plánech došlo k radikálním změnám. "Jak se máš, Pusinko?"
"Co na tom sejde, jak se mám. Pro svý přátele jsem vzduch," řekla Pusinka šelmovsky, opisujíc rozvlněnými boky graciézní kružnice.
"Jak to myslíš," zeptal se jí Danny.
"Copak mě někdy navštíví můj přítel Danny?"
"Teď tě právě navštěvuje," řekl Danny galantně.
Pusinka pootevřela vrátka. "Půjdeš dál a vypiješ skleničku na přátelství?" Danny vešel k Pusince do domu. "Copaks dělal v lese?" zavrkala Pusinka.
Načež se Danny dopustil chyby. Chvástavě se rozhovořil o své obchodní transakci a pochlubil se třemi dolary.
"U mě je pochopitelně vína tak na dva náprstky," řekla Pusinka. Usedli u Pusinky v kuchyňce a vypili sklenici vína. Načež se Danny s nejvyšší dvorností a rázností jal usilovat o její čest. Ke svému údivu narazil u Pusinky na odpor zcela neúměrný její postavě a její pověsti. Jako ohavné zvíře se v něm probudil chtíč. Dostal vztek. Teprve na odchodu mu byly z cesty odklizeny všechny překážky.
"Možná že bys mě rád navštívil večer, Danny," řekla

Pusinka svým medově vláčným hlasem. Její zamlžené oči ho ospale zvaly. "Teď tu jsou sousedi," naznačila mu jemně. Konečně měl Danny ve všem jasno. "Vrátím se večer," slíbil Pusince.
Odpoledne bylo právě v nejlepším. Danny kráčel ulicí nasadiv opětně kurs Torrelli. Zvíře v něm prošlo metamorfózou. Ze zdivočelého, vrčícího vlka se stal veliký, chundelatý, sentimentální medvěd. "Musím tý sladký Pusince přinýst něco vína," usmyslel si.
A koho nepotká cestou k panu Torrellimu jako Pabla. Pablo měl dvě táfličky žvýkačky. Dal jednu Dannymu a vyrovnal s ním krok. "Kampak to máš namířeno?"
"Žádnej kamarádčoft se teď konat nebude," odsekl Danny kysele. "Nejdřív musím koupit trochu vína pro dámu. Smíš jít se mnou, ale jenom na jednu, slovy jednu skleničku. Nebaví mě už kupovat víno dámám jen proto, aby mi ho kamarádi vychlastali."
Pablo mu dal vřele za pravdu a prohlásil podobné praktiky za nesnesitelné. Pokud se jeho osoby týče, nejde mu vůbec o víno, ale výlučně o Dannyho společnost.
Zašli do putyky páně Torrelliho a upili po sklenici z čerstvě zakoupeného demižónku. Danny přiznal, že by bylo pod jeho úroveň nabídnout jenom jednu skleničku. Nic nehleděl na Pablovo vášnivé odmítání a nalil oběma znovu.
"Dámy," pomyslel si Danny, "by neměly pít příliš vína. Chovaj se pak jak husičky a krom toho jim víno otupuje ty schopnosti, který máj u každý správný dámy bejt v plný pohotovosti." Vypili ještě několikero sklenic. Dva litry vína je pro dámu dar jako hrom, zvlášť když Danny půjde do města a zakoupí Pusince další dáreček. Odměřili tedy dva litry vína a vypili, co přebývalo. Načež Danny schoval demižónek v pleveli v příkopě.
"Ocenil bych, Pablo," pravil, "kdybys šel koupit ten dárek se mnou."
Pablovi důvod tohoto pozvání neušel. Napůl jím byla Dannyho touha po Pablově společnosti, napůl obava zanechat víno v příkopě, když je Pablo bez dohledu. Vyvinuli veliké úsilí na to, aby došli do Monterey důstojně a rovně.

Pan Simon z firmy Šimonova investiční a úvěrní společnost a prodej šperků je přivítal ve svém obchodě. Název obchodu vymezoval zboží, které společnost prodávala, jen částečně, neboť na pultě byly saxofony, rádia, pušky, nože, rybářské pruty a staré mince, vše z druhé ruky, ale vše lepší než nové, protože pěkně zaběhané.
"Ráčíte si něco prohlídnout?" zeptal se pan Simon.

"Ráčíme," pravil Danny.
Pan Simon odříkal zkusmo část seznamu svého zboží, náhle se však zarazil uprostřed slova, neboť si všiml, že Danny spočinul očima na velikém hliníkovém vysavači prachu. Pytel na prach byl vyveden v modrožluté kostce. Vysavač měl dlouhou, černou, hladkou šňůru. Pan Simon k vysavači přistoupil, přejel po něm rukou, načež poodstoupil a obdivně se na vysavač zadíval. "Něco jako vysavač by neposloužilo?" zeptal se.
"Kolik?"
"Tento kus čtrnáct dolarů, prosím pěkně." Což nebyla cena, ale spíš pokus zjistit, kolik má Danny v kapse. A Danny ten vysavač chtěl, neboť byl velký a lesklý. Žádná ženská, co jich na Pláni Tortille bylo, něco takového nevlastnila. V tu chvíli Danny zapomněl, že na Pláni Tortille není elektřina. Položil na pult dva dolary a čekal na explozi. Došlo k ní hned a vzápětí následovala zuřivost, pak vztek, pak smutek, pak přišla na přetřes chudoba, zbankrotování a okrádání. Pan Simon dále zdůraznil vysoký lesk vysavače, barvu prachového pytle, nebývalou délku elektrické šňůry a hodnotu samotného kovu. Když bylo po všem, vyšel Danny z obchodu nesa elektrický vysavač prachu.
Nejednoho odpoledne si Pusinka jen tak pro zábavu rozložila vysavač a opřela ho o židli. Zatímco její přítelkyně přihlížely, pohybovala s ním sem a tam, aby předvedla, jak krásně klouže po podlaze. A vrčela přitom jako elektrický motor.
"Můj přítel je pracháč," sdělovala ostatním. "Tak bych řekla, že co nevidět do domu povede spousta drátů plnejch elektřiny a pak udělám šup šup a dům bude jako ze škatulky."

Její přítelkyně se pokoušely snižovat hodnotu daru. "Když se to nedá zapnout, je to na draka," říkaly jí. Nebo: "Vždycky jsem byla toho názoru, paní, že smeták a lopatka, pokud ovšem s nima někdo umí zacházet, vyčistěj dům mnohem důkladnějc."
Leč jejich závist nezmohla proti elektrickému vysavači prachu zhola ničeho. Prostřednictvím vysavače se Pusinka ocitla až na těch nejhořejších příčlích společenského žebříčku na Pláni Tortille. Ti, kdož pozapomněli její jméno, o ní hovořili jako o "té s tím vysavačem". Často, zvláště když šly kolem její nepřítelkyně, nechala se Pusinka vidět v okně a šoupala vysavač sem a zase tam, zatímco hrdlem vyluzovala hlasité bručení. Ba co dím, den co den Pusinka nejdřív celý dům řádně vymetla, a pak po něm jezdila s elektrickým vysavačem prachu vycházejíc z názoru, že vysavač by jistě čistil lépe, kdyby se mu dostalo elektřiny, ale že zároveň člověk nemůže mít hned všechno.
V nejednom domě vzbudila Pusinka závist. V jejím chování se objevila vznešenost a graciéznost, jak se také slušelo a patřilo u osoby, která vlastní elektrický vysavač prachu. Vysavač se stal součástí její konverzace. "Když jsem dneska dopoledne luxovala, šel kolem Ramón." "Louisa Meaterová se dneska ráno řízla do ruky ani ne tři hodiny potom, co jsem vyluxovala."
Ve svém opojení však Pusinka nezapomínala na Dannyho. Hlas jí překypoval citem, když byl nablízku. Pohupovala se jako borovice ve větru. A nebylo večera, který by Danny nestrávil u Pusinky.
Dannyho přátelé si napřed jeho nepřítomnosti nevšímali, neboť každý chlap má právo na tyto a podobné záležitosti. Jak však míjel týden za týdnem a jak se Danny v důsledku svého poněkud bouřlivého soukromého života stával zemdleným a bledým, došli přátelé k závěru, že Pusinčina vděčnost za elektrický vysavač prachu není v zájmu Dannyho tělesného zdraví. Žárlili také na to, že jim Danny tak dlouho nevěnuje pozornost.

Za Dannyho nepřítomnosti se Pilón, Pablo a Jesús Ma-
ria Corcorán jeden po druhém pokusili dobýt jeho hnízdeč-
89
ko lásky. Leč Pusinka, třebaže si takových komplimentů
velice vážila, neporušila věrnost muži, jenž pozdvihl její
společenské postavení na tak uspokojivou úroveň. Snažila
se sice podržet si jejich přátelství pro dobu eventuálního
nedostatku, neboť věděla, jak vrtkavý může být osud, avšak
rázně odmítla s Dannyho přáteli sdílet to, co v danou chvíli
zasvětila Dannymu.
Načež Dannyho přátelé, nevědouce zoufalstvím kudy
kam, zorganizovali akční skupinu, jejíž činnost měla být
zasvěcena výhradně Pusinčině zničení.
Není též zcela vyloučené, že Danny v nejskrytějším skry-
tu duše začínal být unaven Pusinčinou láskou, jakož i po-
vinnou docházkou, jíž tato láska vyžadovala. Pakliže se
v něm schylovalo k této změně, sám si to nepřipouštěl.
Jednoho odpoledne ve tři hodiny se Pilón, Pablo a Jesús
Maria vítězně navrátili domů, když předtím celé tři čtvrtě
dne strávili v horečném úsilí. Velký Joe Portugal se jaksi
nevýrazně coural za nimi. Jejich tažení si vyžádalo a maxi-
mální zátěži podrobilo železnou logiku Pilónovu, umělec-
kou jiskru Pablovu a něžnou lidskost Jesúse Marii Corco-
rána. Příspěvek Velkého Joea rovnal se úhrnem nule.
Navrátili se teď jako čtyři lovci z lovu, o to šťastnější, že
jejich vítězství nebylo snadné. Ve městě Monterey zatím
jistý nebohý, zmatený italský prodavač vína postupně do-
cházel k přesvědčení, že byl zle napálen.
Pilón nesl čtyřlitrový demižónek vína zabalený v břečťa-
nu. Zvesela vpochodovali do Dannyho domu a Pilón posta-
vil demižónek na stůl.
Když byl takto vzburcován z tvrdého spánku, Danny se
příjemně usmál, vstal z postele, rozestavil na stole zavařo-
vačky a rozlil do nich víno. Jeho čtyři přátelé klesli do židlí,
neboť měli za sebou vyčerpávající den.
Poklidně popíjeli v onom zvláštním bezčasí pozdního
odpoledne. V tu dobu se snad každý obyvatel Pláně Tortil-
ly zastaví a popřemýšlí o všem, co se za uplynulý den se-
běhlo, a zároveň uváží, jaké možnosti pro něho skýtá večer.
Odpoledne je na Pláni Tortille o čem mluvit.
"Cornelia Ruizová má zas nového šamstra," poznamenal
90
Pilón. "Plešatej je jak koleno. Zove Kilpatrick. Cornelia tvr-
dí, že ten její dřívější starej se minulej tejden tři dni doma
ani neukázal. Což se jí nechtělo líbit."
"Cornelia chce jednou to a pak zas vono," prohlásil Dan-
ny. S uspokojením pomyslel na své vlastní postavení vybu-
dované na neotřesitelné jistotě elektrického vysavače pra-
chu.
"Corneliin fotr byl horší," děl Pablo. "Nic pravdivýho
jaktěživ z huby nevypustil. Jednou si ode mě vypučil dolar.
Řek jsem o tom Cornelii, ale vona se nemá k činu."
"Stejná krev se nezapře. Jabko nikdy nespadne daleko
od stromu,' " promluvila z Pilóna moudrá ctnost.
Danny znovu nalil do zavařovaček víno a demižónek byl
prázdný. Danny naň lítostivě pohlédl.
Jesús Maria, jemuž nic lidského nebylo cizí, tiše promlu-
vil: "Potkal jsem Susie Franciskovou, Pilóne. Ten tvůj re-
cept prej krásně zabral. Už se třikrát projela s Charliem
Guzmánem na motorce. Když mu dala tu milostnou medi-
cínu poprvý, tak se pobili. Dala mu ji podruhý, a poblil se
zas. Už si myslela, že to nefunguje. Teď ti ale vzkazuje, že
si kdykoliv můžeš přijít pro koláče."
"Co bylo v tom lektvaru?" zeptal se Pablo.
Pilón byl najednou samá vytáčka. "Celý složení neznám.
Asi v tom byla škumpa, když po tom Guzmán blil."
Demižónek byl příliš rychle prázdný. Jeden každý ze
šesti přátel pociťoval žízeň tak palčivou, že se proměňovala

v muka touhy. Přivřenýma očima pohlédl Pilón na své přátele a oni přikývli. Spiknutí mohlo vypuknout.
Pilón si odkašlal. "Copaks to Danny vyved, že se ti celý město směje?"
Danny vypadal znepokojeně. "Jak to myslíš?"
Pilón se zasmál. "Vedou se takový řeči, jako žes prej koupil jistý dámě vysavač prachu, ale že prej ten vysavač nebude fungovat, dokud do domu tý jistý dámy nenastrkaj dráty. Ty dráty přijdou na pěknej balík. No a lidem, zvláště některejm, připadá ten dárek nedomyšlenej."
Danny byl celý nesvůj. "Tý jistý dámě se ten vysavač náhodou líbí," bránil se.

"A proč ne?" souhlasil Pablo. "Nechala se slyšet, žes prej jí slíbil i ty dráty, takže vysavač fungovat bude."
Dannyho znepokojení ještě vzrostlo. "To že řekla?"
"Prodávám, jak jsem koupil."
"Žádný dráty nebudou," zvolal Danny.
"Kdybych si sám nemyslel, že je to nedomyšlenej dárek, byl bych celej navztekanej, že si všichni z mýho přítele dělaj šoufky," poznamenal Pilón.
"Co míníš udělat, až ti řekne o ty dráty?" zeptal se Jesús Maria.
"Pošlu ji do háje."
Pilón se zasmál. "U toho bych teda chtěl bejt. Ta jistá dáma se jen tak jednoduše do háje poslat nedá."
Danny vycítil, že se jeho přátelé obracejí proti němu.
"Co mám teda dělat?" zeptal se jich bezmocně.
Pilón vzal předestřený problém v úvahu s veškerou vážností a uplatnil na něm svůj smysl pro realitu. "Řekněme, že by ta jistá dáma žádnej elektrickej vysavač prachu neměla. Jistě by pak neprahla po drátech."
Přátelé pokývali hlavou na souhlas.
"Tudíž," pokračoval Pilón, "je nutný odstranit vysavač."
"Jenže vona nedovolí, abych jí na něj šáh," namítl Danny..
"Tak jí na něj šáhnem my," řekl Pilón. "Já odnesu vysavač a ty zatím můžeš tý jistý dámě přinýst demižónek vína. Ani si nevšimne, že už ten vysavač nemá."
"Uviděj tě sousedi."
"Houby uviděj," řekl Pilón. "Zůstaň tady, Danny, a já skočím pro vysavač."
Danny si oddychl samou úlevou, že se řešení problému ujali jeho přátelé.
Bylo jen málo věcí na Pláni Tortille, o nichž by Pilón neměl přehled. Bystře v mysli zaznamenával vše, co jeho oči viděly nebo uši slyšely. Věděl, že Pusinka chodí v půl páté odpoledne nakupovat. Na tomto téměř neměnném zvyku vybudoval svůj plán.
"Bude lepší, když o tom nebudeš nic vědět," řekl Dannymu.

Na dvorku měl připravený pytel. Nožem odřízl pořádnou větev z růžového keře a zastrčil ji do pytle.
Pusinku doma nezastihl, jak také očekával a doufal. "Je to vlastně Dannyho vysavač," řekl si pro sebe.
Vstoupit do domu, vložit vysavač do pytle a umělecky naaranžovat růžovou větev nahoře u otvoru bylo dílem okamžiku.
Jak vycházel ze dvorka, potkal Pusinku. Pilón zdvořile sňal klobouk z hlavy. "Zastavil jsem se na slovíčko," pravil.
"Nepůjdeš teď dál, Piloné?"
"Teď nemůžu. Musím něco vyřídit dole v Monterey. Je už pozdě.
"Kam se vlečeš s tím růžovým keřem?"
"Jeden chlap v Monterey ho chce koupit. Pěknej keř to je. Koukni, jak je silnej."
"Stav se zas někdy, Piloné."

Pilón nezaslechl hněvivého výkřiku, když důstojně kráčel dolů ulicí. "Třeba se po něm nějakou dobu nebude shánět," pomyslel si.
Půlka problému byla zdárně vyřešena, ale teď bylo nutno se vypořádat s druhou půlkou. "Co Danny nadělá s tímhle vysavačem?" zeptal se Pilón sám sebe. "Když si ho ponechá, bude Pusinka hned vědět, že jí ho vzal. Co ho takhle vyhodit? To nemůžu, stál fůru peněz. Musím se ho nějak zbavit a zároveň si ponechat jeho hodnotu."
Čímž byl problém vyřešen ve své úplnosti. Pilón zamířil z kopce dolů k domu páně Torrelliho.
Vysavač to byl velký a celý nablýskaný. Když Pilón zase stoupal do kopce, držel v každé ruce čtyřlitrový demižónek vína.
Když vstoupil do Dannyho domu, přátelé ho mlčky přivítali. Jeden demižónek postavil Pilón na stůl, druhý na podlahu.
"Přines jsem ti dárek pro tu jistou dámu," řekl Dannymu. "A tohle vínko je pro nás."
Spokojeně se kolem vína sesedli, neboť z úst jim šlehaly žíznivé plameny. Když byl první demižónek dopit, pozdvihl Pilón svou zavařovačku ke světlu svíčky a podíval se

skrz víno. "Není důležitý, co se stane," pronesl, "ale když se něco stane, musí se z toho vyvodit ponaučení. Naše ponaučení je, že dárek, specielně dárek pro dámu, by neměl obsahovat nic, co by si vyžadovalo dalšího dárku. Rovněž jsme se poučili, že je hřích dávat dárky přílišný ceny, neboť to může vyvolat chamtivost."
První demižónek dopili. Přátelé pohlédli na Dannyho, jako co on na to. Danny byl celou dobu velmi zticha, ale teď viděl, že přátelé čekají na jeho slovo.
"Čiloučká paninka to byla, ta jistá dáma," rozvažoval nahlas. "A náturu měla zlatou. Ale ať, krucinálfagothimlhergotlaudónfix," děl posléze, "mám toho až po hrdlo!" Načež přistoupil k druhému demižónku a odzátkoval ho.
Pirát, jenž po celou dobu seděl v koutě se svými psy, se pro sebe usmál a obdivně zašeptal: "Krucinálfagothimlhergotlaudónfix, mám toho až po hrdlo." Velice pěkné, pomyslel si Pirát, velice pěkné.
Nevypili druhý demižon ještě ani zpolovic, když vstoupil mladý Johnny Pom-pom. "Jdu od Torrelliho," řekl Johnny. "V Torrellim bouchly saze. Řve jak pominutej! Tluče pěstma do stolu.."
Přátelé vzhlédli jevíce neupřílišněný zájem. "Asi se mu něco přihodilo. Není vyloučený, že si to zaslouží."
"Kolikrát odmít svejm štamgastům slzu vína jen tak do skla."
"Copak se to přihodilo panu Torrellimu?" zeptal se Pablo.
Johnny Pom-pom přijal zavařovačku vína. "Torrelli prej koupil od Pilóna zametací stroj, pustí do něj šťávu a vono nic. Tak se mrkne dovnitř a kouká, motor nikde. Chystá se prej Pilóna usmrtit."
Což Pilóna šokovalo. "Neměl jsem ani tuchy, že je s tou mašinou něco v nepořádku," pravil. "Ovšem jak jsem povídal, Torrelli si zaslouží, aby se mu něco přihodilo. Ta mašina stála za tři čtyři demižónky, ale ten držgrešle mi dal dva, a víc prej ani ránu.
Danny pocítil k Pilónovi sálavou vděčnost. Smočil rty ve vínu a děl: "Tenhle Torrelliho patok je čím dál tím horší.

V nejlepším případě lze jej označit za pomeje, který nemohly pozřít už ani prasata, poslední dobou však zbřečkovatěl tak, že by se ho netknul ani sám Charlie Marsh."
Načež si všichni pomysleli, že to má Torrelli za to.
"Jsem toho názoru," pravil Danny, "že jestli si ten Torrelli nedá zatraceného majzla, budem si chodit pro víno

někam jinam..."

10.
Kterak přátelé kaprálovi útěchu poskytli a kterak se jim za to lekce v otcovství dostalo.

Z Jesúse Marii Corcorána lidské teplo přímo žhnulo. Každé utrpení se snažil zhojit, zármutek konejšil a o radost se vždycky podělil. Zatvrzelý nebo nespravedlivý Jesús Maria prostě neexistoval. Jeho srdce bylo k volnému použití každému, kdo je mohl potřebovat. Jeho zdroje, ať již hmotné či duchovní, byly k dispozici každému, kdo jich měl méně než Jesús Maria.
On to byl, kdo nesl Josého de la Nariz šest kilometrů, když si José zlomil ruku. A když paní Palochicová přišla o svou nejoblíbenější kozu, o tu dobrou kozičku, která jí dávala mléko a sýr, byl to Jesús Maria, kdo koze po stopách došel až k Velkému Joeovi Portugálovi, odvrátil vraždu a přiměl Velkého Joea, aby ji vydal ze svých spárů.
Jesús Maria to byl, kdo jednou sebral Charlieho Marshe z příkopu, kde ležel ve vlastních výkalech, což byl čin, k němuž bylo zapotřebí nejen vřelého srdce, ale také silného žaludku.
Ke schopnosti činiti dobro se u Jesúse Marii pojil dar přicházet do situací, které si konání dobra přímo vyžadovaly.
Takové pověsti se Jesús Maria těšil, že o něm Pilón jednou prohlásil: "Kdyby se ten Jesús Maria bejval dal na církevní dráhu, moh bejt v kalendáři jeden svatej z Monterey, tvrdím já."
95
V jakémsi kouzelném váčku ukrytém hluboko v jeho duši nosil Jesús Maria laskavost, které bylo tím víc, čím častěji se čerpala.
Patřilo ke zvyklostem Jesúse Marii zajít každý den k poštovnímu úřadu. Jednak proto, že se tam mohl setkat s mnoha známými, a jednak proto, že na rohu u pošty foukal vždycky vítr, a odhaloval tak oku Jesúse Marii nejednu dívčí nohu. Bylo by však chybou domnívati se, že se ve výše jmenovaném zájmu Jesúse Marii skrývala vulgárnost či něco na ten způsob. To bychom zrovna mohli kritizovat někoho za to, že chodí do obrazáren či na koncerty. Jesús Maria se prostě na dívčí nohy díval rád.
Jednoho dne, když zrovna s pramalým úspěchem podpíral zeď poštovního úřadu, stal se svědkem žalostné scény. Po chodníku se k němu blížil strážník a vedl za ruku hocha asi šestnáctiletého, jenž nesl miminko zabalené do šedé deky.
"Nezajímá mě, že nerozumím ty tvý hatmatilce," říkal právě strážník. "Nemůžeš celej den sedět na ulici. Však se hned dozvíme, co jsi zač."
Chlapec mu odpovídal zvláštně modulovanou španělštinou. "Nedělám nic špatnýho, seňore. Proč mě vedete pryč?"
Strážník uviděl Jesúse Mariu. "Hej, paisano," zavolal na něho. "O čem to mele tenhle mestic?"
Jesús Maria vykročil a oslovil chlapce. "Můžu pro tebe něco udělat?"
Chlapec se s úlevou rozpovídal. "Přišel jsem sem pracovat. V Mexiku mi řekli, že tady pro mě bude práce, ale nezavadil jsem o nic. Sed jsem si a odpočíval, když ke mě přišel tady ten člověk a táhne mě odtamtaď."
Jesús Maria přikývl a obrátil se na strážníka. "Spáchal ten pulec nějakej zločin?"
"Ne, ale asi tři hodiny seděl na dlažbě na Alvarado Street."
"Je to můj známej," řekl Jesús Maria, "postarám se o něj."
"Ale příště ať se mi neválí po ulici."

Jesús Maria kráčel se svým novým přítelem nahoru do
96
kopce. "Vezmu tě do domu, kde bydlím. Dostaneš tam něco
k jídlu. Čí je to mrně?"
"Moje," odpověděl mu chlapec. "Jsem kaprál a tohle je
můj syn. Teď není ve svý kůži, ale až vyroste, bude z něj
generál."
"Proč není ve svý kůži, pane kaprál?"
"Nevím. Prostě není ve svý kůži." Kaprál ukázal mimin-
ko, které bylo podle všeho velice nemocné.
Čímž soucítění Jesúse Marii jen vzrostlo. "Dům, ve kte-
rým bydlím, patří mýmu příteli Dannymu a to je dobrák
od kosti, pane kaprál. K němu se člověk může utýct, ocit-
ne-li se v rejži. Půjdem za ním a Danny nás vezme do
svýho příbytku. Moje známá paní Palochicová má kozu.
Vypůjčíme si od ní trochu mlíka pro tohle mimi."
Na kaprálově tváři se poprvé objevil radostny úsměv.
"Je dobrý mít přátele," řekl. "V Torreónu mám spoustu
přátel, který by šli třeba žebrat, aby mi pomohli." Kaprál se
chtěl trochu blýsknout. "Mám taky bohatý přátele, jenže
nevěděj o mejch trablech."
Pilón jim otevřel vrata do dvora a všichni tři společně
vstoupili dovnitř. Danny, Pablo a Velký Joe seděli v obýva-
cím pokoji v očekávání každodenního zázraku v podobě
potravy. Jesús Maria postrčil chlapce dovnitř.
"Přived jsem mladýho vojáka, kaprál je to," řekl na vy-
světlenou. "Má s sebou mrně a to mrně je nemocný."
Přátelé povstali jako jeden muž. Kaprál odhrnul mimin-
ku z tváře šedou deku.
"Tomu mrněti doopravdy něco je," řekl Danny. "Možná
abysme zavolali doktora."
Ale voják zakroutil hlavou. "Jen žádný doktory. Nemám
je rád. To škvrně nebrečí a moc toho nesní. Možná až si
odpočine, bude mu zase dobře."
V tu chvíli vstoupil Pilón a prohlédl si miminko. "Tomu
mrněti něco je," pravil.
Načež se okamžitě měl k činu. Jesúse Mariu poslal
k paní Palochicové pro kozí mléko, Velký Joe a Pablo mu-
seli sehnat lísku od jablek, vystlat ji senem a dovnitř polo-
žili ovčí kožich. Danny nabízel svou postel, ale byl odmít-
97
nut. Kaprál stál v pokoji a usmíval se na ty hodné lidičky.
Miminko konečně leželo v lísce, ale očička mělo mdlé
a mléka se ani nedotklo.
Vstoupil Pablo s taškou makrel. Přátelé si je usmažili
k večeři. Miminko však odmítlo i makrelu. Chvíli co chvíli
někdo z nich vyskočil a běžel se na miminko podívat. Po
večeři se všichni sesedli kolem kamen v očekávání poklid-
ného večera.
Kaprál byl skoupý na slovo a mnoho jim toho o sobě
nenapovídal. Dannyho přátele to trochu mrzelo, ale věděli,
že se kaprál rozpovídá, až přijde jeho čas. Pilón, jenž dolo-
val vědění jako zlato, se několikrát pokusil kaprálovu za-
mlklost navrtat.
"Že by člověk každej den viděl mladýho vojáka s mimin-
kem, to se říct nedá," naznačoval jemně.
Kaprál pyšně vycenil chrup.
Načež Pablo povídá: "Tohodle sviště patrně našli v za-
hradě lásky. A to jsou ty nejlepší prťata na světě, protože
v sobě maj jen samý dobrý věci."
"Taky jsme si zavojákovali," poznamenal Danny. "Až
umřem, povezou nás do hrobu na lafetě a nad rakví nám
budou střílet salvy."
Chvíli vyčkávali, zda se kaprál nepolepší a nezpracuje
jejich přihrávky. "Byli jste na mě hodný," pravil kaprál
a vypadal v tu chvíli jako vděčnost sama. "Byli jste na mě
tak hodný a laskavý jako moji přátelé v Torreónu. Tohle
miminko je moje, moje a mojí ženy."

"A kdepaks nechal ženu?" zeptal se ho Pilón.
"V Mexiku je," pravil kaprál a přestal se usmívat. Hned ale zas ožil. "Znal jsem jednoho chlapíka a ten mi jednou řek takovou zvláštní věc. ‚Z miminek mužem udělat, co si zamaneme,' povídá ten chlapík. ‚V jednom kuse tomu mrněti říkej, co jako chceš, aby z něho bylo,' povídá, ‚a až vyroste, tak to z něj bude.' Takže teď do toho mýho prcka jenom hučím: ‚Budeš generál. Budeš generál.' Myslíte, že z něj bude generál?"
Dannyho přátelé zdvořile přikývli. "Může bejt," ozval se Pilón. "I když o takovýhle proceduře slyším poprvý."
"Dvacetkrát denně říkám: ‚Manueli, jednoho dne budeš generál. Velikánský epolety budeš mít. A šerpu. A meč ze zlata. A bělouše. To bude život, Manueli!' A ten chlapík povídal, že z Manuela určitě generál bude, když mu to říkám."
Danny vstal a přistoupil k lísce od jablek. "Budeš generál," řekl miminku. "Až vyrosteš, bude z tebe velkej generál."
Načež se u miminka udělala velikánská tlačenice, neboť všichni chtěli vidět, zda zaklínadlo účinkuje čili nic.
"Budeš generál," zašeptal Pirát a v duchu se ptal, zda by obdobná metoda zabrala i na psy.
"To mrně je ale pořádně nemocný," pravil Danny. "Musíme ho pěkně zahřát."
Znovu se usadili.
"Takže tvoje žena je v Mexiku?" sondoval opět Pilón.
Kaprál svraštil obočí, na chvíli se zamyslel, a pak se úsměvem celý rozzářil. "Povím vám to. Takový věci se neznámejm lidem neříkaj, ale vy jste moji přátelé. Byl jsem vojákem v Chihuahue, přičinlivým vojákem jsem byl a pořád jako ze škatulky, pušku jsem si pěkně olejoval, no a tak jsem se stal kaprálem. A pak jsem se oženil s nádhernou holkou. Netvrdím, že si mě nevzala kvůli těm frčkám. Ale krásná byla moc. A mladá. Oči měla jasný, zuby měla pěkný a bílý, vlasy dlouhý a lesklý. No a tak netrvalo dlouho a narodilo se nám tohle miminko."
"To je dobře," pravil Danny. "Chtěl bych bejt na tvým místě. Není nad mrňata."
"Měl jsem z toho radost," pokračoval kaprál. "A na křtiny jsem šel v šerpě, i když ve vojanskejch knihách nic takovýho nestojí. Sotva vyjdem z kostela, uviděl mou pěknou ženušku jeden kapitán. Měl epolety, šerpu a stříbrnej meč. No a žena ode mě brzo potom odešla. Tak jsem šel za tím kapitánem a povídám mu: ‚Vrať mi mou ženu,' a on povídá: ‚To už tě život omrzel,' povídá, ‚že takhle mluvíš se svým nadřízeným?' " Kaprál roztáhl ruce a pokrčil rameny, vyjadřuje tak bezvýchodnou rezignaci.
"Zloděj jeden mizerná!" vykřikl Jesús Maria.

"No a tak jsi šel, sebral jsi přátele a toho kapitána jste voddělali," dovyprávěl to za kaprála Pablo.
"Nevoddělali," odvětil kaprál a zatvářil se vyplašeně. "Nemoh jsem dělat nic. První noc potom po mě někdo střelil oknem. Druhej den omylem vypálilo dělo tak blízko u mě, že mě náraz vzduchu srazil k zemi. Tak jsem odtamtaď odešel a tohle mimino jsem vzal s sebou."
Lítá zloba se uhnízdila na tvářích Dannyho přátel a oči jim nebezpečně plály. Pirát zavrčel ze svého rohu a psi vrčeli s ním.
"Bejt tak u toho my," zvolal Pilón, "tak by ten kapitán litoval, že se kdy narodil. Mýmu dědečkovi jednou ublížil nějakej kněz a děda toho kněze přivázal nahatýho ke kůlu v ohradě pro dobytek a vpustil dovnitř tele. Něco se vždycky najde."
"Já byl jen kaprál," řekl kaprál, "musel jsem zmizet." Do očí mu vhrkly slzy hanby. "Kaprál je ztracenej, když si na něj zasedne kapitán. Tak jsem se vytratil a to mrně Manue-

la jsem vzal s sebou. Ve Fresnu jsem se seznámil s tím fikaným chlapíkem a ten mi řek, že můžu z Manuela udělat, co se mi zachce. ‚Budeš generál,' říkám tomu mýmu mrněti dvacetkrát denně. ‚Budeš nosit epolety a zlatej meč.'"
Cožpak to nebylo drama, vedle něhož se příhody Cornelie Ruizové staly nezajímavými a nanicovatými? Cožpak to nebyla situace, jež si vyžadovala společné akce Dannyho přátel? Místo činu však bylo natolik vzdálené, že se jakákoliv akce jevila nemožnou. Dannyho přátelé obdivně hleděli na kaprála. Tak mladý a takové dobrodružství už má za sebou!
"Kdybysme tak teď byli v Torreónu," řekl Danny se zlobou v hlase, "Pilón by už bejval něco vymyslel. Moc velká škoda, že tam nemůžem zaskočit."
Velký Joe Portugal setrval v bdělém stavu, což byla pocta kaprálově příběhu. Přistoupil k lísce od jablek a podíval se dovnitř. "Bude z tebe generál," řekl. "Podívejte se! To mimino se divně hejbe," zvolal hned vzápětí. Dannyho přátelé se shromáždili kolem lísky. Smrtelné křeče už začaly.

Miminko tlouklo do lísky patami, a pak natáhlo nožičky. Bezmocně mávalo ručičkama, cukalo sebou a chvělo se.
"Doktora," volal Danny. "Musíme pro doktora." Ale on sám a všichni ostatní věděli, že doktor je zbytečný. Blížící se smrt nosí háv, který každý neomylně pozná. Zatímco je pozorovali, miminko ztuhlo a jeho zápas skončil. Bradička mu klesla, ústa zůstala otevřená a miminko bylo mrtvé.
Danny mu prokázal poslední laskavost a přikryl lísku od jablek dekou. Kaprál tam stál velmi vzpřímeně a zíral před sebe. Byl tak šokován, že nemohl mluvit ani myslet.
Jesús Maria mu položil ruku na rameno a odvedl ho k židli. "Jsi přece tak mladej," řekl mu. "Budeš mít ještě spoustu miminek."
"Když už je mrtvý, to moje mrně," naříkal kaprál. "Už z něj nikdy nebude generál. Už nikdy nebude mít tu šerpu a ten meč."
Danny a jeho přátelé měli v očích slzy. V rohu žalostně kňučeli psi. Pirát zabořil svou velkou hlavu do srstě Seňora Aleca Thompsona.
Tiše, skoro jako by odříkával požehnání, Pilón pravil: "Teď musíš kapitána zabít sám. Zamýšlel jsi vznešenou pomstu a my tě za to ctíme. Ale teď je po všem a musíš se pomstít sám. Pomůžeme ti, pokud to bude jen trochu v našich silách."
Kaprál se na něho podíval kalnýma očima. "Pomstít se?" zeptal se. "Zabít kapitána? Co tím myslíš?"
"Tvůj plán byl přece jasnej, ne?" pravil Pilón. "To miminko by vyrostlo a stal by se z něj generál. No a nakonec by ten generál našel toho kapitána a připravil by mu pomalou smrt. Nebyl to marnej plán. Nejdřív dlouhý čekání, a pak prásk ho. My, tvoji přátelé, tě za to ctíme."
Kaprál se zmateně díval na Pilóna. "Co to má znamenat?" zeptal se. "Nechci s tím kapitánem mít nic společnýho. Je to přece kapitán."
Danny a jeho přátelé poposedli na židlích.
"Tak proč jsi chtěl, aby z toho miminka byl generál," křičel Pilón. "Proč?"
Což kaprála trochu uvedlo do rozpaků. "Je povinností

otce dobře se o svoje dítě postarat. Chtěl jsem, aby Manuel okusil víc dobrejch věcí než já."
"A to je všechno?" volal Pilón.
"Moje žena byla moc pěkná," řekl kaprál, "a taky to nebyla žádná děvka. Dobrá žena to byla a ten kapitán si ji vzal. Měl malý epolety, malou šerpu a meč měl jenom postříbřenej. No a teď řekněte sami," děl kaprál a roztáhl ruce, "když moh ten kapitán s malejma epoletama a malou

šerpou vzít mou ženu, co by si teprv moh vzít generál s velkou šerpou a zlatým mečem."
Načež následovalo dlouhé ticho, během něhož Danny, Pilón, Pablo, Jesús Maria, Pirát a Velký Joe Portugal do sebe vstřebávali to, co jim kaprál právě předestřel. Když to vstřebali, bylo na Dannym, aby promluvil.
"Je politováníhodný," promluvil konečně Danny, "že jen tak málo rodičů si bere k srdci blaho svejch ratolestí. Teď je nám ještě víc líto, že miminko umřelo. O jak šťastnej život přišlo, když mělo takovýho tátu."
Všichni přátelé vážně přikývli.
"Co budeš dělat teď?" zeptal se Jesús Maria, neboť on kaprála objevil.
"Vrátím se do Mexika," řekl kaprál. "Tělem a duší jsem voják. Když budu mít pušku stále pěkně naolejovanou, kdoví, třeba ze mě jednou bude oficír."
Načež šest přátel spočinulo na kaprálovi obdivným pohledem. Byli pyšní, že poznali takového člověka.

11..
Kterak se ve Velkém Joeovi Portugálovi za okolností více než nepříznivých probudila láska.

Kdykoliv Velký Joe Portugal pocítil lásku, musel s tím honem něco udělat. Slyšte příběh jedné jeho milostné pletky.
V Monterey pršelo a z vysokých borovic celý den kapala voda. Paisanové Pláně Tortilly toho dne ze svých domovů

ani paty nevytáhli, ale z každého komína vycházel modravý kouř z borového dříví, takže vzduch čistě a svěže voněl.
V pět hodin odpoledne déšť na několik okamžiků ustal a Velký Joe Portugal, jenž strávil valnou část dne pod člunem na pláži, vylezl ven a pustil se nahoru do kopce k Dannyho domu. Byla mu zima a měl hlad. Sotva došel na samý kraj Pláně Tortilly, protrhla se oblaka a začalo lít jako z konve. Velký Joe byl okamžitě promoklý na kůži. Vběhl do nejbližšího domu, aby se ukryl před deštěm.
V onom domě přebývala Tía Ignacia.
Tíe Ignacii bylo pětačtyřicet a již dlouho byla úspěšnou vdovou. Povahy byla spíše zamlklé a strohé, neboť jí v žilách kolovalo víc indiánské krve než je na Pláni Tortille pokládáno za vhodné.
Ve chvíli, kdy vstoupil Velký Joe, otevřela si právě Tía Ignacia demižónek červeného vína a hotovila se nalít si skleničku, neboť víno jí dělalo dobře na žaludek. Její pokus skrýt demižónek pod židli ztroskotal. Na prahu stál Velký Joe a voda z něho na podlahu jen crčela.
"Pojď dál a usuš se," pravila Tía Ignacia. Velký Joe vstoupil do pokoje a nespouštěl přitom oči z demižónku jako teriér pozorující štěnici. Na střeše bubnoval déšť. Tía Ignacia prohrábla oheň a v železných kamnech zahučely plameny.
"Skleničku vína by sis nedal?"
"Dal," zahuhlal Velký Joe. Ještě nedopil první skleničku a již opětovně spočinul očima na demižónku. Tři sklenice vypil, než se uvolil pronést jediného slova a než jeho oči ztratily zvlčilého výrazu.
Tía Ignacia již v duchu svůj nový demižónek vína odepsala. Pila tedy s Velkým Joem, neboť to byl jediný způsob, jak uchránit trochu vína pro sebe. Teprve když třímal v ruce čtvrtou skleničku vína, Velký Joe se uvolnil a začalo se mu u Tíi Ignacii líbit.
"Tohle víno nepochází od Torrelliho," prohlásil.
"Ne, dostávám ho od jedny Italky, mojí přítelkyně," odvětila Tía Ignacia nalévajíc další skleničku.
Nadešel podvečer. Tía Ignacia rozsvítila petrolejovou

103
lampu a přiložila dříví do ohně. Když už víno musí vzít za své, ať tedy vezme za své, pomyslela si. S kritickým uznáním spočinula očima na obrovské postavě Velkého Joea Portugála. Na hrudi se jí rozlévalo příjemné teplo.
"Musels pracovat venku na dešti, viď, ty chlapče nebohej," litovala ho. "Ukaž, sundej si kabát a dej si ho uschnout."
Velký Joe lhal jen zřídka. Nedostávalo se mu k tomu nezbytné pohotovosti ducha. "Celej den jsem dáchal pod člunem," doznal upřímně.
"Ale jsi celej promoklej, chudinko malá."
Tía Ignacia se na něho pátravě zadívala ve snaze objevit nějakou reakci na svou laskavost, leč tvář Velkého Joea vyjadřovala jen uspokojení nad tím, že si sedí v suchu a pije víno. Znovu nastavil prázdnou sklenici, dožaduje se tak jejího naplnění. Protože celý den nepozřel ani sousta, mělo na něho víno mocný účinek.
Tía Ignacia se znovu jala pracovat na svém předsevzetí. "Prodlévat v mokrém kabátě není zdrávo. Nastydneš se. Ukaž, pomůžu ti z kabátu."
Velký Joe se pohodlně uvelebil v židli. "Nic mi neschází," prohlásil zatvrzele.
Načež si Tía Ignacia nalila další skleničku. Hukot ohně v kamnech příjemně doplňoval bubnování na střeše.
Velký Joe se ani v nejmenším nenamáhal projevit Tíe Ignacii přátelské city, být k ní galantní, dokonce se neurážčit vzít přítomnost své hostitelky na vědomí. Velkými doušky srkal víno a slabomyslně se usmíval na kamna, mírně se přitom pohupuje v židli.
Což v Tíe Ignacii probudilo hněv a zoufalství. "Prase jedno," pomyslela si, "velký, špinavý zvíře to je. To jsem si rovnou mohla přivést z deště do domu kus hovězího dobytka. Každej jinej mužskej by ráčil utrousit alespoň přátelský slovo, když nic víc."
Velký Joe znovu nastavil prázdnou sklenici.
Načež se Tía Ignacia odhodlala k náporu vpravdě hrdinskému. "Za takovejch nocí jako je dneska," začala, "když venku cáká a v kamnech pěkně hoří, za takovejch nocí
104
skýtá malej vytopenej domeček jen štěstí a probouzí v lidech přátelský city. Ty snad ke mně nechováš přátelský city?"
"Ale jo, chovám."
"Možná ti světlo svítí moc do očí," starala se ostýchavě Tía Ignacia. "Mám zhasnout?"
"Mně světlo nevadí," zabručel Velký Joe, "jestli ti de vo petrolej, tak pro mě za mě zhasni."
Tía Ignacia foukla do cylindru a pokoj utonul ve tmě. Poté se znovu posadila a čekala, až se ve Velkém Joeovi probudí city dvornosti. Slyšela, jak se pohupuje v židli. Z puklin kamen vycházelo trochu světla a dopadalo na vyleštěné rohy nábytku. Pokoj málem sálal vedrem. Tía Ignacia slyšela, jak se Joeova židle přestala houpat, a připrava se k obraně. Nestalo se však nic.
"Když si jen pomyslíš," pravila Tía Ignacia, "že bys teď moh bejt venku v tom nečase, třás by ses zimou někde v kolně nebo bys byl ležel na studeným písku někde pod člunem. A zatím sedíš na dobrý židli, popíjíš dobrý víno a to všechno ve společnosti dámy, která je tvou dobrou přítelkyní."
Velký Joe neodpověděl. Tía Ignacia ho neslyšela ani neviděla. Dopila sklenici. Načež hodila veškerou cudnost za hlavu. "Cornelia Ruizová mi řekla, že některý její nejlepší přátelé k ní přišli za deště a zimy. Poskytla jim útěchu a pak se s nima krásně spřátelila."
V místě, kde seděl Velký Joe, cosi třísklo na zem. Tía Ignacia věděla, že to Joe upustil sklenici, avšak po té ráně

se nic ani nepohnulo. "Třeba mu není dobře," pomyslela si Tía. "Možná že omdlel." Vyskočila, škrtla sirkou a zapálila knot v petrolejce. Načež se otočila ke svému hostu.
Velký Joe spal jako pařez. Nohy měl nataženy před sebou, hlavu zvrácenou dozadu a ústa dokořán. Zatímco se na něho úžasem zkoprnělá Tía dívala, ozvalo se z jeho úst mocné burácivé zachrápání. Velký Joe prostě nemohl být v teple a pohodlí, aniž by přitom neusnul.
Tía Ignacia v tu chvíli tolik překypovala emocemi, že jim nemohla dát patřičný řád. Poděděla značné množství in-

diánské krve. Ne, neuchýlila se k ječení. Celá se sice třásla vzteky, přesto však přistoupila ke koši na dříví, vybrala si příhodný klacek, potěžkala ho, položila ho zpátky a zvolila jiný, o něco těžší. Načež se pomalu ubírala k Velkému Joeovi Portugálovi. První rána mu dopadla na rameno a srazila ho ze židle.
"Prase jedno!" volala Tía Ignacia. "Neřáde špinavej nechutnej. Do bláta s tebou!"
Joe se skutálel na podlahu. Další rána mu zanechala na zabláceném zadku obtisk hole. Velký Joe se teď již kvapem probíral ze spánku.
"Co je?" pravil. "Co se děje. Co to děláš?"
"Já ti ukážu!" zaječela Tía Ignacia. Nejdřív otevřela dveře dokořán. Pak běžela zpátky k němu. Velký Joe se pod dojmem dopadajících ran vrávoravě postavil na nohy. Hůl mu bušila do zad, ramen a hlavy. Vyběhl ze dveří a chránil si hlavu rukama.
"Dost," prosil. "Nech toho! Co se děje?"
Rozkacená Tía ho pronásledovala jako sršeň, až ho zahradní stezičkou vyhnala ven na zablácenou ulici. Její zloba byla strašlivá. Běžela za ním až na ulici a neustále do něho tloukla holí.
"No tak," volal Velký Joe, "necháš toho, nebo ne!" Chytil ji a přidržel, zatímco ona se zuřivě snažila vyprostit paže, aby do něho mohla dál bušit.
"Ty prase jedno prasácký špinavý!" láteřila. "Ty neřáde jeden hnusnej!"
Nemohl ji pustit, protože by ho hned začala mlátit, takže ji raději pevně držel. A jak tam tak stál, probudila se v něm láska. Rozezpívala se v jeho hlavě, rozlila se jeho tělem jako příval vody, zatřásla jím, podobně jako tropická bouře zatřese palmovým hájem. Držel ji těsně u sebe, dokud její zloba nepolevila.
V noci projíždí ulicemi Monterey strážník na motorce a dohlíží na to, aby věci dobré nedošly úhony. Jake Lake právě projížděl kolem a jeho nepromokavá bunda se temně leskla jako mokrý čedič. Nepociťoval ani štěstí, ani spokojenost. Na dlážděných ulicích to ještě ušlo, ale část jeho trasy

vedla skrz blátěné stezky Pláně Tortilly a tam žluté bahno nehezky cákalo. Motorka se samou námahou zakuckávala.
Najednou Jake Lake samým překvapením vykřikl a vypnul motorku. "No teda tohle! Co se to tady děje?"
Načež Velký Joe otočil krk. "Jo to jseš ty, Jakeu? Hele, Jakeu, klidně nás sbal, když to musí bejt, ale nemohlo by to minutku počkat?"
Jake Lake obrátil motorku. "Račte obcovat mimo vozovku," pravil. "Nebo vás někdo přejede."
Motorka zaburácela v blátě a její světlo se zakmitlo a zmizelo za rohem. Mezi stromy Pláně Tortilly drobně bubnoval déšť...

12..
Kterak Dannyho přátelé Pirátovi dostát slibu pomohli a kterak odměnou za své zásluhy Pirátovi psi vidění měli.

Každého dne odpoledne vytlačil Pirát prázdný trakař do kopce a zavezl ho na Dannyho dvorek. Opřel ho tam o plot a přikryl pytlem. Poté zakopal do země sekeru, protože jak každý ví, ocel je mnohem tvrdší, když se zakopává. Nakonec zašel do domu a z pytlíčku od tabáku, který měl neustále uvázaný na šíji, vyňal svůj každodenní čtvrťák a dal jej Dannymu. Načež se Danny s Pirátem a s každým z ostatních přátel, kteří se právě náhodou nacházeli v domě, slavnostně odebral do ložnice a opatrně kráčel přes hromady ložního prádla povalujícího se na podlaze. Zatímco paisanové přihlíželi, Danny sáhl pod polštář, vyndal odtamtud pytlík z celtoviny a uložil do něho nový čtvrťák. Tento obřad se opakoval už drahnou dobu.

Pytel s penězi se stal symbolickým středem přátelství, osou důvěry, kolem níž se bratrství točilo. Byli pyšní na peníze a ještě pyšnější na to, že se jich nikdy nedotkli. Opatrovnictví Pirátových peněz brzo dalo vznik hradbě sebeúcty vylučující sebemenší shovívavost. Je povznášející, když vám lidé důvěřují. Pro Dannyho přátele přestaly Pirá-

tovy peníze už dávno být pouhou měnou. Pravda, nejednou snili o tom, kolik vína by si za ně mohli koupit, ale brzy je přestali pokládat za zákonné platidlo. Poklad byl zamýšlen pro zlatý svícen a tento potenciální svícen byl majetkem svatého Františka z Assisi. Oč horší je okrást svatého než porušovat zákon.

Jednoho večera přišla oním přesným a bleskovým telegrafem, jehož mechanismu nikdo nerozumí, zpráva, že na skalách poblíž Carmelu ztroskotala loď pobřežní stráže. Velký Joe Portugal byl někde pryč za svými záležitostmi, ale Danny, Pablo, Pilón, Jesús Maria a Pirát se svými psy se vesele vydali přes hřeben, neboť nic nemilovali víc než sbírat na pobřeží předměty, které by někdy mohly přijít vhod. Pokládali to za tu nejbáječnější činnost na světě. Celou noc pobíhali Dannyho přátelé po pobřeží a nashromáždili úctyhodnou hromadu naplavených předmětů: dvouapůlkilovou plechovku másla, několik krabic konzerv, promáčený výtisk Bowditche, dva balíčky hrachu, sud na vodu ze záchranného člunu a strojní pušku. Když se rozednilo, měli už nastřádanou slušnou hromádku věcí.

Nakonec všechno prodali za celkovou sumu pěti dolarů jednomu z přihlížejících, protože nosit všechny ty těžké věci devět kilometrů do prudkého kopce na Pláň Tortillu nepřipadalo vůbec v úvahu.

Pirát dostal od Dannyho čtvrťák, protože nemohl nařezat svou denní dávku dřeva, a hned ho uložil do svého pytlíčku na krku. Unaveni, avšak plni hřejivého očekávání nadcházejícího štěstí, se všichni vydali přes kopce do Monterey.

Když dorazili do Dannyho domu, bylo už odpoledne. Pirát obřadně vyňal čtvrťák z pytlíku na krku a předal jej Dannymu. Načež všichni jako jeden muž vpochodovali do vedlejšího pokoje. Danny sáhl pod polštář -, a vyndal jen prázdnou ruku. Odhodil polštář a matrace, a poté se pomalu otočil ke svým přátelům. Jeho oči se podobaly očím tygra, tolik v nich bylo zuřivosti. Pohlédl z tváře na tvář a v každé z nich spatřil zděšení a rozhořčení, jež nebylo možno předstírat.

"Tak to bysme teda měli," řekl. Pirát se rozplakal. Danny mu položil ruku na rameno. "Neplač, příteli drahej," řekl výhružným hlasem. "Svoje peníze dostaneš zpátky."

Paisanové mlčky odešli z pokoje. Danny vyšel na dvorek, sebral tam těžký, metr dlouhý klacek a zkusmo se jím ohnal. Pablo si přinesl z kuchyně starý otvírák na konzervy se zákeřnou čepelí. Jesús Maria našel u domu rozbitou násadu od krumpáče. Pirát je udiveně pozoroval. Načež se

všichni vrátili dovnitř a v tichosti se posadili.
Pirát ukázal palcem dolů z kopce. "Von to byl?" zeptal se.
Danny pomalu přikývl. Oči měl zastřené a koukala z nich smrt. Bradu měl vystrčenou a vlnil se na židli jako chřestýš chystající se kousnout.
Pirát vyšel na dvorek a vykopal svou sekeru.
Dlouho tak seděli v domě. Nikdo nepromluvil ani slova, v pokoji však šplouchaly vzduté vlny chladné zuřivosti. Pocity, které zavládly v domě, nebyly příliš odlišné od toho, co asi cítí podminovaná skála ve chvíli, kdy se plamen doutnáku blíží k dynamitové náloži.
Odpoledne pohaslo. Slunce zapadlo za kopec a celá Pláň Tortilla ztichla v očekávání věcí příštích.
Konečně zaslechli jeho kročeje na ulici a jejich ruce sevřely hole. Joe Portugal nejistě přešel verandu a vešel předními dveřmi. V ruce držel demižónek vína. Očima bloudil z jednoho na druhého, ale Dannyho přátelé seděli bez hnutí a nepodívali se mu do očí.
"Čau," řekl Velký Joe.
"Čau," řekl Danny. Vstal a líně se protáhl. Nepodíval se na Velkého Joea a nešel k němu přímo, ale obloukem, jako by ho chtěl obejít. Když byl vedle něho, udeřil rychle jako had. Tak parádní byla rána, kterou Velký Joe obdržel zezadu do hlavy, že se svezl na podlahu a zapomněl na chvíli na celý svět.
Danny pozorně vyndal z kapsy kožený řemínek a svázal Joeovi Portugálovi palce. "Teď trochu vody," přikázal.
Pablo vyšplíchl Velkému Joeovi do tváře kbelík vody.
Velký Joe zakroutil hlavou a natáhl krk jako kuře, poté

otevřel oči a omámeně se podíval na své přátele. Nepromluvili na něho ani slova. Danny si pečlivě naměřil vzdálenost jako hráč golfu chystající se odpálit míček. Zasáhl Joea holí do ramene. Chladně a metodicky se poté do Joea pustili všichni ostatní. Jesús Maria si vzal na starost nohy. Danny obhospodařoval Joeovu hruď a ramena. Velký Joe vyl a válel se na zemi. Každá rána si nalezla nové místečko na jeho těle a obdařila je podlitinou. Joe řval, až uši zalétaly. Pirát stál bezmocně stranou a svíral sekeru.
Přestali teprve tehdy, když už Joeovo tělo bylo zpředu samá modřina. Pablo si přiklekl k hlavě Velkého Joea s otvírákem v ruce. Pilón zul Portugálovi boty a znovu napřáhl klacek.
"Jsou zakopaný u předních vrátek," zaječel Velký Joe strachy bez sebe. "Prokristapána, nezabíjejte mě, prosím vás."
Danny a Pilón vyšli ze dveří a za chvíli se vrátili s pytlíkem z celtoviny. "Koliks jich ukrad?" zeptal se Danny naprosto monotónním hlasem.
"Jenom čtyry, namouduši. Vzal jsem si jenom čtyry a budu pracovat a vrátím je tam zpátky."
Danny se sehnul, uchopil Joea za rameno a obrátil ho tváří k zemi. S děsivou přesností si všichni znovu vzali do práce Joeova záda. Už tolik nekřičel, ale Dannyho přátelé ustali teprve tehdy, když Joe Portugal ztratil vědomí. Poté mu Pilón strhl modrou košili a odhalil jeho do masa sedřený hřbet. Otvírákem na konzervy ho křížem krážem pořezal tak obratně, že z každé čárky vyrazilo jen trochu krve. Pablo přinesl Pilónovi sůl a pomohl mu ji vetřít do Joeových rozdrásaných zad. Nakonec Danny přehodil přes bezvědomého Joea deku.
"Od teďka bude poctívej, tak bych řek," prohlásil Danny.
"Měli bysme přepočítat peníze," poznamenal Pilón. "Už dlouho jsme je nepočítali." Otevřeli Joeův demižónek vína a nalili si zavařovačky až po okraj, neboť byli celí udření a vyčerpaní přílišným vzrušením.

Narovnali mince na hromádky po deseti, spočítali je a hned je rozčilením celí bez sebe přepočítali. "Piráte," vyhráno."
křikl Danny, "je jich o sedm víc než tisíc. Tvoje chvíle konečně nadešla! Je čas koupit zlatej svícen pro svatýho Františka!"
Na Piráta toho bylo za celý den už trochu moc. Zalezl do rohu i se svými psy, položil si hlavu na Fluffa a začal hystericky vzlykat. Psi ho znepokojeně obcházeli, olizovali mu uši a čumáky mu šťouchali do hlavy. Jenom Fluff, jsa si vědom cti, které se mu od pána dostalo, zabořil čenich do hustých vlasů na Pirátově krku a ani se nepohnul.
Danny uložil peníze zpátky do pytlíku a pytlík strčil zpátky pod polštář.
Velký Joe přišel k sobě a zaúpěl, neboť sůl v jeho zádech činila své dílo. Paisanové si ho nejdřív vůbec nevšímali, až Jesús Maria, jenž vždy nakonec podlehl svým lidumilným sklonům, rozvázal Joeovi palce a podal mu zavařovačku s vínem. "Našemu spasiteli poskytli nakonec útěchu i jeho nepřátelé," omlouval se.
Jeho čin ukončil Joeův trest. Danny a jeho přátelé byli najednou něžnost sama, shromáždili se kolem Velkého Joea, položili ho na Dannyho postel a vymyli mu sůl z ran. Na hlavu mu přiložili studené obklady a neustále mu dolévali zavařovačku vínem. Velký Joe zaskučel, kdykoliv se ho dotkli. Jeho morální kvality zůstaly pravděpodobně výpraskem nedotčeny, s určitostí však bylo možné tvrdit, že v Dannyho domě už nikomu nic neukradne.
Pirát již přestal hystericky vzlykat. Popíjel víno a celý spokojeně zářil, když naslouchal plánům, které za něho snoval Danny.
"Jestliže odnesem všechny tyhle peníze do banky ve městě, budou si myslet, že jsme vybrali několik automatů. Musíme s nima jít za otcem Ramonem a všechno mu říct. Otec Ramon nám koupí svícen, požehná ho a Pirát půjde do kostela. Možná že se o něm otec Ramon v neděli zmíní. A Pirát tam musí sedět, aby to slyšel."
Pilón se znechuceně podíval na Pirátovy špinavé hadry.
"Zejtra si musíš vzít těch sedm čtvrťáků, co máš navíc," pravil přísně, "a koupíš si něco slušnýho na sebe. Normálně ti tyhle hadry stačej, ale na takovou příležitost, jako je ta-

hle, musíš bejt řádně voháknutej a ne chodit jak kanálová krysa. Stydět bysme se za tebe museli."
Pirát jen zářil. "Zejtra pudu a koupím si to," slíbil jim.
Příštího dne ráno se Pirát, věren svému slibu, vydal dolů do Monterey. Nakupoval obezřetně a smlouval s takovou prohnaností, jako by ani pravda nebylo, že víc než dva roky neutratil ani vindru. Vítězně se navrátil do Dannyho domu třímaje v ruce obrovský hedvábný, v purpurové a zelené barvě vyvedený šátek a široký pás bohatě prokládaný barevnou bižuterií. Jeho přátelé zapláli obdivem k těmto výdobytkům.
"No jo, ale do čeho se oblíkneš?" zeptal se po chvíli zoufale Danny. "Dva prsty ti lezou z bot, jak sis tam vyříz díry pro kuří oka. Máš jen roztrhaný montérky a pokrývku hlavy veškerou žádnou."
"Budem ho muset hodit do gala ze svýho," prohlásil Jesús Maria. "Já dám kabát a vestu. Pilón mu půjčí ten fajnovej klobouk po tátovi. Ty přispěješ košilí, Danny, a Velkej Joe dá do placu svoje parádní modrý kalhoty."
"Jenže v čempak půjdeme my?" zaprotestoval Pilón.
"Patří snad ten svícen nám?" pravil Jesús Maria. "A otec Ramón nevypadá na to, že by o nás chtěl utrousit pár pěknejch slov."
Ještě téhož dne odpoledne se průvodem odebrali k domu otce Ramóna. Otec Ramón vyslechl příběh o chorém pejskovi a oči mu zjihly. "No a pak, otče," vyprávěl Pirát,

"tomu malýmu hodnýmu pejsánkovi vyschnul čumák a oči měl jak ze skla, jako ty flašky, co je moře občas vyhodí na břeh, je měl a skučel, protože byl uvnitř celej rozbolavělej. No a pak jsem slíbil svatýmu Františkovi, že budu tisíc dní pracovat, abych mu moh koupit zlatej svícen. Svatej František je můj patron, otče. No a pak se stal ten zázrak. Protože ten pejsánek třikrát zavrtěl ocáskem a hnedka se začal uzdravovat. Že to byl zázrak, otče, a že ho udělal svatej František?"
"Udělal," řekl otec Ramón a vážně pokýval hlavou. "Byl to zázrak a seslal ho náš dobrotivý svatý František z Assisi. Koupím ti ten svícen."
112
Což Piráta velice potěšilo, neboť se nepřihází každý den, aby naše modlitby přivodily doopravdický zázrak. Kdyby se to rozkřiklo mezi lidem, Pirát by se jistě na Pláni Tortille těšil větší vážnosti. Jeho přátelé k němu náhle vzhlíželi s nebývalou úctou. Ne že by teď snad laskavěji smýšleli o jeho inteligenci. Pochopili pouze, že Pirát sice neoplývá břitkou pronikavostí ducha, zato však na jeho straně stojí veškeré mocnosti nebes a veškerá síla světců.
Vydali se zpátky do kopce k Dannyho domu a psi jim byli v patách. Pirát měl pocit, že se mu dostalo zlaté koupele blaženosti. Po těle se mu střídavě rozlévaly hned mrazivé, hned zas horké záchvěvy slasti. Paisanové byli zase rádi, že Pirátovi opatrovali peníze, neboť odlesk svatosti tak padl i na ně. Pilónovi se náramně ulevilo už proto, že ty peníze tenkrát neukradl. K jak strašným věcem by třeba došlo, kdyby býval zcizil mince náležející světci! Všech přátel se zmocnila tichá pokora, jako by byli v kostele.
Pět dolarů, jež přátelé obdrželi za kořist vyvrženou na pobřeží, pálilo Dannyho v kapse jako oheň. Teď však již Danny věděl, jak s nimi naložit. Vydal se s Pilónem na trh a nakoupil tam tři a půl kila salámu, sáček cibule, chleba a velký kornout cukroví. Pablo a Jesús Maria zašli k Torrellimu pro dva demižónky vína, leč cestou domů z nich neupili ani kapky.
Oné noci zaplál v kamnech oheň, na stole se rozžehlo dvě svící a Danny a jeho přátelé se naprali až k prasknutí. Byl to večírek pořádaný na Pirátovu počest. Oslavenec se choval velice důstojně. Až na to, že se usmíval i ve chvílích, kdy se slušelo být vážným. Za což ovšem nemohl.
Řádně se nasytivše, opřeli se přátelé pohodlně v židlích a upíjeli víno ze zavařovaček. Pirát byl pro ně v tu chvíli "náš přítel drahej".
"Jakej pocit jsi měl, když se to stalo?" optal se Jesús Maria. "Když's teda slíbil ten svícen a když se tomu pejskovi udělalo líp, jakejs měl pocit? Zjevil se ti nějakej svatej?"
Pirát se úporně rozpomínal. "Už si nevzpomínám. Vlast-
113
ně jo, asi si vzpomínám -, ve vzduchu visel František z Assisi a celej zářil jak sluníčko. Takový menší zjevení to bylo."
"Svatýho Františka z Assisi by sis pamatoval určitě, ne?" tázal se Pilón.
"Jo, asi si ho pamatuju. Kouká na mě, usměje se, zkrátka svatej, jak má bejt. V tu chvíli jsem si byl jistej, že se koná zázrak. No a ten svatej povídá: ‚Buď hodnej na pejsánky, špinavče.'"
"Von ti řek ‚špinavče?'"
"Jo, ‚špinavče'. Já taky špinavec byl, od toho je ten svatej František asi svatej, ne, aby nelhal."
"Tak si myslím, že ty si toho svatýho Františka nepamatuješ."
"Možný to je, ale asi si ho pamatuju, si myslím já." Pirát byl zpit samým štěstím, že se mu dostalo takové cti a pozornosti.
"Moje babička jednou viděla Panenku Marii," řekl Jesús Maria. "Měla už smrt na jazyku a já ji slyšel, jak křičí: ‚Ach

ouvej, vidím Matku boží. Ach ouvej, Marjápanno, milosti plná.'"
"Jsou lidi, kterejm je dáno spatřit takový vidění," vložil se do hovoru Danny. "Můj táta nebejval moc ctnostnej, ale taky občas viděl nějakýho toho svatýho. Někdy ovšem taky viděl pěkný hnusárny. To podle toho, jestli byl v tu chvíli sám ctnostnej nebo hnusnej. Jiný vidění jsi neměl, Piráte?"
"Neměl," řekl Pirát. "Dalších svatejch bych se bál."
Dlouho předlouho byl večírek velice spořádaný. Danny a jeho přátelé věděli, že té noci nejsou sami. Cítili, jak k nim skrz stěny, okna a střechu pronikají zraky světců shlížejících na ně shůry.
"V neděli bude v kostele stát tvůj svícen," řekl Pilón. "Nemůžem jít s tebou, protože budeš mít na sobě naše šaty. Neříkám, že se o tobě otec Ramón zmíní jménem, ale možná že něco řekne o tom svícnu. Musíš si to zapamatovat, Piráte, abys nám o tom pověděl."
Pilón byl najednou přísnost sama. "Kvůli těm tvejm pejskům, příteli můj drahej, nebylo dneska v domě otce Ramona k hnutí. Dobře, už se stalo. Ale v neděli pejskové

s tebou do kostela nesměj, pamatuj si to. Nesluší se, aby psi chodili do kostela. Nech je doma."
Pirát se zatvářil zklamaně. "Ale oni chtěj se mnou," zvolal. "Copak je můžu opustit? A kde je nechám."
Což Pabla vyvedlo z míry. "Zatím sis ved dobře, Piráte, klobouk dolů. Chceš to snad nakonec všechno pokazit svatokrádeží?"
"Nechci," řekl Pirát pokorně.
"Ať teda psi zůstanou doma s náma, my se ti o ně postaráme. Zneuctil bys kostel, kdybys je vzal s sebou."
Je až s podivem, jak uměřeně té noci pili. Plné tři hodiny uplynuly, než zapěli první sprostou odrhovačku. A velmi dlouho trvalo, než v myšlenkách zabrousili k lehkým ženštinám. A když mělo dojít na rvačku, byli už tak ospalí, že z ní nic nebylo. Ten večer se stal významným milníkem v jejich životě.
Nedělní ráno je zastihlo v urputných přípravách. Pirát byl umyt a jeho nosní dírky a uši řádně prohlédnuty. Velký Joe se zahalil do deky a sledoval, jak si Pirát obléká modré seržové kalhoty. Pilón dodal otcův klobouk. Pirát byl přemluven, aby nenosil svůj cerepetičkami prokládaný pás vně kabátu, a názorně mu bylo předvedeno, jak může ponechat kabát rozepjatý, aby se tak cetky mohly občas zablýsknout.
Kamenem úrazu byly boty. Pirát obul jen boty Velkého Joea a ty byly v ještě horším stavu než jeho vlastní. Největší starosti jim působily díry pro kuří oka, z nichž vyčuhovaly prsty. Pilón nakonec problém vyřešil trochou sazí, jež vybral z kamen. Když byly saze řádně vetřeny do pokožky, díry pro kuří oka téměř zmizely.
Konečně byl Pirát ustrojen. Na hlavě mu švihácky seděl klobouk Pilónova táty, na sobě pak měl Dannyho košili a kalhoty Velkého Joea, u krku šátek obrovských rozměrů a kolem pasu pás pobitý lacinými, občas se zablýsknuvšími tretkami. Musel předstoupit před své přátele k prohlídce a projít se sem a tam, zatímco ho kritickým zrakem sledovali.
"Zdvihej pořádně nohy, Piráte."
"Nešoupej patama."

"Nepopotahuj za šátek."
"Až tě lidi uviděj, pomyslej si, že nejseš na slušný šaty zvyklej."
Pirát se konečně otočil na své přátele. "Jenom kdyby ty pejskové mohli se mnou," postěžoval si. "Řeknu jim, že do kostela se mnou nesměj."
Paísanové však byli jako skála. "Ne," prohlásil Danny. "Mohli by tam někudy vlízt. Pohlídáme ti je doma."

"Jim se to ale nebude líbit." řekl Pirát bezmocně. "A možná se jim taky bude stejskat." Pak se obrátil ke psům. "Musíte zůstat tady," řekl jim. "Nesluší se, abyste šli se mnou do kostela. Zůstanete s mejma přátelama, dokud se nevrátím." Načež vyklouzl ven a zavřel za sebou dveře. V domě se okamžitě strhlo hotové peklo štěkání a vytí. Jenom jeho důvěra v úsudek přátel způsobila, že se Pirát nedal obměkčit.

Jak šel dolů po ulici bez psů, cítil se nahý a bezbranný. Bylo mu, jako by přišel o některý ze svých smyslů. Samotnému mu bylo venku úzko. Kdykoliv ho může někdo přepadnout. Statečně však rázoval dál celým městem až ke kostelu San Carlos.

Bohoslužba ještě nezačala a létací dveře byly dokořán. Pirát smočil prsty v mramorové kropence se svěcenou vodou, pokřižoval se, poklekl před Pannou Marií, vešel do kostela, pokloni se před oltářem a usedl. Dlouhá chrámová loď byla ztemnělá, na vysokém oltáři však hořely svíce. Před obrazy svatých planula po stranách votivní světla. Kostelem prostupovala starobylá, sladká vůně kadidla.

Pirát nějakou dobu seděl a díval se na oltář. Ten však byl příliš vzdálený, příliš posvátný a chudému člověku příliš nedostupný, než aby se jím mohl dlouho zaobírat. Očima hledal něco hřejivějšího, něco, co by ho neděsilo. A najednou spatřil před sochou svatého Františka krásný zlatý svícen, v němž hořela dlouhá svíce.

Pirát samým rozčilením vzdychl. A třebaže lidé už naplnili kostel, létací dveře se zavřely, bohoslužba začala a Pirát odříkával slova obřadu, nemohl oči odtrhnout od svého světce a zlatého svícnu. Byl tak překrásný, že se Pirátovi

ani věřit nechtělo, že jej svatému Františkovi daroval on. Zpytoval světcovu tvář, aby zjistil, zda se mu svícen líbí. A krk by za to dal, že se socha chvíli co chvíli neznatelně pousmála oním úsměvem, jaký vídáme na rtech lidí pohroužených do příjemných myšlenek.

Konečně začalo kázání. "Náš kostel je bohatší o jeden krásný předmět," začal otec Ramón. "Jeden ze synů matky církve nám daroval zlatý svícen ku slávě svatého Františka." Načež otec Ramón vyprávěl příběh o pejskovi a úmyslně z něho vypustil všechny příkrasy. Pátral očima v tvářích svých oveček tak dlouho, až v nich objevil tutlané úsměvy. "Ne, nepřísluší nám smáti se tomuto příběhu," káral je, "neboť svatý František takovou měrou miloval zvířata, že jim i kázání činil." Načež otec Ramón vyprávěl příběh zlého vlka Gubbia a řekl jim o divokých hrdličkách a skřivánčích. Během celého kázání nespustil Pirát z otce Ramona oči plné obdivu.

Najednou se ke dveřím kostela cosi přihnalo. Ozval se zuřivý štěkot a škrábání. Dveře se rozletěly dokořán a do kostela se vřítili Fluff, Rudolph, Enrique, Pajarito a Seňor Alec Thompson. Začenichali, zdvihli čumáky a ve smečce si klestili cestu k Pirátovi. S poštěkáváním a kňučením se na něho vrhli. Ze všech stran po něm skákali.

Kněz přestal kázat a přísně se zadíval dolů na ten rozruch. Pirát k němu bezmocně a zoufale vzhlédl. Nakonec bylo tedy vše obráceno vniveč, svatostánek byl znesvěcen. Načež se otec Ramón zasmál a celé shromáždění se k němu přidalo. "Vyveď ty psy ven," pravil Pirátovi. "Nechť počkají, až skončí bohoslužba."

Pirát se rozpačitě pokusil o několik omluvných posunků a vyvedl psy z kostela. "To se dělá?" řekl jim venku. "Já se na vás zlobím. A jak se za vás stydím." Psi se začali plazit po zemi a litostivě skučeli. "Já vím, co jste provedli," plísnil je Pirát. "Nejdřív jste pokousali moje kamarády, pak jste rozbili okno a přiběhli jste sem za mnou. Teď zůstanete tady a budete pěkně čekat, vy darebáci! Takhle kostely znesvěcovat, na to vás užije."

Zanechal je tam celé zkormoucené a kající se a znovu
117
vešel do kostela. Lidé se ještě nepřestali smát, otáčeli se a dívali se za ním, dokud neklesl na své místo. Nejradši by se do země propadl.
"Nestyď se," pravil otec Ramón. "Není žádný hřích, když milujeme své psy a oni milují nás. Hle, jak svatý František miloval zvířata." Načež vyprávěl další příběhy o tom dobrotivém světci.
Pirátovy rozpaky byly tytam. Začal pohybovat rty. "Škoda," pomyslel si, "škoda, že to mí pejskové neslyšej. Jak by byli šťastný, kdyby byli u toho." Kázání skončilo, ale Pirátovi stále ještě zněly v uších příběhy o svatém Františkovi. Očima sledoval obřad, ale slova už nevnímal. A jakmile bylo po bohoslužbě, spěchal ke dveřím. Vyšel z kostela první. Psi, stále ještě zkroušení a celí nesví, se kolem něho shlukli.
"Pojďte," volal na ně Pirát, "musím vám něco povědět."
Pustil se poklusem k borovému lesu a psi uháněli a skákali kolem něho. Nakonec dorazil do skrytu lesa, ale klusal dál, až objevil mezi borovicemi dlouhé prostranství, kde se větve stromů nahoře hustě proplétaly a kmeny stály blízko u sebe. Chvíli se bezradně rozhlížel.
"Chci, aby to bylo zrovna jako v tom kostele," řekl. "Kdybyste tam tak mohli bejt a slyšet, co povídal otec Ramón." Položil na sebe dva kameny. "Tohle je socha svatýho Františka," vysvětloval psům. Pak zarazil do země kousek větvičky. "A tohleto je svícen a v něm svíčka."
Na pasece bylo přítmí a vzduch sladce voněl po pryskyřici. Borovice si ve vánku tiše šepotaly. "Ty, Enrique, budeš sedět tady," přikázal Pirát rázně. "A ty tady, Rudolphe. A Fluffa chci vidět tady, protože je nejmenší. Pajarito, ty rošťáku jeden, sedni si a žádný neplechy. A Seňor Alec Thompson si nebude lehat, prosím."
Takže si je seřadil do dvou řad, dva pejskové vepředu a tři pejskové vzadu.
"Chci vám říct, jak to všechno bylo," pravil jim. "Odpouštím vám, že jste vtrhli do kostela. Otec Ramón řekl, že tentokrát to svatokrádež nebyla. A teď dávejte pozor. Musím vám toho moc říct."
118
Psi seděli na svých místech a vážně na něho hleděli. Seňor Alec Thompson pleskal ocasem, dokud se na něho Pirát neobořil. "Tak s tímhle pomalu," řekl mu. "Svatýmu Františkovi by to nevadilo, ale mně se nelíbí, když vrtíš ocasem, místo abys poslouchal. Budu vám teď vyprávět o svatým Františkovi."
Toho dne měl Pirát paměť shůry osvícenu. Slunce prosvěcovalo větvovím stromů a kreslilo zářivý vzorek na koberci z jehličí. Psi seděli trpělivě a nespouštěli oči z Pirátových úst. Vyprávěl jim všechno, co slyšel v kostele, jediný příběh nevynechal, na jedinou poznámku nezapomněl, snad ani slůvko nepřehodil.
Když skončil, zadíval se vážně na psy. "To všechno udělal svatej František," pravil jim.
Stromy si přestaly šepotat. Les ztichl jako začarovaný. Za Pirátovými zády cosi náhle zašramotilo. Psi vzhlédli jako na povel. Pirát se bál ohlédnout. Uplynula dlouhá chvíle.
A pak bylo po všem. Psi sklopili oči. Koruny stromů znovu ožily a obrazce ze slunečního světla se záhadně rozkmitaly.
Pirát byl tak šťasten, že ho až u srdce bolelo. "Vy jste ho viděli?" zvolal. "Byl to svatej František? Musíte bejt moc hodný pejskové, když jste měli vidění."
Načež psi vyskočili, otevřeli tlamy a radostně zašvihali oháňkami...

13..
Kterak Dannyho přátelé jedné v tísni se octnuvší dámě na pomoc přikvačili.
Seňora Teresina Cortezová žila se svými osmi dětmi a stařičkou matkou v útulné chaloupce na samém kraji hluboké strže, jež tvoří jižní hranici Pláně Tortilly. Teresina byla zralou skorotřicátnicí a postavu měla lepou. Její máti, náležející k oněm prastarým, vysušeným a bezzubým
119
pozůstatkům dávných generací, šlo na padesát. Všichni už dávno zapomněli, že se jmenuje Angelica.
Přes týden byla bábrlinka v jednom kole, neboť její povinností bylo nakrmit, pokárat, pochválit, obléct a uložit sedm z osmi dětí. Teresina měla dost co dělat s osmým dítětem a s jistými přípravami na ratolest číslo devět. Každou neděli se však bábrlinka oblékala do černého saténu starobylejšího než ona sama, na hlavu si posadila jakousi černou, slaměnou, velice trvanlivou přišeru s dvěma sádrovými, červeným emailem nalakovanými třešničkami, jež tím pádem vypadaly jako doopravdické, veškeré povinnosti hodila za hlavu a rázným krokem se vydala do kostela, kde seděla bez hnutí jako sochy svatých ve výklencích. Jednou měsíčně, vždycky odpoledne, chodila ke zpovědi. Jistě by nebylo nezajímavé vědět, z jakých hříchů se tam zpovídala a kde našla čas je páchat, neboť osazenstvo Teresinina domu čítalo havěť plazivou, lozivou a batolivou, řvavou, kočkotrápivou a ze stromů padající, při čemž jedno každé z dítek pocítilo každé dvě hodiny hlad jako vlk. Divíte se potom, že bábrlinka byla duchem mimo tento svět a nervy že měla z ocele? Kdyby je byla měla z jiného materiálu, jistě by se jí s rámusem odporoučely z těla jako rachejtle.
V Teresinině mysli panoval mírný zmatek. Její tělo bylo dokonalou retortou na výrobu dětí. První miminko počala ve čtrnácti, což jí otřáslo tak hluboce, že dítě povila v noci v zábavním parku, zabalila ho do novin a nechala ho tam jako překvapení pro nočního hlídače. Což jest tajemství. Neboť ještě dnes by Teresina mohla mít oplétačky, kdyby se to prošouplo.
V šestnácti si ji vzal pan Alfred Cortez, obdařil ji svým jménem a Alfredem a Erniem, dvěma ratolestmi, čímž položil základ její rodiny. Pan Cortez jí své jméno daroval rád. Stejně ho používal jen dočasně. Před příchodem do Monterey, a po svém odchodu z městečka jakbysmet, se jmenoval pan Guggilemo. Odešel od Teresiny poté, co se narodil Ernie. Nejspíš předvídal, že mu v manželském svazku s Teresinou nekyne klidné živobytí.
120
Teresina byla vždycky zaskočena pravidelností, s jakou se stávala matkou. Nezřídka se přihodilo, že se nemohla rozpomenout, kdo je vlastně tatínkem na svět se chystajícího dítka, a někdy nabývala přesvědčení, že k početí může dojít bez nezbytného přispění milencova. Jednou byla v karanténě coby bacilonosič záškrtu, a přesto počala. Kdykoliv se však tento problém stal příliš složitým, takže si s ním Teresina nevěděla rady, svěřila jeho řešení matce Kristově, která, jak je všeobecně známo, se v takových a podobných záležitostech vyzná daleko líp, hlouběji se o ně zajímá a má na ně víc času než nějaká Teresina.
Ke zpovědi chodila Teresina často, čímž přiváděla otce Ramona k zoufalství. Nezřídka byl otec Ramón svědkem toho, jak její kolena, ruce a rty činí pokání za hřích již spáchaný, zatímco její vyzývavě cudné, pod sklopenými brvami občas se zablýsknuvší oči chystají hřích nový.
Než jsem vám tohle všechno stačil vypovědět, narodilo se Teresině deváté miminko a Teresina byla prozatím nezadaná. Bábrlinka měla o starost víc. Alfrede už třetím

rokem chodil do první třídy, Ernie navštěvoval tutéž třídu druhým rokem a Panchito šel do školy poprvé.
V té době se v Kalifornii zavedla nová móda a do tříd začaly docházet zdravotní sestry, aby zpovídaly děti o nejrůznějších podrobnostech jejich domácího života. Alfrede byl z první třídy zavolán do pracovny pana ředitele, neboť byl shledán hubeným.
Zdravotní sestra, která školu navštívila, byla zběhlá v psychologii dítěte a laskavě se otázala: "Jestlipak dostáváš dost jíst, Freddie?"
"Jo," odpověděl Alfred.
"No tak dobře. A teď mi pěkně pověz, co míváš k snídani."
"Placky s fazolama," děl Alfrede.
Zdravotní sestra kývla na ředitele, vyjadřujíc tak soucit s chudáčkem Freddiem. "A copak míváte doma k obědu?"
"Já nechodím na oběd domu."
"Cožpak v poledne nejíš?"
"Ale jo, jim. Mám z domova placky plněný fazolema."

V očích zdravotní sestry se zračilo nepředstírané zděšení, ale ovládla se. "No a copak obvykle jídáváš večer?"
"Placky s fazolama."
V tu chvíli zdravotní sestra zapomněla na svoje psychologické školení. "Chceš mi tu snad tvrdit, že nejíš nic jiného než placky s fazolemi?"
Což Alfreda udivilo. "Mě podrž teda," zvolal, "cák to nestačí?"
Školní lékař časem vyslechl hlášení poděšené zdravotní sestry. Jednoho dne se rozjel k Teresině domů, aby se podíval věcem na kloub. Jak procházel dvorkem, plazivá, lozivá a batolivá havěť slévala své vřeštivé hlásky v jedinou příšernou symfonickou báseň. Doktor stanul u otevřených dveří do kuchyně. Na vlastní oči viděl, jak bábrlinka jde ke kamnům, noří velkou naběračku do kotle a rozsévá vařené fazole po podlaze. Načež vřava přestala, jako když utne. Plazivá, lozivá a batolivá havěť se s tichou pílí dala do díla, pohybujíc se od jedné fazole ke druhé a zastavujíc se pouze na dobu nezbytnou k jejich pozření. Bábrlinka si šla zase sednout, aby si užila chvilinku klidu. Dítka šmejdila pod postelí, pod židlemi a pod kamny s usilovností drobného domácího hmyzu. Lékař se zdržel plné dvě hodiny, neboť se v něm probudil vědecký zájem. Když odcházel, vrtěl hlavou.
A nevěřícně vrtěl hlavou, ještě když o tom podával hlášení.
"Všem možným testům jsem je podrobil," pravil, "zuby a pokožku jsem jim prohlédl, zkoušku krve udělal, vyšetřil oči, kostru, pohybovou koordinaci. Pánové, jejich životospráva sestává, a vždycky sestávala, z pomalu působícího jedu. A já vám říkám, pánové, že jsem v životě neviděl zdravější děti!" Přemožen vzrušením, doktor zvolal: "Dravečkové jsou to! Takové zuby jsem v životě neviděl V životě ne!"
Můžete se ptát, jak asi Teresina opatrovala pro tu svou rodinku potravu. Na místech, kde dělníci právě vymlátí fazole, zůstanou veliké hromady slupek. Stačí, abyste rozprostřeli nějakou plachtu a za větrného odpoledne přes ni

slupky přehazovali, a hned zjistíte, že mlatcům sem tam nějaká ta fazole ujde. Za jedno odpoledne nasbíráte i přes deset kilo fazolí.
Na podzim bábrlinka vždycky shromáždila ty děti, které už mohly chodit, a vypravila se s nimi do polí přehazovat fazole. Statkáři nic nenamítali, protože z toho neměli žádnou škodu. A musel to být moc špatný rok, aby bábrlinka nenasbírala sto padesát až dvě stě kilo fazolí.
Když máte doma v suchu dvě stě kilo fazolí, nemusíte se

obávat hladu. Další potraviny, takové dobroty jako třeba cukr, rajčata, papriky, káva, ryby nebo maso, k vám taky mohly zavítat, a to buď zázrakem, což chtělo mít protekci u Panny Marie, anebo se daly získat přičinlivostí či mazaností. Fazole však byly pod střechou tak jako tak, takže jste měli vystaráno. Fazole ochrání žaludek před nepřízní počasí jako přístřešek. Fazole jsou plášť, který vás ochrání před nachlazením z hladu.
Životy a štěstí rodiny seňory Teresiny Cortezové mohla ohrozit jedna jediná věc -, neúroda fazolí.
Jakmile fazole dozrají, keříky se vytrhají a shrabou do kopek, aby proschly a zkřehly, než si je vezmou mlatci do práce. Tehdy je třeba se modlit, aby nesprchlo. Když žluté kupky fazolí leží v řádcích na tmavé půdě polí, uvidíte farmáře, jak plni obav vzhlížejí k obloze a zle se mračí na každý mráček, který po ní propluje. Neboť jakmile zaprší, je třeba kupky fazolí obrátit a nechat znovu proschnout.
A jestliže zase sprchne, než fazole oschnou, musí se obrátit ještě jednou. Když sprchne potřetí, fazole zplesnivějí a shnijí a je po sklizni.
V době, kdy se fazole sušily, měla bábrlinka ve zvyku zapalovat svíci Panně Marii.
Také onoho roku, o němž vyprávím, ležely fazole v kopkách a svíce byla zapálena. V Teresinině domě byly nachystané jutové pytle.
Mlátičky byly naolejovány a vyčištěny.
Načež sprchlo.
Výpomocní dělníci běželi na pole a převraceli promočené hromady fazolí. A bábrlinka zapálila další svíčku.

Načež zase sprchlo.
Bábrlinka koupila dvě svíčky za malou zlatou minci, jíž si dlouhá léta schovávala. Pomocní dělníci znovu obrátili fazole, aby na slunci vyschly. Načež přišel ledový a chlístavý lijavec. V montereyském okrese nebyla sklizena jediná fazole. Rozmáčené fazolové slepence byly zaorány.
V domě seňory Teresiny Cortezové zavládla úzkost.
Opora života byla zlomena, přístřešek chránící je před hladem se zhroutil.
Bylo již výše řečeno, že Jesús Maria Corcorán měl srdce šlechetné. Navíc oplýval darem, vlastním mnoha lidumilům, neodvratně gravitovati do těch končin, kde bylo jeho soucitu zapotřebí. Cožpak se tolikrát nenatrefil k mladým dámám, jež po útěše přímo prahly? Bolest a zármutek všeho druhu ho neodolatelně přitahovaly. Celé měsíce nezavítal do Teresinina domku. Jakpak jinak se tedy mohlo stát, když ne působením mystické přitažlivosti mezi bolestí a lidumilstvím, že se u Teresiny zjevil právě v den, kdy byla do hrnce vhozena poslední hrst loňských fazolí?
Posadil se u ní v kuchyni a jemně odstrkoval děcka od svých nohou. Pohledem plným bolesti zdvořile spočíval na Teresině, zatímco mu vyprávěla o pohromě, jež ji postihla. Díval se na Teresinu a byl uchvácen, když obrátila poslední pytel od fazolí naruby, aby mu ukázala, že tam nezbyla ani jediná fazole. Soucitně pokýval hlavou, když Teresina ukázala na děti, jimž bylo souzeno tak záhy se proměnit v kostlivce a zemřít hladem.
Načež se mu bábrlinka s hořkostí svěřila, jak byla svatou Pannou Marií zle doběhnuta. Leč v tomto punktu Jesús Maria soucitu neprojevil.
"Copak vědí, bábrlinko?" obořil se na ni. "Třeba měla Panna Maria jiný zástoje."
"Ale když já kvůli ní čtyry svíčky spálila," vedla bábrlinka ječivě svou.
Jesús Maria ji obdařil zmrazujícím pohledem. "Čtyry svíčky? Co to je pro ni, prosím vás," děl. "Viděl jsem jednou

kostel, kde jich měla celý stovky. Ta na nějakou tu svíčku

nekouká."
Ale Teresinina patálie ho v mysli pálila. Pln udatnosti a soucitu oslovil onoho večera v Dannyho domě své druHy. Vyloudil ze svého šlechetného srdce jímavou a vzletnou řeč, v níž vášnivě orodoval za ona ubohá dítka postrádající fazole. A tak výmluvný byl jeho projev, že ohněm svého srdce zažehl srdce svých druhů. Vyskočili jako jeden muž a zraky jim plály plamenem.
"Ne," zvolali, "ty robátka hladovět nebudou. Od toho jsme tady my!"
"Žijeme si jak prasata v žitě," poznamenal Pilón.
"Podělíme se s nima o naše živobytí," souhlasil Danny. "A kdyby potřebovali střechu nad hlavou, můžou bydlet s náma."
"Zejtra jdem na věc," zvolal Pablo. "S flákáním je šmytec. Vzhůru do práce! Činy volaj!"
Jesús Maria pocítil uspokojení vůdce, který má koho vést.
A nebyly to žádné plané řeči. Nasbírali něco ryb. Zplundrovali zeleninovou zahrádku hotelu Del Monte. Byla to nádhera. Loupili, aniž by na ně padlo znamení hanby, páchali zločiny, leč pouze z lidumilství. Může snad býti konání radostnějšího?
Pirát zvedl ceny dříví na třicet centů a rozšířil svůj ranní repertoár o tři restauranty. Velký Joe znovu a znovu kradl kozu paní Palochicové, a vždycky tehdy, když se vracela z pastvy.
V Teresinině domě se začalo hromadit jídlo. Na pavlači se povalovaly krabice se saláty a zkažené makrely plnily sousedství silným pachem. V hrudích Dannyho přátel však plamen dobročinnosti nepohasínal.
Kdybyste mohli nahlédnout do knihy udání na montereyské policejní stanici, neušlo by vaší pozornosti, že během oné doby proběhla městem Monterey menší vlna zločinnosti. Policejní vůz byl na roztrhání. Tu bylo zcizeno kuře, tu zas zmizel celý záhon dýní. Společnost Paladini ohlásila ztrátu dvou padesátikilových beden s mušlemi.

125
Teresinin dům se utěšeně plnil. V kuchyni nebylo pro jídlo k hnutí. Zadní veranda byla přecpaná zeleninou. Po Pláni Tortille se šířily pachy nikoliv nepodobné těm, jež známe z balíren potravin. Jako bez dechu vyráželi přátelé na další a další lup a za dlouhých hovorů s Teresinou kuli další pikle.
Teresina nejdřív nad takovou spoustou jídla šílela radostí a hlava se jí točila z té pozornosti. Po týdnu poněkud znejistěla. Nejmenší miminko sklátila kolika, Ernie měl jakési žaludeční potíže, Alfrede v obličeji celý zrudl. Plazivá a lozivá drobotina ustavičně řvala. Teresině bylo trapně při pomyšlení na to, co svým přátelům musí říct. Několik dnů na to sbírala odvahu a během této doby dorazilo do domu pětadvacet kilo celeru a líska melounů. Nakonec jim to říct musela. Sousedé na ni začali hledět s pozdviženým obočím. Pozvala všechny Dannyho přátele do kuchyně, kde je jemně a opatrně, aby se nedotkla jejich citů, zpravila o vzniklých potížích.
"Zelenina a ovoce dětem neprospívaj," vysvětlovala jim. "A jakmile se dítě odstaví, dostává z mlíka zácpu." Ukázala na nezdravě zardělé a mrzuté děti. "Vidíte, všem je zle. Nedostává se jim řádného jídla."
"A co je pro ně řádný jídlo?" zeptal se Pilón.
"Fazole," odvětila Teresina. "Na fazole je vždycky spoleh, z těch ve vás vždycky něco zůstane."
Danny a jeho přátelé mlčky odešli. Předstírali si navzájem sklíčenost, ale věděli, že už několik dní v nich plamen nadšení nežhnul tak zprudka jako v první dny.
Svolali poradu v Dannyho domě.

O čemž v jistých kruzích není radno mluvit, neboť případné obvinění Dannyho přátel by mohlo být závažné povahy.
Dlouho po půlnoci se čtyři temné postavy, jež zůstanou nejmenovány, plížily jako stíny ulicemi Monterey. Čtyři nejasné siluety se vyšplhaly na rampu skladu společnosti Western Company. Hlídač později vypověděl, že slyšel šramot, třebaže však vše prohlédl, ničeho nespatřil. Neměl tušení, jak k celé věci došlo, jak byl rozbit zámek a vylomeny
126
dveře. Jen čtyři lidé vědí, že hlídač spal, jako když ho do vody hodí, a nikdy to na něho neřeknou.
O chvíli později čtyři stíny opustily sklad, prohýbajíce se tentokrát pod obrovským nákladem. Stíny pod ním supěly a hekaly.
Ve tři hodiny ráno se Teresina probudila, neboť slyšela, jak někdo otevírá zadní dveře. "Kdo je tam?" zvolala. Neodpověděl jí nikdo, zato však uslyšela, jak cosi čtyřikrát ztěžka žuchlo na zem, až to v domě zadunělo. Rozsvítila svíčku a bosky běžela do kuchyně. A tam se opíraly o zeď čtyři padesátikilové pytle růžovoučkých fazolí. Teresina vrazila do světnice a probudila bábrlinku. "Stal se zázrak!" volala. "Pojď se podívat do kuchyně."
Bábrlinka zahanbeně civěla na plné pytle. "O, já hříšnice, já mrzká hříšnice hříšná," kvílela. "Svatá Panno, měj slitování s pitomou starou bábou. Dokaváde budu živa, budeš mít každej měsíc novou svíčku."
V Dannyho domě čtyři přátelé šťastně leželi pod svými přikrývkami. Což snad jest lepší poduška než čisté svědomí? Spali dlouho do odpoledne, neboť jejich dílo bylo dokonáno.
Načež Teresina nikdy neselhávající metodou shledala, že bude mít další děťátko. A jak odsypávala přibližně kilo nových fazolí do kotlíku, marně přemítala, kterýpak z Dannyho přátel se o to asi přičinil...

14..

O sladkém životě, kterého přátelé v Dannyho domku užívali, o darovaném podsvínčeti, o Dlouhém Bobovi a jeho utrpení, jakož i o zhrzené lásce starého Ravanna.

Hodiny či hodinky byly pro obyvatele Pláně Tortilly čímsi přebytečným. Tu a tam sice některý z Dannyho přátel k nějakým hodinkám přišel, k čemuž obvykle docházelo způsobem ne zrovna všedním, ponechal si je vždy jen tak dlouho, dokud se mu je nepodařilo vyhandlovat za něco, co
127
skutečně potřeboval. Hodinky se zkrátka v Dannyho domě těšily všeobecné úctě, leč pouze jako prostředek směny. Účelům praktického rázu pak sloužily velké zlaté pendlovky -, slunce. Bylo lepší než hodiny a nehrozilo mu nebezpečí, že skončí u pana Torrelliho.
Když v létě ručičky hodinek ukáží sedmou, nikomu snad nepřijde zatěžko vstávat, v zimě však není tatáž hodina zhola k ničemu. Oč lepší je slunce! Když se vyhoupne nad koruny borovic a opře se do pavlače, pak se vstávání v létě i v zimě jeví jako počínání venkoncem rozumné. Neboť to je doba, kdy ruka je pevná a prázdný žaludek se protivně nenatřásá.
Pirát se psy spával v koutku obytné světnice, v bezpečí a v teple. Pilón, Pablo, Jesús Maria, Danny a Velký Joe Portugal spali v ložnici. Přes veškerou svou laskavost a štědrost srdce Danny nikdy nepřipustil, aby mu někdo lezl do postele. Velký Joe se o to pokusil dvakrát a pokaždé dostal holí přes chodidla, takže i on pochopil, že Dannyho postel je nedotknutelná.
Přátelé spali na podlaze a jejich ložní prádlo nebylo jen tak obyčejné. Pablo si spíchl dohromady tři ovčí kůže. Je-

sús Maria se ukládal k spánku tím způsobem, že prostrčil paže rukávy jednoho starého převlečníku a nohama se nasoukal do rukávů jiného starého kabátu. Pilón se vždycky zabalil do velkého koberce. Velký Joe se většinou svinul do klubíčka jak pes a spal v šatech. Zcela postrádal schopnost podržet si delší dobu jakýkoliv majetek, zato však vynikal nadáním vyhandlovat vše, co mu přišlo pod ruku, za nějakou tu kapku vína. A tak všichni spali pohodlně, byť někdy trochu hlučně. Jedné chladné noci se Velký Joe pokusil vypůjčit si psa, aby si zahřál nohy, se zlou se však potázal, neboť Pirátovi psi nebyli na půjčování.
Záclony přátelé v oknech neměli, příroda však štědře zatemnila okenní tabulky pavučinami, prachem a úhlednými flíčky po dešťových kapkách.
"Takhle umejt to okno mejdlovou vodou by nebylo marný," nadhodil jednou Danny.
Pilónův pronikavý intelekt se bleskurychle a energicky

podjal nadhozeného problému, ale bylo to příliš snadné. Problém si nevyžádal uspokojivé kvantum jeho duchovních schopností. "Nalezla by sem fůra světla," prohlásil. "Nechodili bysme tak často ven na vzduch, kdybysme tady měli tolik světla. A v noci je vzduch stejně jedovatej, takže žádný světlo nepotřebujem."
Načež Danny vyklidil pole, neboť jestliže jedna jeho drobná připomínka se dočkala tak jasného a hbitého odmrštění, jak drtivé logice by musel čelit, kdyby naléhal? Okno zůstalo tak, jak bylo, a jak ubíhal čas, jak se moucha za mouchou stávala potravou pavoučí rodinky, zanechávajíc své vysáté tělíčko v pavučinách na skle, jak se prach vrstvil na prach, nastalo v ložnici příšeří tak příjemné, že umožňovalo i v pravé poledne spánek nerušený denním světlem.
Naši přátelé chrupali poklidně, jakmile však sluneční paprsky dopadly na okno, a nemohouce proniknout dovnitř, proměnily okenní prach ve stříbro a všemi barvami rozehrály modře se třpytící těla masařek, přátelé se probudili, protáhli si údy a poohlíželi se po botách. Věděli, že když se jim do okna opře sluníčko, bude na pavlači pěkně teploučko. Neprobouzeli se unáhleně, neházeli sebou ani nevystavovali své tělesné schránky trhavým pohybům způsobujícím otřesy. Ne, ne, vynořovali se ze spánku tak zlehýnka, jako když mýdlová bublinka z brčka vyletuje. Načež se ještě v polospánku trousili do strže za jistými záležitostmi. Jejich vůle se postupně koncentrovala. Rozdělali si oheň, uvařili trochu čaje, srkali ho ze zavařovaček a konečně se uvelebili na vyhřáté verandě. Nad hlavou měli ohnivě se třpytící muší svatozář. Život kolem nich nabýval podoby, té podoby, kterou měl včera a kterou bude mít zítra.
Diskuse se rozvíjela jen zvolna, neboť každý hýčkal tu trochu spánku, která v něm ještě zbyla. Od této chvíle až do pokročilých hodin odpoledních holdovali přátelé intelektuální družbě. Tehdy jejich zvědavost nazdvihávala střechy a oni nahlíželi do domů, zkoumali pohnutky a přetřásali mnohá dobrodružství. Jejich myšlenky obyčejně zalétly nejprve ke Cornelii Ruizové, neboť nebylo snad jediného

dne ani noci, kdy by se Cornelii nepřihodilo nějaké zvláštní a pozoruhodné dobrodružství. A nebylo snad jediného dobrodružství, z něhož by nevyplývalo nějaké to mravní ponaučení.
Sluníčko se třpytilo na borovém jehličí. Proschlá země blahodárně voněla. Růže kastilská oblažila svět vůní svých květů. Pro Dannyho a jeho přátele to byla jedna z nejkrásnějších chvil. Boj o existenci se jich náhle netýkal. Rozebírali své přátele ze všech stran, ne však proto, aby soudili jejich morálku, ale čistě ze zájmu. Měl-li někdo v zásobě nějakou povedenou historku, schoval si ji pro tuto chvíli.

Velcí hnědí motýli se slétali k růži, usedali na jejích květech a pomalu mávali křídly, jako by jimi pumpovali z květů med.
"Tuhle koukám," pravil Danny, "a kdo si to nehasí od Cornelie z domu než právě Albert Rasmussen. Cornelia snad z těch trablů nevyjde. Co den, to trabl."
"Ta už nikdy nebude jiná," navázal na něho Pablo. "Nemám ve zvyku někoho pomlouvat, ale na můj vkus je Cornelia trošku moc čilounká. Buď se miluje, anebo se rve, čímž Je její život naplněnej."
"No a co bys nechtěl?" bránil ji Pilón.
"Klidu si holt moc neužije," povzdychl si smutně Jesús Maria.
"Taky o žádnej nestojí," namítal Pilón. "Dopřej jí trošku klidu a pojde. Buď se miluje, anebo se rve, tys to vyhmát, Pablo. Pomilovat se, porvat se a popít k tomu něco vínka a věčný mládí a štěstí je tvoje. A copak to Cornelii včera vlastně potkalo?"
Danny na Pilóna vítězoslavně pohlédl. Jen málokdy se stávalo, že Pilón nebyl zpraven o všem, co se kde šustlo. A dle uraženého a dotčeného výrazu v jeho tváři soudě, tahle příhoda mu unikla.
"Znáte přece Cornelii, ne?" začal Danny. "Občas dostane od chlapů nějakej ten dárek, kuře nebo králíka nebo hlávku zelí. Jsou to samý maličkosti, ale Cornelii se líběj. No a včera Emilio Murietta přines Cornelii malinký selátko, asi takhle veliký bylo, prostě malinký, roztomilý, růžový prasátko.
130
Našel ho ve strži. Stará svině ho pěkně prohnala, když selátko sebral, ale Emilio upaloval, jak když mu u zadku koudel hoří, no a objevil se s tím selátkem u Cornelie v domě. A jelikož mu huba jede jako namazaná, povídá Cornelii: ‚Prasátko je absolutní jednička. Žere všecko. Takovej malej mazel to je. Hned si ho zamiluješ. Ovšem jak se z prasátka stane prase, je to už jiná písnička. Hned je z něj protivnej morous, takže ta tvoje láska k němu jaksi vyprchá. Jednoho krásnýho dne tě to prase kousne, což tě dožere. Takže ho zamorduješ a spapinkáš.'"
Přátelé vážně pokývali hlavou a Pilón pravil: "V určitejch ohledech není ten Emilio vůbec pitomej. Jen si všimněte, k jak různorodýmu potěšení mu to prase mělo sloužit: pomazlení, pomsta, potrava. Musím k němu někdy zajít na kus řeči." Přátelé však poznali, že Pilón žárlí na soka v logice.
"A jakpak to bylo dál s tím prasetem," naléhal Pablo.
"Cornelia si vepříka vzala a mile se k Emiliovi měla. Slíbila mu, že až nadejde čas a bude se muset na to prase rozzlobit, zbyde kousek i pro Emilia. No a Emilio odkráčel. Cornelia nachystala prasátku bedýnku na spaní a šoupla ji ke kamnům.
Načež si to k ní přihasilo na návštěvu několikero dam a Cornelia jim dovolila, aby si prasátko pochovaly a pomazlily se s ním. Netrvalo dlouho a Pusinka Ramírezová šlápla tomu seleti na ocásek. Načež prasátko vykviklo jako parní píšťala. Dveře do domu byly otevřený. A ta stará svině byla skokem vevnitř, že si jako zas to prtě odvede. Všecky stoly vzaly za svý, nádobí bylo rázem na cucky. Židle namaděru. A ta stará svině kousla Pusinku Ramírezovou, stáhla z Cornelie suknici, a teprve když se dámy zamkly v kuchyni, ráčila se svině vytratit a to sele vypochodovalo za ní. Což Cornelii patřičně nažhavilo. Nechala se slyšet, že hodlá Emilia zmydlit."
"Tu to máme," zvolal Pablo. "Život se ubírá klikatejma cestičkama a nikdy tak, jak si to jeden nalinýruje. Vemte si třeba Dlouhýho Boba Sluka, když se chtěl svépomocí odebrat na onen svět."

Přátelé k němu uznale obrátili obličeje.

"Boba Sluka určitě znáte," spustil Pablo. "Vypadá jako správnej vaquero; nohy dlouhý, vyzáblej jak lunt, ale jak sedne na koně, je to špaténka. Při rodeu tíhne spíš dolů do prachu. No jo, jenomže když von chce, aby si před ním všichni obdivem sedali na zadek. Jen je ňákej průvod či co, už je celej žhavej, aby moh nýst prápor. Kdykoliv se koná rvačka, von to chce soudcovat. V kině vždycky první haleká: ‚Hej, vy tam vpředu, máte tlustý sklo!' Zkrátka nám chlapec baží po nadměrný velikosti a nejradši by viděl, aby ho lidi v jednom kuse vokukovali a byli z něj paf. Jo a asi nebudete vědět, že taky chce, aby ho lidi zahrnovali láskou. Chlapec nebohej ovšem je odjakživa všem jen pro smích. Najdou se i lidi, co ho litujou, ale ve svý většině se mu normálně smějou. Což Boba náležitě hryzne.
Možná si pamatujete na tu přehlídku, kdy Bob nes prápor. Seděl na bílým koni celej ztopořenej. No a rajncenkrecht rozhodčím před nosem přišly na tu jeho pitomou kobylu mrákoty, to z toho horka. Takže Bob to vzal letmo kobyle přes hlavu a ten prápor se nes vzduchem jako kopí a zapích se do země vzhůru nohama.
A takhle to s ním je furt dokola. Jakmile se chce trochu blejsknout, narazí na tvrdou vodu a všichni se div nepodělaj smíchy. Jednou dělal pohodnýho a celý odpoledne se snažil chytit lasem psa. Celý město se na něj přišlo podívat. Bob teda hodil lasem, to psisko si přičaplo, laso po něm sjelo a pejsánek urychleně vyklidil scénu. Lidi se mohli smíchy zbláznit. Bob tu ostudu prožil tak procítěně, že si řek: ‚Zabiju se a lidi ten smích přejde. Budou celý špatný z toho, že se mi smáli.' A pak si řek: ‚No jo, ale to už budu mrtvej. Neuvidím, jak jsou celý špatný.' Takže vydumal následující: ‚Počkám si, až ke mně někdo pude, a pak si namířím pistoli na hlavu. Načež mě ten kámoš začne přemlouvat. Bude se mě doprošovat, abych mu slíbil, že se neodprásknu. Lidi budou celý špatný z toho, že mě dohnali až k tomuhle.' Takhle nějak si to chlapec foršteloval.
Šel teda domů, a jak se tak šourá do toho svýho domečku, každej, koho potká, na něj má hlášky: ‚Tak co pes,

Bobe? Chytils ho, chytil?' Bob přišel domů a tvářil se jak špatně vyřezanej svatej. Vzal pistoli, naládoval do ní náboje, no a pak si sed a čekal, až se jako někdo zjeví. Promejšlel to divadýlko ze všech stran a pilně nacvičoval ten fór s pistolí. Ten dotyčnej měl jako přijít a vykřiknout: ‚Ha, co se to tady děje? Probůh nestřílej, zadrž, chuděro malej nebohej.' A Bob mu jako měl říct, že už ho život omrzel, když jsou na něj všichni takoví oškliví.
Měl už to promyšlený popředu i pozpátku a zprava doleva, ale nikdo se neměl k tomu, aby k němu popílil na návštěvu. Čeká druhej den, a furt nic. Ale večer se u něj stavil Charlie Meeler. Jak zaslechnul Bob na verandě jeho kroky, chopil se pistole a mířil si na hlavu. A natáh kohoutek, aby to jo vypadalo, že jde do tuhýho. ‚Teď mě začne přemlouvat a já se nechám přesvědčit,' těšil se Bob.
Charlie Meeler otevřel dveře a kouká, Bob si opírá hlavu o pistoli. Ale Charlie Meeler nevykřikl, kdepak Charlie a ňáký řečičky, Charlie skočil po tý pistoli, pistole spustila a upálila Bobovi špičku nosu. Načež se mu lidi smáli tuplem. I do novin to přišlo. Celý město slzelo smíchy.
Jistě všichni znáte ten Bobův frňák s ustřelenou špičkou. Lidi se mohli popukat, ale byl to trochu nucenej smích, poněvadž cejtili, že sranda někde vázne. A když je teď ňákej průvod, Dlouhý Bob nese prápor. A z obecních peněz dostal síť na psy.
Ale šťastnej není stejně, jak taky jinak, když má ten ustřelenej frňák."
Pablo se odmlčel, sebral klacek a pošlehával si jím o nohu.
"Na ten jeho nos si pamatuju," ozval se Danny. "Ale

špatnej chlap to zas není, tenhle Bob. Pirát vám o tom něco poví, až se vrátí. Někdy Pirát naloží všechny svý psy Bobovi na vůz, a lidi si pak myslej, že je pochytal Bob, a každej říká: ‚Tomuhle říkám pohodnej.' Není snadný chytat psy, když to máte v popisu práce."
Jesús Maria tam zadumaně seděl s hlavou opřenou o zeď. "Když se vám lidi smějou, je to horší než vejprask. Starýmu Tomášovi, tomu pobudovi votrhanýmu, se lidi vysmívali tak, až z toho měl smrt. A lidi pak ten smích moc mrzel. Není holt smích jako smích," pokračoval Jesús Maria. "Ten příběh Velkýho Boba je k smíchu, ale sotva jeden otevře hubu a zasměje se, něco vás zmáčkne u osrdí. Vemte si příkladně starýho Ravanna, co se loni oběsil. Taky je to legrační historka, ale k smíchu moc není."
"Něco se mi o tom doneslo," řekl Pilón, "ale celý to neznám.
"Já vám to teda povím," řekl Jesús Maria. "Sami uvidíte, jestli to je k smíchu nebo ne.
Jako malej kluk jsem si hrál s Peteym Ravannem. Petey byl správnej kluk a měl se k světu, ale z malérů nevyšel. Měl dva bráchy a čtyry sestry a k tomu tátu, jako starýho Petea. Všichni z ty famílie jsou už teď fuč. Jeden brácha je v San Quentinu, druhýho zabil japonskej zahradník, protože mu ukrad vagón melounů. A holky, no znáte holky, ne, holky šly po svejch. Susy se právě nachází v Salinas v bordelu starý Jenny.
Takže doma zbyl jen Petey a starej Pete. Petey rost jako z vody, ale ty maléry se na něj lepily pořád. Na nějakou dobu ho poslali do polepšovny, a pak se vrátil. Každou sobotu se zhulákal, načež si pobyl v lapáku až do pondělka. Jeho táta byl laskavýho srdce a zpumprdlíkoval se každej tejden se synátorem. Skoro pokaždý byli v base dohromady. Starýmu Ravannovi se stejskalo, když tam byl sám. Měl toho svýho kluka moc rád. Petey se moh třeba stavět na hlavu a jeho táta to hned zkoušel s ním, i když mu bylo šedesát.
Grácii Montezovou si pamatujete, ne?" zeptal se Jesús Maria. "Holka to byla, no prostě žádná světice. Bylo jí jenom dvanáct, když do Monterey přišli námořníci, a Grácie, takový vyžle to tenkrát bylo, si uhnala první dítě. Pěkná mrštná kočka to byla, a pusu měla správně prořízntou. Pořád jako by před mužskejma utíkala, čímž pádem chlapi za ní běhali jak pominutý. Někdy ji taky chytli. Ale stejně ji nikdo vlastně zblízka nepoznal. Vždycky v sobě měla něco pěknýho, co nikomu nedala, hluboko v jejích očích se něco skrejvalo a to něco říkalo: ‚Kdybych doopravdy chtěla,

mohla bych bejt k tobě jiná než všecky ženský, který jsi kdy poznal.'
Což můžu potvrdit, protože jsem za ní pálil taky. A Petey jakbysmet. Jenže Petey to bral jinak." Jesús Maria obdařil své přátele pronikavým pohledem, aby tento punkt náležitě zdůraznil.
"Petey se pro tu pěknou věc, kterou v sobě měla Grácie, tak soužil, že z toho zhubnul a oči měl najednou velikánský a utrápený, jako by kouřil trávu. Přestalo mu chutnat a bylo mu mizerně. Starej Ravanno zašel za Grácií a promluvil si s ní. ‚Heleď,' povídá jí, jestli nebudeš na Peteyho hodná, von z toho pojde.' Ale Grácie se jenom smála. Na city moc nebyla. Načež si to přihrne do pokoje její sestra Tonia. Čtrnáct let jí tehdá bylo. Starej Ravanno se na ni podíval a najednou nemoh popadnout dech. Tonia byla jako Grácie. Taky v sobě měla něco podivnýho, co žádnýmu mužskýmu nedala. Starej Ravanno se neudržel a povídá: ‚Pocem ke mně, děvenko.' Jenomže Tonia zas taková děvenka nebyla. Věděla, vo co kráčí. Jenom se zasmála a už byla pryč.
A starej Ravanno šel domů. ‚Něco v nepořádku, otče?'

,Nikoliv, Petey, nikoliv,' na to starej pán. ,Jenom mám vobavu, že s tou Grácií nic nebude a že se z toho jen tak

nevylížeš.
Měli holt oheň v žilách, tihle Ravannové.
A jak myslíte, že se to vyvrbilo?" pokračoval Jesús Maria. "Petey se dal na krájení sépií pro Chin Keea a kupoval Grácii dárek za dárkem. Tu flanděru ňáký voňavky, tu pentle, tu zas podvazky a tak. Taky si ji dal vyblejsknout a tu fotku si pak nechal vyvést v barvách.
Grácie od něj ty dárky brala, a pak mu vždycky se smíchem utekla. Měli byste slyšet, jak se uměla smát. V tu chvíli jste měli chuť ji uškrtit a pomuckat zároveň. V tu chvíli byste ji nejradši rozpárali a vzali tu věc, co v sobě nosila. Můžu to dosvědčit, protože jsem za ní taky pálil. A Petey mi to taky potvrdil. Jenže Peteymu to šlo na mozek. Ani spát už kvůli tomu nemoh. Jestli si mě ta Grácie vezme v kostele,' povídá mi jednou, ,neodváží se už vzít mi

roha, protože bude vdaná ženská a byl by to hřích.' Takže šel a požádal ji o ruku. Vysmála se mu tím smíchem, co ve vás vzbuzuje chuť ji zaškrtit.
Načež Petey zcvoknul. Šel domů, přehodil přes trám provaz, stoup si na bednu, vomotal si ten provaz kolem krku a bednu vodkopnul. V ten moment vstoupil do dveří jeho táta, přefik ten provaz a zavolal doktora. Ale Petey votevřel oči až za dvě hodiny a kloudný slovo ze sebe vymáčk až za čtyry dni."
Jesús Maria se zarazil. S pýchou viděl, že přátelé jen krky natahují, aby jim nic neušlo. "Takže takhle to bylo tenkrát," dodal na závěr.
"Ale Grácie Montezová si Peteyho Ravanna vzala," zvolal vzrušeným hlasem Pilón. "Já ji znám. Je z ní pořádná ženská. Jedinou mši nevynechá a jednou měsíčně chodí ke zpovědi."
"Dneska je z ní tohle," souhlasil Jesús Maria. "Starej Ravanno tenkrát viděl rudě. Přihnal si to ke Grácii domů a vykřikoval: ,Dyť mi těma svejma vylomeninama voddělášs kluka. Chtěl se kvůli tobě zasebevraždit, slepice jedna pitomá.'
Grácie měla nahnáno, ale taky jí to dělalo dobře, protože kterýpak ženský se poštěstí dohnat chlapa do takovejch krajností. Takže šla Peteyho navštívit, ještě když ležel s vykrouceným krkem v posteli. Načež se konala svatba.
Všecko nakonec dopadlo podle Peteyho představ. Když jí v kostele řekli, že prej má bejt Peteymu dobrou ženou, tak mu dobrou ženou byla. A přestala se smát mužskejm. A neutíkala už před nima, aby pak po ní šíleli. Petey dál krájel sépie a za nějakou tu dobu ho Chin Kee nechal vykládat sépie z beden. A netrvalo dlouho a Petey se stal správcem podniku. To je historka, co," končil Jesús Maria své vyprávění. "Z kazatelny by ji mohli vyprávět, kdyby tady končila."
"To teda jo," souhlasil Pilón vážně. "A co z ní vyplývá mravních ponaučení!"
Přátelé souhlasně přikyvovali, neboť na mravní ponaučení nedali dopustit.

"V Texasu jsem znal podobnou holku," řekl Danny.
"Jenže ta se nezměnila. Manželka druhý roty, tak ji tam nazvali. ,Pani Druhá-Rotová, hned je s chlapem hotová,' říkali o ni.
Pablo ho zarazil vztaženou rukou. "Ale ten příběh s Grácií má pokračování," okřikl ho. "Nech Jesúse Mariu, ať ho dopoví."
"Jo, pokračování by to mělo. Ale ke konci už to není tak pěkný. Byl tam ten starej Ravanno. A Petey s Grácií odešli bydlet jinam. A ten starej Ravanno se cejtil vosamělej, pro-

tože mu bylo přes šedesát a protože vždycky žil s Peteym. Nevěděl, co s časem. Tak jen seděl a byl celej smutnej, až jednou zase zahlíd Toniu. Tonia dovršila patnáctej rok a byla ještě hezčí než Grácie. Polovina posádky se za ní táhla jako pejskové.
No a starýho Ravanna potkalo zrovinka to samý co Peteyho. Tak po ní toužil, až se z toho celej roznemoh. Nejed a nespal. Tváře měl propadlý a oči vytřeštěný, jako by kouřil marjánku. Nosil Tonie cukroví a Tonia mu je vždycky vyškubla z rukou a vysmála se mu. ‚Pocem ke mně, kočičko moje, dyť jsem tvůj kamarád.' Načež se mu vysmála znova. Starej Ravanno o tom řek Peteymu. A Petey se mu taky vysmál. ‚Starej kozel seš,' povídá mu Petey. ‚Ženskejch si už měl ažaž. Tak nevotravuj holčičky.' Ale nebylo to nic platný. Starýmu Ravannovi se z toho toužení podlomilo zdraví. Ravannové máj zkrátka horkou krev. Schovával se do trávy, aby ji mohl vidět. Srdce se mu v prsouch bolestí svíralo. Ravanno potřeboval peníze na dárky, a tak si sehnal práci u benzínový pumpy. Hrabal tam štěrk a zalejval kytičky. Lil do chladičů vodu a utíral přední skla. A do posledního centíku všechno utratil za dárky pro Toniu, za cukroví, pentle, šaty a tak. A barevnou fotku jí nechal udělat.
Tonia se mu smála čím dál tím víc a starej Ravanno z toho málem zcvokatěl. ‚Když svatba v kostele předělala Grácii na pořádnou ženskou,' napadlo ho, ‚určitě změní i Toniu.' Takže šel a požádal ji o ruku. Vysmála se mu víc než kdy jindy. A vyhrnula si před ním suknici, jako by toho

jeho trápení nebylo už dost. Prostě ďábel ženská, tahle Tonia."
"A von byl moula," pravil Pilón mravokárně. "Co máj starouši co běhat za holčičkama. Na zadku máj sedět a vyhřejvat se na sluníčku."
Což Jesúse Mariu popudilo. "Tihle Ravanni sou jiný," namítal, "máj horkou krev."
"Copak je tohleto ňáký chování," nedal se Pilón. "Dyť to byl pro Peteyho trapas."
"Hele, nech Jesúse Mariu, ať nám to dopovídá," zasáhl do toho Pablo. "Von to vypráví, ne ty. Příště si zas poslechnem tebe."
Jesús Maria vděčně pohlédl na Pabla. "Jak říkám, starej Ravanno to už nemoh vydržet. Jenže mu nebylo daný vymejšlet si věci. Nebyl jako tuhle Pilón. Nikdá nepřišel na nic novýho. Starýmu Ravannovi to myslelo asi takhle: ‚Grácie si vzala Peteyho, protože se Petey voběsil. Čili já se voběsím a Tonia si mě vezme.' A pak ho napadlo: Jenže jestli mě někdo včas nenajde, bude po mně. Někdo mě musí najít.'
Abyste rozuměli, u tý benzínový pumpy je kůlna na nářadí. Každej den časně ráno, ještě dřív než pumpa votevřela, zalejval starej Ravanno ty kytičky. Vostatní chlapi chodili do práce na osmou. Takže jednoho dne brzo ráno zašel starej Ravanno do kůlny a nachystal si provaz. Pak tam čekal do osmi hodin. Když viděl, že jdou chlapi, uvázal si provaz kolem krku a hopsnul z lavice. No a v tom momentě vítr přirazil dveře do kůlny."
Přátelé roztáhli tváře do širokánských úsměvů. Život si z nás holt občas dělá šprťouchlata.
"Chlapi se po starým Ravannovi nejdřív moc nesháněli," pokračoval Jesús Maria.
" ‚Nejspíš bude sežranej jak Karkulka,' říkali si. Dveře tý kůlny otevřeli asi tak za hodinu."
Jesús Maria se podíval na své posluchače.
Přátelé se stále ještě usmívali, ale trošku jinak. "Tak vidíte," řekl Jesús Maria. "Je to legrace. Ale stejně vás z toho tlačí u srdce."

"Co tomu říkala Tonia?" zeptal se Pilón. "Vzala si z toho ponaučení a začala žít jináč?"
"Kdepak ta. Petey jí všechno řek a vona se smála. A Petey se smál s ní. Ale styděl se za to. ‚Takovej starej blázen,' řekla Tonia a podívala se na Peteyho, jak to jen vona uměla.
A Petey povídá: ‚Není marný mít švagrovou jako seš ty. Jednou večer si s tebou zajdu do lesa.' Tonia se znovu zasmála, trošku od něj poodběhla a povídá: ‚Myslíš, že jsem tak pěkná jako Grácie?' Takže Petey šel za ní dovnitř do domu."
"Tohle není správná historka," postěžoval si Pilón. "Může znamenat všecko možný a vyplývá z ní až moc mravních ponaučení. A některý ty ponaučení se vzájemně vylučujou. Takovou historku nemá cenu nosit v hlavě. Nic nedokazuje."
"Mně se líbí," odporoval mu Pablo. "Mně se líbí, protože nemá žádnej smysl, kterej by bylo vidět, a přece se zdá, že něco znamená. Jenže nevím co.
Minulo poledne a vzduch byl horký.
"Copak nám asi dneska Pirát přinese?" ozval se Danny.
"V zálivu lověj makrely," poznamenal Pablo.
Pilónovy oči zazářily. "Samostatnou úvahou jsem vymyslel plán," řekl. "Když jsem byl malej, bydleli jsme u železnice. Každej den, když kolem projížděl vlak, házeli jsme s bráchama po lokomotivě šutrama a topič po nás metal uhlím. Někdy jsme tak nasbírali celej kbelík uhlí a donesli jsme ho domů mámě. Možná abysme taky nasbírali šutry, šli s nima na molo, a až budou lodě blízko, začnem rybářům nadávat a házet po nich šutrama. A jakpak se nám rybáři můžou revanšovat? Můžou snad po nás házet veslama? Anebo sítěma? Nikoliv. Můžou po nás házet pouze makrelama."
Načež Danny radostně povstal. "Tomu říkám plán!" zvolal. "Tenhle náš Pilón je přece kámoš k pohledání! Copak bysme si bez něj počali? Jdem na věc, vím o velký hromadě kamení."
"Jo makrely, ty já ze všech ryb nejradši," řekl Pablo.
139...

15..
Kterak Danny dumal a dumal, až se z toho dumání na rozumu pomátl. Kterak ďábel v podobě páně Torrellího Dannyho dum ztečí vzal.

Monterey v sobě má cosi neměnného. Bezmála každé dopoledne se sluníčko opírá do oken na západní straně ulic, každé odpoledne pak praží do oken na východní straně ulic. Každý den si to mezi Monterey a Pacific Grove hrká tentýž červený autobus. Každý den se z konzerváren line tentýž smrad z rozkládajících se ryb. Každé odpoledne zafouká větřík a rozhoupe borovice na kopcích. Na skalách vysedávají rybáři, v rukou drží pruty a tváře mají zbrázděné trpělivostí a pohrdáním světem.
Taktéž o kousek výš na Pláni Tortille plyne život vcelku beze změn, neboť počet milostných avantýr, které Cornelia Ruizová může absolvovat se svým jen zvolna se obnovujícím fondem šamstříků, je omezen. Mezi lid již několikrát proskočila zpráva, že se Cornelia dala znovu do kupy s chlapem, jehož byla dlouho předtím odmrštila.
V Dannyho domě byla změna jevem ještě vzácnějším. Život Dannyho přátel nabyl jisté setrvačnosti, jež by se každému kromě obyvatel Pláně Tortilly mohla jevit monotónní -, ráno vstát, a posléze zasednout na sluníčku a v duchu přemítat, co asi Pirát přinese. Pirát dosud sekal klestí a prodával je v montereyských ulicích, nyní však za

čtvrťák takto vydělaný denně nakupoval cosi potravy. Čas od času přátelé získali nějakou tu kapku vína, což je mělo ku pění a vzájemným půtkám.
U moře je čas čímsi mnohem složitějším než kdekoliv jinde, neboť k pohybu slunce na obloze a střídání ročních období přistupují zde ještě vlny vytepávající čas do pobřežních skal. Za přílivu a odlivu se moře zdvíhá a padá jako vodní hodiny. Danny náhle tep času pocítil. Podíval se na své přátele a viděl, že s nimi je jeden den jako druhý. Když v noci vylezl z postele a škobrtal o těla spících přátel, vztekal se, že bydlí s ním. A za dlouhých sedánků na sluncem

vyhřáté verandě začínal snít o dnech, kdy býval volný jako pták. V létě spal v lese a za chladných zim v teplých stodolách na seně. Tehdy nevěděl, co je to tíha vlastnictví. A jméno Danny tehdy znamenalo bouři. A ty rvačky, óch. A ty útěky lesem s rozdurděným kuřetem pod paždí! A ty skrýše v roklích, když potupený manžel sliboval mstu! Bouře a násilí, rozkošné násilí! Kdykoliv Danny pomyslel na staré zašlé časy, znovu pocítil v ústech nádhernou chuť kradeného jídla a zatoužil, aby se ty staré časy vrátily. Od té doby, co ho dědictví povzneslo, pral se jen zřídkakdy. Opíjel se, to ano, ale bez pocitu dobrodružství. Neustále na něm spočívala tíha domu, neustále ho tížil pocit odpovědnosti vůči přátelům.
Vysedával na verandě tak netečně, až si přátelé pomysleli, že snad onemocněl.
"Čaj z balšámu by to chtělo," navrhl Pilón. "A kdyby sis šel lehnout, Danny, dali bysme ti na chodidla horký kameny."
Danny však nepotřeboval, aby si s ním dělali všelijaké kejkle, bylo mu zapotřebí svobody. Celý měsíc o čemsi dumal, civěl do země, chmurným zrakem patřil na své všudypřítomné přátele a nakopával pejsky, kdykoliv se mu připletli pod nohy.
Nakonec svému soužení podlehl. Jedné noci se sebral a utekl. Odešel do borových lesů a zmizel.
Když se ráno přátelé vzbudili a shledali, že se Danny kamsi poděl, usoudil Pilón: "Je v tom ženská. Chlapec se nám zabouch."
Při čemž zůstalo, neboť každý mužský má na milování právo. Přátelé žili i nadále jako dřív. Když však uplynul týden a po Dannym ani slechu ani vidu, začali si dělat starosti. Jako jeden muž se vydali do lesů, aby se po něm poohlédli.
"Láska je náramně pěkná věc," prohlásil Pilón. "Nemůžeme přece nikomu vytýkat, že se zaháčkuje do holky, ale tejden je tejden. A že to musí bejt veselá děvenka, když Dannyho odláká na celej tejden."
"Trocha milostnejch citů je jako trocha vína," mudroval

Pablo. "Když se to ovšem přepískne, bejvá z toho v obojím případě nevolno. Třeba je Dannymu nevolno už teď. Třeba je ta žabka až moc čilounká."
Jesús Maria byl také celý ustaraný: "Že by náš Danny zmiznul na tak dlouho, to se mi nechce zdát. Čuju v tom něco nekalýho."
Pirát vzal do lesa pejsky. "Koukejte najít Dannyho," řekli jim přátelé. "Možná je chorej. Dokonce třeba leží někde mrtvej, ten hodnej strejda, co vás nechává spát ve svým domečku."
"Vy nevděčníci oškliví," šeptal jim Pirát. "Jděte a hledejte našeho kamaráda." Pejskové však spokojeně zavrtěli ocasy, vyčenichali zajíce a s vytím a štěkáním se za ním pustili.
Celý den chodili přátelé po lese, volali Dannyho jménem, prohledávali místa, kde by se sami klidně vyspali, laskavé prohlubně mezi kořeny stromů, kyproučké podestýlky z jehličí obehnané křovím. Věděli, kde asi tak by

chlap složil hlavu, ale po Dannym ani památky.
"Možná se nám zbláznil," typoval Pilón. "Možná na jeho rozum zle dolehla ňáká nám neznámá starost."
Večer se vrátili do Dannyho domku. Otevřeli dveře, vstoupili dovnitř a rázem byli ve střehu. Zřejmě tam před nimi zapracoval zloděj. Dannyho deky byly fuč. Veškeré jídlo jakbysmet. A chyběly dva hrnce.
Pilón se rychle podíval na Velkého Joea Portugála, ale vzápětí zakroutil hlavou. "Ne, tys byl s náma. Tys to nebyl."
"Danny to ukrad," zvolal rozčileně Pablo. "Von se fakt zbláznil. Teď běhá po lese jako nějaký zvíře."
V Dannyho domě zavládla velká starost a trápení. "Musíme ho najít," ujišťovali se přátelé navzájem. "Ještě přijde k úrazu, když je teď bláznivej. Po celým světě musíme hledat, dokud ho nenajdem."
Jejich lenost byla rázem tatam. Každý den ho hledali; a začaly se jim donášet prapodivné zvěsti. "Jo, Danny tu byl. Včera večer. Vochlasta jeden! Zloděj zlodějská! Majznul našeho starýho po hlavě latkou z plotu a ukrad mu flašku whisky. Náramný kamarádi ste, jen co je pravda, když necháte toho svýho Dannyho takhle trojčit."

"Jo, jasně že sme ho viděly. Voči měl zavřený a zpíval nám: ‚Hajdy, děvenky, hajdy do lesejčka, strejček Danny vás tam pohejčká.' Ale my nešly. Měly sme strach. Danny byl celej takovej rozrušenej."
V přístavišti obdrželi o Dannym další zprávy. "Jo, byl tady," řekli jim rybáři. "A s každým se chtěl prát. Benito zlomil veslo o Dannyho palici. Danny roztřískal několik oken, načež ho objal policajt a že prej spolu půjdou někam do chládku."
Pustili se po čerstvé stopě zatoulaného přítele. "Jo, McNear ho včera přived," řekl jim seržant. "Ale před rozedněním se zdejchnul. Jak, to netuším. Šest měsíců bude hačinkat, jen co ho lapnem."
Přátelé se nakonec tou honičkou znavili. Když se vrátili domů, shledali ke své hrůze, že nový pytel brambor, který Pilón nalezl téhož dne ráno, se kamsi odporoučel.
"Co je moc, to je příliš," zvolal Pilón. "Danny se nám zcvoknul a nalízá se v nebezpečí. Stane se mu něco strašnýho, jestli ho nezachráníme."
"Budem po něm pátrat," děl Jesús Maria.
"Za každej strom se kouknem, každou stodolu prohledáme," zapřísahal se Pablo.
"Pod každej člun na pláži juknem," sliboval Velký Joe.
"A psi nám budou nápomocný," dodal Pirát.
Pilón však zavrtěl hlavou. "Tenhle způsob se mi zdá zpozdilej. Pokaždý přijdem někam, vodkaď se Danny zrovna vytratil. Musíme počkat někde, kde nám Danny vběhne do rány. Musíme si počínat jako soudný lidi a ne jako zelenáči."
"No jo, ale kde je to někde?"
Náhle je osvítil Duch svatý. "To někde je u Torrelliho! Dřív či pozdějc zjeví se Danny u Torrelliho. A my tam pudem, Dannyho chytnem a trošku mu přistřihnem ty jeho bláznivý křidýlka."
"Jasně," vyjádřili svůj souhlas ostatní. "Danny musí bejt zachráněnej."
Načež podnikli hromadnou výpravu směr Torrelli. Pan Torrelli je však nehodlal vpustit dovnitř. "Tak vy se mě

jako ptáte, jo, jestli jsem neviděl Dannyho, jo?" pokřikoval na ně mezi dveřmi. "Danny se tu zjevil se třema dekama a dvouma hrncema a já mu za ně dal, prosím pěkně, čtyři litry. A co na to ten váš hajzlík, co? Inzultoval mou ženu, prosím pěkně, a o mojí osobě se vyjadřoval neurvale. Vlastní dítko mi uhodil a mýho psa zkopal do kulata! Krom toho mi ukrad houpací síť z verandy." Emoce páně Torrel-

liho dostoupily takové intenzity, že se zajíkal. "Vyběh jsem za ním, abych o tu síť nepřišel, vrátím se a co nevidím, prosím pěkně? Von tlapká po mojí ženě. Kurevník jeden zlodějskej vožralej. Ano, to je ten váš přítel, prosím pěkně. Osobně dohlídnu na to, aby skončil ve vězení."
Přátelům zasršely blesky z očí. "Prase jedno korsický," děl Pilón vyrovnaným hlasem. "Kydáš špínu na našeho přítele. A náš přítel je chorej."
Načež Torrelli zamkl dveře. Přátelé slyšeli, jak zaklapla petlice, Pilón však nadále konverzoval skrz dveře. "Vydři-duchu mrzkej," pravil. "Kdybys tak neskrblil vínem, k tako-vejmhle a podobnejm věcem by nedocházelo. Takže prosí-me pěkně, abys svým studeným ropuším jazykem ustal vy-měšovat špínu na našeho přítele. Dále prosíme pěkně, abys s ním ráčil zacházet útlocitně, neboť jeho přátel je nemálo. A buď na něj milej, protože v opačným případě ti vyšku-bem vnitřnosti z těla."
Torrelli za zamčenými dveřmi ani nedutal, následkem hovoru tak lítého však vibroval vzteky a strachy. Velmi se mu ulevilo, když zaslechl, jak se kročeje přátel vzdalují po pěšině.
Když se přátelé toho večera uložili k spánku, zaslechli, jak se kdosi krade do kuchyně. Věděli, že je to Danny, ale unikl jim dřív, než ho mohli zadržet. Pustili se za ním do tmy a bezútěšnými hlasy volali: "Pojď mezi nás, Danny, ty kluku zlatej, moc nám chybíš."
Odpovědi se nedočkali, zato však přiletěl kámen, udeřil Velkého Joea do břicha a sklátil ho k zemi. Přátele to úplně sebralo a jejich srdce ztěžkla zármutkem.
"Danny se řítí do náruče smrti," řekli si smutně. "Náš přítel se nachází v nouzi a pomoci mu není."
144
V domě se skoro už nedalo existovat, protože Danny z něho vykradl, co mohl. Jedna židle se objevila u pašeráka lihovin. Všechno jídlo zmizelo a jednou, zatímco přátelé hledali Dannyho po lesích, ukradl jim Danny železná kam-na. Byla však příliš těžká, takže je pohodil ve strži. Ani peníze nebyly, protože Danny ukradl Pirátův trakař a stře-lil jej Joeovi Ortizovi za flašku whisky. Tentam byl pokoj a mír a v Dannyho domě zbyly jen starosti a smutek.
"Kampak se jen podělo naše štěstí?" naříkal Pablo. "Do-zajista jsme spáchali nějakej hřích. Tohle je trest. Ke zpo-vědi bysme měli jít."
Již se nezaobírali procesím milenců Cornelie Ruizové. Nečinili již mravních ponaučení, nezajímali se o lidumilné skutky. Celý ten krásný život teď ležel v troskách. A do jejich zoufalství ještě přišly klepy.
"Dnes v noci Danny málem znásilnil nějakou ženskou."
• "Danny si dojí kozu paní Palochicový."
"Předevčírem v noci se Danny porval s vojákama."
Třebaže Dannyho mravní úpadek naplňoval přátele hlu-bokým zármutkem, nemálo mu záviděli, že se mu vede tak dobře.
"Jestli není blázen, tak trestu neunikne," prohlásil Pilón. "Dejte na mý slova. Danny páše hříchy způsobem, kterej předčí všecko, o čem jsem kdy slyšel. Co hřích, to rekord. Nechci vidět to pokání, až zase bude chtít bejt slušnej! Za několik tejdnů toho Danny nahřešil víc než starej Ruiz za celej život."
Téže noci se Danny vkradl do domu tak neslyšně, jako když se ve světle pouliční lampy mihne stín, načež neobtě-žován přátelsky mu nakloněnými pejsky a veden krutou svévolí, zcizil Pilónovy boty. Ráno Pilón celkem svižně po-chopil, kde je jádro pudla. Rázným krokem vyšel na veran-du, usedl na sluníčko a jal se pozorovat své nohy.
"Tady ovšem veškerá sranda končí," pravil Pilón. "Blbin-ku za blbinkou dělal a my mu to brali. Ovšem tímhle se dal na dráhu zločinu. Ne, tohle už není náš starej Danny. To-

hle je jinej člověk. Padouch je to. A my toho padoucha musíme lapit."
145
Pablo se zalíbením popatřil na svoji obuv. "Co když je to taky jen taková blbinka."
"Omyl," ohradil se Pilón stroze. "Zločin je to. Netvrdím, že to byly parádní boty, leč čmajznout je znamená dopustit se zločinu proti přátelství. Což jest zločin ze všech nejtěžší. Když je Danny dneska schopnej krást kamarádům boty, bude zejtra schopnej všeho."
Přátelé souhlasně přikyvovali. "Jasně, musíme ho chytit," prohlásil lidumil Jesús Maria. "Je přece chorej. Přivážeme ho k posteli a pokusíme se mu ten neduh vyléčit. Musíme rozptýlit tmu, která mu obestřela mozek."
"Ale než ho chytíme," řekl Pablo, "nesmíme zapomenout dávat si na noc boty pod polštář."
Ve tváři páně Torrelliho se jen zřídkakdy zračilo něco jiného než podezíravost a zloba. Při jeho povolání obchodníka pašovanými lihovinami a ve styku s obyvateli Pláně Tortilly mu tyto city zavítaly do srdce tak často, až se mu vepsaly do tváře. Navíc pan Torrelli jakživ nikoho nenavštívil. Kliďánko si seděl doma na zadku a všichni museli pěkně za ním. Takže když teď stoupal po cestě k Dannymu domu, na tváři lítý smích radostného očekávání, mizely všechny děti na dvorky a pokukovaly po něm skrz plot, psi se pošimrali oháňkami až na břichu a ohlížejíce se po Torrellim vyděšenýma očima mazali pryč a muži, kteří ho potkali, svírali ruce v pěst, jako by chtěli zahnat šílence. Obloha byla toho rána zahalena mlhou. Sluníčko s ní několikrát neúspěšně změřilo síly, načež to vzdalo a uchýlilo se za šedou clonu. Borovice skrápěly půdu zaprášenou rosou a těch několik lidí, kteří byli venku, nastavovalo dni našedlé tváře a zachmuřené pohledy. Srdečné pozdravy se neozývaly. Nikde ani náznak onoho lidského idealismu, který se oddává blahé naději, že dnešní den bude lepší než všechny ostatní.
Jakmile starý Roca uviděl, že se Torrelli usmívá, utíkal domů a řekl ženě: "Ten chlap právě zamordoval a sežral svoje děti. Dej na mý slova!"
146
Torrelli byl šťasten, neboť měl v kapse složený vzácný kus papíru. Prsty si neustále žmoulal a mačkal kabát, až ho šustivé zapraskání pokaždé ujistilo, že tam ten papír stále ještě má. Kráčel šedým ránem a žbrblal si přitom pod vousy:
"Zmijí líheň to je, prosím pěkně," brumlal si. "Však já už to morem zanesený doupě Dannyho kumpánů vysmejčím. Nikdy už nedám víno za věci, který mi stejně zas ukradnou. Každej zvlášť docela ujdou, ale když se daj do kupy! Madonna mia, jak já je vyházím na ulici! Ty ropuchy, ty vši, ty mouchy jedovatý! Až budou zase spát v lese, přestanou si tak foukat.
Já jim předvedu, jak jim to Torrelli natřel. Podvádět mě, to jo, prosím pěkně, takhle zplenit můj dům a čest mý ženy, na to je užije. Ale teď seznaj, že Torrelli, ten Torrelli, co tolik vytrpěl, nezůstává nic dlužnej, prosím pěkně, nic. Jako vrány budou koukat!"
Takto si cestou brumlaje, mačkal Torrelli onen papír v kapse. Ze stromů kanuly do prachu rmoutivé kapky rosy. Ve vzduchu kroužili racci, vydávajíce skřeky přímo tragické. Šedým ránem se Torrelli blížil k Dannyho domu jako osudová rána.
V Dannyho domě zavládly chmury. Přátelé nemohli sedět na verandě a vyhřívat se na sluníčku, neboť sluníčka nebylo. Přinesli ze strže ukradená kamna a zase je postavili. Shlukli se kolem nich a Johnny Pom-pom, který přišel na návštěvu, se s nimi podělil o nejnovější zprávy.
"Tito Ralph," rozpovídal se, "už nedělá bacharе v měst-

ský věznici. Už je to tak, policejní soudce mu dneska ráno dal kopačky."
"Tita Ralpha jsem měl rád," řekl Pilón. "Když jste byli v lapáku, Tito Ralph vám vždycky přines kapku vína. A měl v zásobě víc příhodiček než sto jinejch chlápků dohromady. Pročpak ty kopačky, Johnny?"
"To jsem vám právě přišel říct. Jak je známo, Tito Ralph si svýho času hodně pobyl v base a bejval to dobrej vězeň. Věděl, jak to v takovým lapáku má chodit. A za nějakou dobu byl víc v obraze, co se věznic tejče, než kdokoliv jinej.
147
No a pak umřel starej bachař tatík Marks a Tito Ralph zaujal jeho místo. Tak dobrýho bachaře, jako byl Tito Ralph, aby špendlíčkem hledal. Všechno, co dělal, bylo tutový. Ale jednu malou vadu Ralph má. Jak čuchne ke špuntu od vína, zapomene, že je bachař. A veme roha, takže ho musej stíhat."
Přátelé pokyvovali. "Tohle znám," řekl Pablo. "Taky jsem slyšel, že hledat ho není procházka kytičkama. Von se skrejvá."
"No právě," pokračoval Johnny Pom-pom, "ale až na tuhle vadičku to byl nejlepší bachař, kterýho kdy měli. No, ale přišel jsem vám říct vlastně tohle. Včera v noci získal Danny tolik vína, že by to deseti chlapům stačilo, jenže von ho vyžah sám. Načež začal malovat obrázky po oknech. A prachů měl jak slupek, protože si nakoupil vajíčka, aby měl čím házet po Číňanovi. Jedno vejce Číňana minulo a trefilo policajta. Takže Danny putoval do vězení. Ale že byl při penězích, poslal si Tita Ralpha pro nějaký to vínko. A pak pro další. Celkem čtyři chlapi bručeli v tý base. A všichni chlastali jak duhy. Nakonec došlo na tu Titovu vadu. Vzal roha a všichni ostatní se zdejchli s ním. Dneska ráno Tita chytli a sdělili mu, že s tím bachařením musí skončit. Tak ho to vzalo, že hned roztřískal okno. Načež šupajdil zpátky do basy."
"Ale co Danny," zvolal Pilón. "Co je s Dannym?"
"Danny uplách taky," řekl Johnny Pom-pom. "Ale jeho nechytli."
Přátelé samým znepokojením zavzdychali.
"S Dannym to jde z kopce," řekl Pilón vážně. "Neskončí to s ním dobře. A zajímalo by mě, kde sehnal ty čmrdliky."
Přesně v této chvíli rozrazil Torrelli vítězně vrátka a kráčel pěšinou k domu. Pirátovi psi se ve svém koutku podrážděně zvedli a s vrčením začali přecházet kolem dveří. Přátelé na sebe pohlédli s otázkou v očích. Velký Joe sebral násadu od krumpáče, kterou v době tak nedávné cítil na svém těle. Na verandě zaduněly těžké, sebevědomé kroky páně Torrelliho. Dveře se rozlétly a na prahu stanul Torrelli. s úsměvem na rtech. Ne, žádný kravál se nekonal.
148
Torrelli se k nim blížil s lísavostí kočky domácí. Když je samou laskavostí poplácal po zádech, podobal se kočce, která si packou hraje se švábem.
"Ach, ach, ach, přátelé moji," oslovil je mírně, zatímco na něho Dannyho přátelé zděšeně zírali. "Přátelé moji milí, drazí zákazníci. Srdce mi puká, když musím bejt poslem špatnejch zpráv pro ty, který miluju, prosím pěkně."
Pilón vyskočil. "Danny! Je mu zle! Mluv!"
Torrelli zakroutil hlavou. "Nikoliv, prosím pěkně, drobečkové moji, o Dannyho nejde. Srdce mi krvácí, ale musím vám oznámit, prosím pěkně, že už zde nadále nemůžete přebejvat." Torrelli se pásl očima na úžasu, jež vyvolala jeho slova. Přátelům poklesly čelisti a jejich oči civěly ohromeně do prázdna.
"To je přece blbost," zvolal Pablo. "Proč bysme tu už nemohli bydlet?"
Torrelli láskyplně zalovil rukou v náprsní kapse, prsty vyňal vzácný kus papíru a zamával jím ve vzduchu. "Ne-

můžete si ani představit, jak mě to drásá," pokračoval Torrelli, "ale Danny už není majitelem tohoto domu."
"Cože!" vykřikli přátelé. "Co tím myslíš? Jak to, že Dannymu už dům nepatří? Mluv, ty prase jedno korsický."
Torrelli se uchechtl tak strašně, že od něho Dannyho přátelé o krok ustoupili. "Jak to? Protože ten barák teď patří mně, prosím pěkně," oznámil jim. "Danny byl včera večer u mě, prosím pěkně, a prodal mi tenhle dům za pětadvacet dolarů." S ďábelskou rozkoší jim Torrelli četl z tváří myšlenky.
"To je lež," stálo na nich. "Něco takovýho by Danny nikdy neudělal." A potom se na nich objevilo: "Ale Danny v poslední době spáchal tolik vylomenin. Krad nám věci. Třeba nám prodal střechu nad hlavou."
"To je lež," vykřikl Pilón nahlas. "Sprostá taliánská lež."
Torrelli se usmál a zamával papírem. "Zde je důkaz, prosím pěkně," pravil. "Zde je papír, kterej Danny podepsal. Obchodníci tomu říkaj kupní smlouva, prosím pěkně."
Pablo se do něho zuřivě pustil. "Tys ho zhulákal. Danny nevěděl, co dělá."
149
Torrelli trošičku pootevřel papír. "Tohle zákon nezajímá," řekl. "Takže, broučínkové moji milí, je mou drásavou povinností vám oznámit, že musíte vypadnout z mýho domu. Mám s ním jistý úmysly." Najednou se přestal usmívat a ve tváři se mu objevila obvyklá krutost. "A jestli nevypadnete do poledního, pošlu na vás policajta."
Pilón se k němu zvolna přibližoval. Měj se na pozoru, Torrelli, když se k tobě blíží Pilón s úsměvem. Utíkej a schovej se -před ním v železné komnatě a zaletuj si dveře.
"Těmhle věcem já moc nerozumím," řekl Pilón krotce. "A moc mě samozřejmě rmoutí, že nám Danny moh províst něco takovýho."
Torrelli se znova zachechtal.
"Nikdy jsem žádnej dům neprodával," pokračoval Pilón. "Danny podepsal tenhle papír, je to tak?"
Pilón žvanil přihlouple dál. "A ten papír dokazuje, že tenhle dům je tvůj, jo?"
"Přesně tak, hlavičko přemýšlivá. Tenhle papír to, prosím pěkně, dokazuje."
Pilón se zatvářil zmateně. "A já myslel, že s tím papírem musíš někam do města, aby o tom udělali záznam či co."
Torrelli se pohrdavě zasmál. Torrelli, Torrelli, pozor si dej! Což nevidíš, jak tiše se plazí tihle hadi? Jak si Jesús Maria stoupl přede dveře? Jak se Pablo postavil ke dveřím do kuchyně? Jak Velkému Joeovi zbělely klouby na ruce, svírajíce násadu od krumpáče?
"V kšeftu se vyznáte jako koza v petrželi, šupáci toulaví. Až odsaď odejdu, vemu tenhle papír do města, prosím pěkně, a-."
Přihodilo se to tak rychle, že poslední slova z páně Torrelliho vylétla, jako když střelí. Nohy se mu odporoučely do vzduchu. Dopadl na podlahu, až to mohutně zadunělo, a rukama chňapal ve vzduchu. Zaslechl, jak cvakla dvířka u kamen.
"Zloději," zařval. Do krku a do hlavy se mu nahrnula krev. "Vy krysy zlodějský, vy čubky prašivý, vraťte mi můj papír!"
Pilón stál před ním a tvářil se nechápavě.
150
"Papír?" zeptal se zdvořile. "Kvůli jakýmu papíru ses to tak rozohnil, prosím pěkně?"
"Mou kupní smlouvu, moje majetnictví. Jen počkejte, až se to dozví policie!"
"Na žádnej papír si, prosím pěkně, nevzpomínám," řekl Pilón. "Pablo, ty víš, o jakým papíru tady pan Torrelli mluví?"
"Papír?" divil se Pablo. "To má bejt jako novinovej nebo

cigaretovej?"
"A ty, Johnny?" vyvolal Pilón dalšího v pořadí.
"Asi se mu něco zdálo," řekl Johnny Pom-pom.
"Jesúsi Mario, víš něco o ňákým papíru?"
"Leda zlinkovaným," pravil Jesús Maria velmi pohoršeným hlasem. "Zeměkoule se ani pořádně nepootočila a pan Torrelli se nám zlinkuje jak notovej papír."
"A ty Joe?"
"Já tady nebyl," tvrdil Joe. "Akorát teď jsem přišel."
"Piráte?"
"Nemá papír," řekl Pirát a obrátil se na své pejsky. "Že ne?"
Pilón se otočil k panu Torrellimu, kterého div že neranila mrtvice: "Mýlíš se, příteli. Kdyby šlo jen o mě, moh bych se prohlídnout, ale teď vidíš, že kromě tebe ten papír neviděl nikdo. Takže se mi nediv, prosím pěkně, když mám za to, že žádnej takovej papír nejspíš neexistoval. Možná abys šel do postýlky a trošku si odpočinul, co?"
Torrellimu bylo, jako když ho vezme po hlavě palicí. Ani křičet už nemohl. Takže přátelé ho otočili, vyprovodili ho ze dveří a poslali domů zlomeného tou strašlivou, potupnou porážkou.
Načež pohlédli na oblohu a zaplesali. Neboť sluníčko svedlo další zápas s mlhou a tentokrát se skrz ni probojovalo. Přátelé se nevrátili do domu a spokojeně usedli vpředu na verandě.
"Pětadvacet dolarů," pravil Pilón. "To bych rád věděl, co by s takovým penízem dělal?"
Jakmile sluníčko vyhrálo první kolo, rozehnalo pak už mlhu po celé obloze. Prkna na verandě se prohřála a ve slunečním světle zabzučely mouchy. Na přátele dolehlo vyčerpání.
"Bylo to vo fous," řekl Pablo unaveně. "Takový věci by nám Danny dělat neměl."
"Budem si u Torreliho nakupovat všechno víno, abysme mu to nějak vynahradili," pravil Jesús Maria.
K růžovému keři přihopkal ptáček a zatřepal ocáskem. Nově zakoupené slepičky paní Moralesové tu a tam zapěly paján na slunce. Na předním dvorku se soustředěně drbali psi a hryzali se do ocasů.
Na cestě se náhle ozvaly kroky, přátelé zvedli hlavy, pak vyskočili a s úsměvem vítali příchozí. Do vrátek vešel Danny a Tito Ralph a každý z nich nesl těžký pytel. Jesús Maria byl skokem v domě a přinesl odtamtud zavařovačky. Když Danny postavil demižónky na verandu, všimli si jeho přátelé, že vypadá trochu unaveně.
"Na ten kopec je trochu horko," prohlásil Danny.
"Heleme se, Tito Ralph," zvolal Johnny Pom-pom. "A já myslel, že jsi zašitej."
"Zdrhnul jsem jim," odvětil Tito Ralph mdlým hlasem. "Měl jsem klíče."
Zavařovačky se klokotem naplnily. Všichni muži dlouze vydechli, vydechli úlevou, že už to konečně mají všechno za sebou.
Pilón se zhluboka napil. "Danny," řekl, "dnes ráno tady byl ten sviňák Torrelli a lhal nám, až se hory zelenaly. Měl ňákej papír, kterejs prej měl podepsat."
Což Dannyho vylekalo. "Kde je ten papír?" zeptal se.
"Věděli jsme, že je to lež," vysvětlil mu Pilón, "tak jsme ho spálili. Nepodepsals ho, viď?"
"Ne," řekl Danny a obrátil do sebe zavařovačku.
"Kus žvance by nebyl marnej," poznamenal Jesús Maria.
Danny se mile usmál. "Málem jsem zapomněl. V jednom z těch pytlů jsou tři kuřata a nějakej chleba."
Načež se Pilóna zmocnila taková radost a taková úleva, že povstal a pronesl krátkou řeč. "Cožpak je někdo, kdo by se vyrovnal našemu příteli?" horlil. "K sobě do domu nás veme, aby nás ochránil před chladem. O lahůdky se s námi

dělí a o víno jakbysmet. Sláva lidem dobrý vůle, sláva tobě, příteli náš drahej."
Danny byl celý rozpačitý. Díval se do země. "Ale to nic," zamumlal. "Nestojí to za řeč."
Leč Pilónova radost byla tak veliká, že se do ní vešel celičký svět i se zlem, jež v něm rovněž přebývá. "Tomu Torrellimu musíme jednou udělat nějakou radost," pravil...

16..

O Dannyho smutku. Kterak Dannyho přátelé s obětavostí jim vlastní mejdan uspořádali. Kterak se Danny odebral na onen svět.

Když se Danny dostatečně vyřádil a navrátil se zpět do domku mezi své přátele, netrpěl výčitkami svědomí, ale velikou znaveností. Hrubé prsty násilných činů poznamenaly jeho duši. Veškerý zájem o život z něj vyprchal. Z postele vstával, jen aby se usadil na verandě pod růží kastilskou. Z verandy odcházel, aby se najedl. A od stolu se zvedal proto, aby šel spát. Hovory kolem něho jen bzučely a Danny jim naslouchal. Leč nejmenšího zájmu o ně neprojevil. Cornelia Ruizová s úžasnou rychlostí vystřídala řadu manželů, avšak s Dannym to ani nehlo. Jeho netečnost dostoupila takové míry, že když se mu jednou večer nastěhoval do postele Velký Joe, museli ho za to tělesně potrestat Pablo s Pilónem. A když Sammy Rasper s jistým zpožděním a za pomoci pušky a demižónku whisky slavil Silvestra tak, že připravil o život krávu a odputoval do vězení, nedal se Danny dokonce pohnout k diskusnímu příspěvku o mravní problematice případu, byť názorové různice kolem něho jen běsnily a Danny byl vášnivě vyzýván k tomu, aby se vyjádřil.
Tak se stalo, že po nějakém čase začal Danny svým přátelům dělat starosti. "Člověk by ho nepoznal," prohlásil Pilón. "Najednou je starej."
"Když von ten náš Danny za tři krátký tejdny stihnul

tolik radovánek, že by jinej s nima vystačil na život," podotkl Jesús Maria. "A teď je z toho celej špatnej."
Marně se přátelé pokoušeli Dannyho vysvobodit z propadliště netečnosti. Ráno co ráno se na verandě předháněli, kdo řekne legračnější příhodu. Jejich analýzy milostného dění na Pláni Tortille byly tak detailní a hluboké, že se podobaly pitvám. Pilón prosíval všechny čerstvé zprávy na Pláni, aby oddělil zrní od plev, a přinášel domů každičké semínko, z něhož by mohl vzklíčit Dannyho zájem, ale Dannyho oči zůstávaly staré a unavené.
"Tobě něco schází," staral se Jesús Maria marně.
"Leží ti na srdci nějaký hořký tajemství."
"Nic mi nikde neleží," odpovídal mu Danny.
Neušlo jim, že Danny si dlouho nechává lézt mouchy po nohou a že když se po některé přece ožene, postrádá jeho úder uměleckého podání. Dobrá nálada a pohotový smích postupně zmizely a dům tonul v temných vodách Dannyho netečnosti.
Ach ano, žalostný, žalostný byl pohled na Dannyho, na toho Dannyho, který se dovedl porvat i o předem prohrané věci, v pití nezůstal za nikým na světě a na zamilovaný pohled reagoval jako tygr větřící kořist. Teď vysedával na sluncem zalité verandě, nohy v modrých džínsách skrčil tak, že se koleny dotýkal hrudi, paže měl jen tak svěšené, ruce mu visely z bezvládných zápěstí a hlavu nakláněl dopředu, jako by ji tížily černé myšlenky. V očích mu nezasvítila ani touha, ani nespokojenost, ani radost, ani bolest.
Danny, chudáku, život je ti nevěrný, viď? Trčíš tu jako první člověk, ještě než kolem něho vznikl svět, nebo jako poslední člověk, jehož svět se už rozpadl. Ale teď dávej

pozor, Danny! Nejsi sám. Tvoji přátelé to prožívají s tebou. Po očku po tobě pokukují. Jako malí nedočkaví psíčci číhají na první pohyb probouzejícího se pána. Stačí jedno tvoje radostné slůvko, Danny, jeden radostný pohled, a hned se rozštěkají a budou se chytat za ocásky. Tvůj život nepatří jen tobě, Danny, protože řídí životy jiných. Což nevidíš, jak tvoji přátelé trpí? Trochu života do toho umírání, Danny, ať tvoji kamarádi zase ožijí.

154

V tomto smyslu, třebaže ne řečí takto vybranou, promlouval k Dannymu Pilón, napřahuje k němu zavařovačku s vínem. "No tak," domlouval mu. "Zvedej šunky."

Danny si vzal zavařovačku a naráz ji měl v sobě. Načež se zase usadil v židli a hodlal se opět věnovat citové nirvaně.

"Bolí tě něco?" vyzvídal Pilón.

"Ne-e," řekl Danny.

Pilón mu nalil další zavařovačku a zkoumal Dannyho tvář, zatímco víno mizelo. Do Dannyho očí se vrátila jiskérka. Někde hluboko uvnitř se v něm na chvilku probudilo jeho staré já. Plácl mouchu způsobem hodným mistra.

Pilón zvolna roztáhl tvář do úsměvu. Poté svolal všechny přátele, Pabla a Jesúse Mariu, Velkého Joea a Piráta, Johnnyho Pom-poma a Tita Ralpha, a odvedl je do strže za domem. "Dal jsem Dannymu poslední zbytek vína a udělalo mu to dobře. Danny potřebuje potoky vína. A nějakej ten mejdan by taky neškodil. Kde seženem víno?"

Jako teriéři slídící ve stodole po krysách probrali přátelé v duchu všechny možnosti, které Monterey skýtalo, leč žádných krys nevyčmuchali. Poháněla je láska k bližnímu tak čistá, že byla nedostupná chápání valné části obyčejných smrtelníků. Měli Dannyho rádi.

Konečně promluvil Jesús Maria: "Chin Kee nakládá sépie." Jejich myšlenky se před tímto návrhem daly na překotný úprk, pak se zvědavě obrátily, aby ho prozkoumaly, kradmo se k němu připlížily a očichaly jej. Notnou chvíli trvalo, než si jejich představivost na návrh tak šokující zvykla. "Ale když se to veme kolem a kolem, proč ne?" přesvědčovali se v duchu. "Jeden den nás nezabije -, ale musí bejt jenom jeden."

Zájem o Dannyho blaho v nich nakonec překonal všechny obavy a průběh tohoto vnitřního boje bylo možno vyčíst z jejich tváří.

"Vrhnem se na to," rozhodl se Pilón. "Zejtra všichni skáknem do města, nakrájíme sépie a večer se koná mejdlo pro Dannyho."

Když se Danny druhého dne ráno probral, nebylo v domě živé duše. Vyštrachal se z postele a nahlédl do ztichlých místností. Že si však nikdy z ničeho těžkou hlavu nedělal, přestal se tím problémem zabývat a brzo na něj jako na smrt zapomněl. Vyšel na verandu a znaveně klesl do židle.

Je to snad předtucha, Danny? Bojíš se snad svého neodvratně se blížícího osudu? Cožpak ti už na světě nezbývá žádná radost? Zdá se, že nezbývá. Stejně jako celý minulý týden, i dnes je Danny ponořen hluboko do sebe.

Ne tak na Pláni Tortille. "Dannyho přátelé krájej sépie pro Chin Keeá," šuškalo se všude téměř vzápětí. Což byla zvěst stejně hrozivá jako vládní převrat či dokonce zhroucení sluneční soustavy. Na ulicích se o tom v jednom kuse vedla řeč, přes nejeden plot přeskočila ona zpráva k dámám, které nelenily a poslaly ji o dům dál. "Všeci Dannyho kámoši jsou ve městě a krájej sépie."

Ráno bylo tou zprávou nabité jak elektrickým proudem. Za tím přece musí něco být, nějaký důvod, nějaké tajemství. Matinky udílely patřičné instrukce svým dítkám a vysílaly je běžmo k Chin Keeově rybárně. Mladé paničky netrpělivě vyčkávaly za staženými záclonami dalších zpráv.

A ty se jen hrnuly.
"Pablo se říz do ruky nožem."
"Chin Kee vykopal Pirátovy psy z rybárny."
No ne! No ne! No tohle!
"Pirátovi psi jsou už zase zpátky."
"Pilón kouká jak sůva z nudlí."
Tu a onde se uzavíraly malé sázky. Vždyť celé měsíce se neseběhlo nic tak senzačního. Čímžtopádem o Cornelii Ruizové nepadlo za celé odpoledne ani slovo. Podstata věci pronikla na veřejnost teprve k polednímu, zato však smetla celou Pláň přívalem.
"Chtěj dělat mejdlo pro Dannyho."
"A chystaj se tam všici."
Z rybárny začaly docházet pokyny. Paní Moralesová oprášila fonograf a vybrala desky, které dělají největší randál. Pláň Tortilla se podobala suchým třískám, do nichž vlétlo několik jisker. Tak teda mejdan pro Dannyho.
156
A sedm přátel. To se jim povedlo. Jako by Danny měl jenom sedm přátel! Paní Sólová popadla sekáček a vtrhla na dvorek mezi kuřata. Paní Palochicová nasypala sáček cukru do svého největšího hrnce a jala se vyrábět sladkosti. Delegace děvčat byla vyslána do obchodního domu Woolworth, aby tam vykoupila sklady barevného krepového papíru. Na Pláni Tortille probíhala generální zkouška všech kytar a tahacích harmonik.
Čerstvé zprávy! Nejnovější zprávy z Chin Keeovy rybárny. Dokážou to, chlapci zlatí. Jsou to buldoci. A shrábnou nejmíň čtrnáct dolarů. Takže chystejte čtrnáct demižónků. Torrelli nevěděl, co dřív. Každý chtěl Dannymu přinést demižónek vína. Sám Torrelli, stržen vírem událostí, prohlásil své ženě: "Skáknem k Dannymu, prosím pěkně. Přinesu svejm přátelům pár demižónků."
Jak odpoledne míjelo, valila se Pláni Tortillou jedna vlna vzrušení za druhou. Kdekdo vybaloval šaty, které v životě neměl na sobě, a věšel je ven, aby vyvětraly. Šály, po nichž dvě stě let marně toužili moli, teď visely přes zábradlí verand a vyluzovaly pach naftalínu.
A Danny? Seděl doma jako hromádka neštěstí. Pohnul se, jen když se pohnulo slunce. A jestliže si všiml, že kolem jeho branky prošla toho odpoledne celá Pláň Tortilla, pak to nedal najevo. Chudák Danny! Nejméně dva tucty očí střežilo jeho vrátka. Asi ve čtyři Danny vstal, protáhl se a vyšoural se ze dvorka směrem k Monterey.
Ani dočkat se nemohli, až bude z dohledu. A hned stříhali, nakrucovali a na provázky navěšovali spousty zeleného, žlutého a červeného krepového papíru. A těch svíček, co nastrouhali a rozsypali po zemi! A těch zdivočelých děcek, která se klouzala po podlaze, aby vosk rovnoměrně rozetřela!
Načež přišlo na pořad jídlo. Celé mísy rýže, hrnce kouřících se kuřat, knedlíků mraky, že z nich šel strach. A vína celé toky. Martinéz vykopal z hnoje soudek bramborové whisky a přinesl ji k Dannymu.
V sedmnáct hodin třicet minut dorazili utrmácení, zkrvavení, leč vítězoslavní přátelé na kopec k Dannymu domu.
157
Takhle nějak musela vypadat stará garda, když se po bitvě u Slavkova vrátila do Paříže. Když uviděli, jak dům hraje všemi barvami, rozesmáli se a únava z nich rázem spadla. Pocítili takové štěstí, že jim do očí vhrkly slzy.
Do dvorka nakráčela mamá Chipová, následována svými dvěma syny nesoucími vanu, v níž šplouchala salsa pura, polívčička jedna báseň. Paulito, ten báječný rošťák, rozdmýchal oheň pod velkým kotlem fazolí a paprik. Všude samý křik, úryvky písní, povykující ženské a všeobecný virvál rozjívených děcek.
Z Monterey dorazilo auto plné znepokojených policistů.

"Jo k mejdanu se tady schyluje. Proč ne, skleničku si dáme. A ať tu nikdo nepřijde o život."
Kampak se ale poděl Danny? Samoten jako oblak kouře za jasné chladné noci bez cíle bloudí večerním Monterey. Nohy ho zanesou tu k poště, hned zas k nádraží, k hernám na Alvarado Street či k přístavišti, kde černé vody truchlí mezi kůly. Copak je to s tebou, Danny? Co tě to jen takhle trápí? Danny nevěděl. V jeho srdci byla bolest, jako by se loučil s milovanou ženou, doutnal v něm neurčitý zármutek podobný podzimní tesknotě. Míjel hospody, jejichž pachy kdysi tak rád čichal, ale žádné chutě v něm neprobudily. Prošel kolem slovutného podniku madam Zucové, aniž by jediným oplzlým gestem obšťastnil slečny vyložené z oken. Došel zas zpátky k přístavišti. Opřel se o zábradlí a zahleděl se do hlubokých, hlubokých vod. Jestlipak víš, Danny, že víno tvého života vtéká do zavařovaček, z nichž pijí bozi? Vidíš-li pak tam dole mezi kůly, na vodě plné olejových skvrn, uplývat den svého života za dnem jako procesí? Danny tam stojí bez hnutí a zírá dolů.
Když se setmělo, začali se o něho přátelé doma strachovat. Opustili společnost a klusali z kopce dolů do Monterey. "Neviděli jste Dannyho?" ptali se, kudy chodili.
"Jo, šel tudy asi před hodinou. Jen tak co noha nohu mine." Pilón a Pablo pátrali společně. Šli Dannymu po stopě a nakonec ho spatřili na konci ztemnělého mola. Padalo na něho kalné světlo lampy z přístaviště. Rozběhli se k němu.
158
Tenkrát o tom Pablo nehovořil, avšak kdykoliv poté přišla řeč na Dannyho, patřilo k Pablovým zvyklostem obšírně líčit, co spatřil, když se spolu s Pilónem blížili k Dannymu.
"A najednou jsme ho uviděli," říkal vždycky Pablo. "Stál tam celej nahnutej přes klandr. Kouknu na něj a najednou vidím ještě něco jinýho. Nejdřív to vypadalo jako černej oblak kolem Dannyho hlavy. Jenže pak jsem viděl, že to je velikej černej pták, velkej jako člověk. Visel tam ve vzduchu jako jestřáb nad králičí norou. Tak jsem se pokřižoval a zažbrblal dva Zdrávasy. Než jsme došli k Dannymu, byl ten pták v tahu."
Pilón ptáka neviděl. A co víc, ani si nepamatoval, že by se Pablo pokřižoval a drmolil ty Zdrávasy. Ovšem lézt Pablovi do zelí nemínil. Byl to jeho příběh.
Rychle kráčeli k Dannymu a boty jim bubnovaly na prknech mola. Danny se neotočil. Popadli ho za paže a otočili ho.
"Danny! Co je to s tebou?"
"Nic. Nic se mnou není."
"Jseš nemocnej, Danny?"
"Nejsem nemocnej."
"Tak co jseš takovej celej smutnej?"
"Vím já," odpověděl Danny. "Prostě se tak cejtím. Nic se mi nechce."
"Možná že by ti pomoh doktor, Danny."
"Povídám, že mi nic není."
"Tak heleď," zvolal Pilón. "Právě v tuhle chvíli probíhá v tvým baráku mejdan tobě na počest. Je tam celá Pláň Tortilla a muzika a víno a kuřata! Něco mezi osmdesáti a sto dvaceti litrama vína tam teče proudem. A všude samej barevnej krepovej papír. Máš zájem?"
Danny se zhluboka nadechl. Na okamžik se znovu obrátil k hluboké černé vodě. Možná že zašeptal bohům slib anebo vyzvání na souboj.
Načež udělal rychlou otočku ke svým přátelům. "Jasně že mám zájem. To vám bůh řek. Tak honem. Mám žízeň, že bych se o ni moh opřít. Kočičky se nacházej?"
"Mraky kočiček. Všechny se tam slezly."
159
"Takže jdem na to, ne? Mrskněmež sebou."

Rozběhl se do kopce a přátelé za ním. Ještě zdaleka nebyli na místě a už zaslechli, jak se mezi borovicemi mísí líbezná hudba s pronikavým řevem rozparáděných, šťastných hlasů. Tři opozdilci dorazili do cíle zároveň. Danny zvedl hlavu a zavyl jako kojot. Pozvedli k němu sklenice s vínem a Danny se od každého napil.
Tak tomuhle já říkám mejdan, vážení. Když se kdykoliv poté kdokoliv nadšením rozplýval nad nějakým mejdanem, mohl si být jist, že se někdo s úctou v hlase zeptá: "A na tom mejdle v Dannyho domě jsi byl?" A pokud ten dotyčný nebyl na Pláni úplně nový, dozajista tam byl. Tomu říkám mejdan, přátelé! O lepší se nikdo radši ani nepokoušel. Něco takového vůbec nepřipadalo v úvahu, neboť Dannyho mejdan zvedl laťku tak vysoko, že se všechny ostatní mejdany rázem ocitly mimo soutěž. Což bylo snad jediného muže, jenž si oné noci neodnesl na památku nějaký ten slavný šrám či modřinu? Tolik rvaček se ještě nestrhlo nikdy a nikde. A nebyly to ledajaké rvačky mezi dvěma chlapy, ale bitevní vřavy, v nichž se proti sobě vrhaly celé shluky reků a každý válčil na vlastní pěst.
A toho ženského smíchu! Tenounký, vysoký a křehoučký byl jako předené sklo. A s jak slušivým, upejpavým vřískotem se dámy bránily v rokli za domem! Otec Ramón byl příští týden u zpovědí jako omráčen a nechtěl věřit svým uším. Zkrátka celá šťastná duše Pláně Tortilly se zproštěna pozemských pout vznesla v extatickém nadšení do výšin. Tancovalo se s takovou vervou, že se v jednom rohu prolomila podlaha. Harmoniky vyhrávaly tak hlasitě, že od té doby jen sípaly jako zchvácení koně.
A Danny -, stejně jako neměl obdoby tento mejdan, i Danny byl oslavencem bez konkurence. Jen ať se někdy v budoucnu nějaký frajírek zkusí vytahovat. "Sté čuměli, co? Jak sem sbalil ty černý kočičky. A jak sme to pak správně roztáčeli, co?" V tu chvíli na něm spočine něčí zkušený, moudrý, trochu tesklivý pohled. A nějaký hlas prosycený poznáním nejzazších mezí lidské zkušenosti se ho klidně zeptá: "A Dannyho na jeho mejdanu jsi viděl, chlapečku?"
160
Snad jednoho dne nějaký dějepisec sepíše chladnou, suchou a zcela nanicovatou historii mejdanu všech mejdanů. Snad se neopomene zmínit o tom, jak se Danny s nohou od stolu v ruce postavil celé sešlosti, mužům, ženám i dětem. A na závěr možná poznamená: "Umírající organismus, jak dokazují četná pozorování, je schopen neobyčejné vytrvalosti a síly." A tentýž dějepisec nejspíš nemrkne ani okem a takto se rozepíše o nadlidské sexuální aktivitě, již Danny oné noci vykázal: "Je-li kterýkoliv organismus ohrožen, zaměří se většinou veškeré jeho funkce k reprodukci."
Ovšem já, spolu s obyvateli Pláně Tortilly, tvrdíme následující.: "Račte do prdele s takovejma blábolama. Danny byl chlap a tím to hasne." Nikdo o tom nevedl přesné záznamy a později se pochopitelně nenašlo jediné dámy, jež by o své vůli přiznala, že se jí nedostalo té cti. V důsledku čehož může se jeviti věhlasná Dannyho zdatnost poněkud přehnanou. I pouhá desetina by byla u kohokoliv jiného hrubou nadsázkou.
Kam se Danny vrtnul, tam docházelo k velkolepému šílení. Po Pláni Tortille koluje vášnivé tvrzení, že Danny tehdy sám zlikvidoval dvanáct litrů vína. Mějme však na paměti, že je už dnes božstvem. Za několik let stoupne jeho sláva na třicet litrů. A není vyloučeno, že za dvacet let si každý jasně vzpomene, jak se oblaka vzňala plamenem a obrovitými písmeny napsala na oblohu slovo DANNY a že z Měsíce kapala krev a z pohoří Mléčné dráhy prorocky zavyl vlkodlak.
Ti, kteří byli z poddajnějšího materiálu než Danny, začínali uvadat, odpadávat a hleděli se uklidit ostatním zpod nohou. Aby si nějak vynahradili tyto ztráty, začali ti, kdož

vytrvali, křičet hlasitěji, rvát se zákeřněji a tancovat urputněji. V Monterey byly nahozeny a udržovány v chodu motory hasičských aut, zatímco hasiči v červených přilbách a pláštích seděli mlčky na svých místech a vyčkávali.
Noc rychle minula a Danny nepřestával řádit.
To, co se potom stalo, je potvrzeno mnoha svědky mužského i ženského pohlaví. Třebaže hodnota jejich výpovědí je někdy zlehčována s poukazem na to, že vypili dohroma-

dy sto dvacet litrů vína a soudek bramborové whisky, všichni tito lidé se chmurně shodují ve všech hlavních bodech svého tvrzení. Několik týdnů trvalo, než příběh dostal tvar, jeden říkal to a jiný zas ono. Vyprávění však postupně vykrystalizovalo do rozumné podoby, kterou má nyní a kterou si uchová už navždy.
Lidé z Pláně Tortilly vyprávějí, že Danny rychle měnil podobu. Vyrostl prý do obrovských a strašlivých rozměrů. Oči mu svítily jako automobilové reflektory. Až z něho šla hrůza. Tak tam stál v jedné ze svých komnat, v pravé ruce svíral borovou nohu od stolu, která rovněž vyrostla. A tehdy vyzval Danny na souboj celý svět.
"Kdo si to se mnou rozdá?" křičel. "To už jsou na světě Jen samí poserové?"
Všichni se ho báli. Ta noha od stolu byla tak odporná a tak rychle kmitala, že všem naháněla hrůzu. Danny jí zamával kolem sebe. Harmoniky zasípaly a ztichly. Všichni rázem přestali tancovat. V pokoji najednou bylo zima a zdálo se, že ticho burácí vzduchem jako oceán.
"Tak nikdo, co?" vykřikl Danny znovu. "Jsem snad na světě sám? Nikdo si to se mnou nerozdá?" Chlapi se třásli před jeho strašlivýma očima a jako očarovaní sledovali dráhu, již ve vzduchu opisovala noha od stolu. A nikdo z nich na Dannyho výzvu neodpověděl.
Danny se napřímil. Hlavou se prý málem dotýkal stropu. "No dobře. Půjdu teda za tím jediným, kdo se umí rvát. Najdu si nepřítele, kterej je Dannyho hoden." Poněkud vrávoravě se rozběhl ke dveřím. Vyděšení lidé se doširoka rozestupovali, aby ho nechali projít. Danny sehnul hlavu, aby prošel dveřmi. Všichni ostatní tam stáli jako zkamenělí a naslouchali.
Slyšeli, jak venku burácí jeho výzva. Slyšeli, jak vzduchem sviští noha od stolu jako meteor. Slyšeli, jak po dvorku duní jeho kroky. Načež z rokle za domem zaslechli tak strašlivou odpověď na jeho výzvu, že jim páteř v těle povolila jako stonky řeřichy spálené mrazem. Ještě dnes, když lidé hovoří o Dannyho soupeři, ztlumí hlasy a vystrašeně

se rozhlížejí kolem. Slyšeli, jak Danny zaútočil. Zaslechli jeho poslední pronikavý výkřik vzdoru -, a pak pád těla. Načež bylo ticho.
Dlouho všichni čekali se zatajeným dechem, aby snad vzduchem prudce proudícím ze svých plic nepřehlušili nějaký zvuk zvenčí. Naslouchali však marně. Noc byla tichá a začínalo šedě svítat.
Pilón prolomil mlčení. "Něco se stalo," zvolal. Načež jako první vyrazil ze dveří. Chrabrý to muž, nijaké hrůzy se nezalekl. Ostatní ho následovali. Běželi dozadu za dům, kde před chvílí slyšeli Dannyho kroky, ale po Dannym ani památky. Dorazili na samý okraj rokle, odkud vedla strmá klikatá stezička na dno někdejšího řečiště, v němž už po mnoho generací neprotekla ani kapka. Ti za Pilónem viděli, jak Pilón vyrazil dolů po stezičce. Pomalu sestupovali za ním. A na dně rokle našli Pilóna, jak se sklání nad polámaným a zkrouceným tělem Dannyho. Spadl z výšky patnácti metrů. Pilón škrtl sirkou. "Myslím, že ještě žije," vykřikl. "Utíkejte pro doktora. Přiveďte otce Ramona."
Všichni se rozutekli. Během patnácti minut šílící paisa-

nové vzbudili a vytáhli z postelí čtyři doktory, kteří si ani nestačili dopřát onu pomalou rozvážnost, již doktoři tak rádi stavějí na odiv, aby ukázali, že nejsou otroky citů. Kdepak! Postrkovali je, vytlačili je ze dveří, popoháněli je, do rukou jim vrazili brašny s jejich nástroji, aniž by byli schopni doktorům vysvětlit, co po nich vlastně chtějí. Otec Ramon, jehož také vystrnadili z postele, supěl nahoru do kopce nevěda, zda bude zažehnávat ďábla, křtít umírající novorozeně či přihlížet lynčování. Pilón, Pablo a Jesús Maria mezitím vynesli Dannyho nahoru a uložili ho do jeho postele. Rozestavěli kolem něho svíce. Danny těžce dýchal. Doktoři dorazili první. Podezíravě se na sebe podívali odhadujíce, kdo z nich má přednostní právo, ale tato chvilka zdržení vyvolala výhružné pohledy přítomných. Prohlídka Dannyho netrvala dlouho. Doktoři byli se vším hotovi dřív, než přijel otec Ramon.

163

Nepůjdu do ložnice s otcem Ramonem, vždyť tam jsou Pilón, Pablo, Jesús Maria a Velký Joe, Johnny Pom-pom a Tito Ralph, Pirát a psi. A to je Dannyho rodina. Dveře byly a nadále jsou zavřeny. Neboť koneckonců každý má svou hrdost, jsou věci, do nichž slušný člověk nos nestrká. Avšak ve velkém pokoji, k zalknutí nacpaném lidmi z Pláně Tortilly, panovalo napětí a ticho nabité vyčkáváním. Kněží a doktoři dovedou komunikovat způsobem často nepostižitelným. Když vyšel z ložnice otec Ramon, nebyla na jeho tváři vidět žádná změna, ale jakmile na něho ženské pohlédly, propukly v kvílivý, strašlivý nářek. Chlapi zašoupali nohama jako koně ve stáji a vyšli ven do ranního šera. A dveře ložnice zůstaly zavřeny....

17...

Kterak Dannyho truchlící přátelé konvencemi zhrdli.
Kterak talismanové pouto v plamenech za své vzalo.
Kterak jeden každý z přátel šel svou cestou a sám.

Smrt je záležitost ryze osobní, vyvolávající zármutek, beznaděj, vroucnost nebo vyprahlé filozofování. Pohřby naproti tomu mají funkci čistě společenskou. Jen si představte, že přijedete na pohřeb v nevyleštěném autě. Nebo že stojíte nad něčím hrobem a nemáte na sobě svůj nejlepší tmavý oblek a své nejlepší boty, černé a nablýskané radost pohledět. Nebo že pošlete na něčí pohřeb kytici bez navštívenky, která by dokazovala, že jste se zachovali dle bontonu. Žádný jiný společenský obřad nemá tak přísně stanovená pravidla chování jako právě pohřby. Jen si představte ten poprask, kdyby kněz pozměnil kázání či dělal na pozůstalé obličeje. Jen uvažte tu ránu, kdyby v pohřebních síních bylo použito jiných křesel než oněch sklápěcích žlutých židlí s tvrdými sedadly, na nichž seděti jest mukou. Ne, ne, když člověk umírá, mohou ho lidé milovat, nenávidět, oplakávat či postrádat, ale jak je jednou mrtvý, stává se hlavní ozdobou složité a formální společenské oslavy.

164

Danny byl mrtev, dva dny byl mrtev a už přestal být Dannym. Třebaže si lidé zastřeli tváře truchlivým výrazem smutku, v jejich srdcích panovalo vzrušení. Neboť vláda přislíbila pohřeb s vojenskými poctami každému ze svých synů, bývalých vojáků, bude-li si to přát.

Danny byl první voják, který na Pláni Tortille zemřel, a celá Pláň se chystala podrobit vládní sliby kritické zkoušce. Posádka už byla vyrozuměna a Dannyho tělo bylo na státní útraty nabalzamováno. V dělostřeleckém skladišti už čekal čerstvě natřený muniční vůz se zánovní, úhledně složenou vlajkou. Denní rozkaz na pátek byl už vydán:

"Od 10'00 do 11'00 hodin: pohřeb. Doprovod: četa A, 11. jezdecký pluk, kapela 11. jezdeckého pluku, střelecká četa."

Nebyl to snad dost pádný důvod k tomu, aby se každá

žena z Pláně Tortilly vydala k Národnímu obchodnímu domu v Monterey a prostudovala tamější výklady? Za dne obcházely snědé děti Monterey a škemraly v zahradách o květiny na Dannyho pohřeb, aby pak v noci navštívily tytéž zahrady a své kytice zvětšily.
A protože si všichni na Dannyho večírek oblékli své nejlepší šaty, museli je teď během dvou dnů vyčistit, vyprat, naškrobit, vyspravit a vyžehlit. Rozvinula se horečná činnost. Vzrušení bylo prudké, leč z mezí slušnosti nevybočilo.
Druhého dne navečer se v Dannyho domku shromáždili jeho přátelé. Účinky otřesného zážitku i vína z nich už vyprchaly, zato je nyní jala hrůza z pomyšlení, že oni, paisanové, kteří Dannyho nejvíc milovali, k nimž byla Dannyho ruka nejštědřejší, že oni jediní se nebudou moci Dannyho pohřbu zúčastnit. Byli si vědomi této úděsné tragédie i tehdy, když jim kocovina obestírala mysl temnotami, ale teprve dnes večer se jim jejich situace zjevila v podobě tak konkrétní, že jí museli pohlédnout tváří v tvář. Jejich šaty byly k nepopsání i za normálních okolností. Po večírku však jako by jejich džínsy a modré košile zestárly o další řadu let. Co kalhota, to díra na koleně. Košile na cucky. Kdyby byl zemřel někdo jiný, mohli by si nějaké šaty půjčit. Na celé Pláni Tortille však nebylo jediného člověka,

který by si na Dannyho pohřeb neoblékl své jediné slušné šaty. Jedině Cocky Riordan na pohřeb nepůjde, ale Cocky má s celou svou garderóbou karanténu kvůli neštovicím. Peníze na jeden oblek je možno vyžebrat či nakrást, na šest obleků je prostě sehnat nelze.
Třeba si pomyslíte, že Dannyho vlastně moc nemilovali, když mu nechtěli jít na pohřeb v hadrech. Ale šli byste vy někam v hadrech, kdyby vaši sousedé byli celí naparádění? Cožpak není nezdvořilejší jít na pohřeb v hadrech, než nejít tam vůbec?
Nezměrné zoufalství háralo Dannyho přátelům v srdcích. Proklínali svůj osud. Otevřenými domovními dveřmi viděli Gálveze, jak si to pyšně špacíruje kolem. Gálvez si zakoupil na pohřeb nový oblek, ale oblékl se už o čtyřiadvacet hodin dřív. Zdrceni svým neštěstím zabořili přátelé brady do dlaní a bezradně seděli. Nebylo už možnosti, kterou by nezvážili.
Poprvé za život se Pilón snížil k nesmyslnému, absurdnímu návrhu. "Co abysme dneska v noci šli a ňáký to kvádro prostě lohli?" navrhoval. Sám věděl, že je to pěkná hloupost, protože dnes v noci bude mít každý oblek pěkně přes židli vedle postele. Ukrást oblek by znamenalo smrt.
"Armáda spásy někdy rozdává obleky," poznamenal Jesús Maria.
"Tam už jsem byl," řekl Pablo. "Maj tentokrát čtrnáct dámskej šatů, ale kvádro žádný."
Osud se proti nim spiknul ze všech stran. Zaskočil k nim Tito Ralph a z náprsní kapsy mu čouhal nový zelený kapesník, vyvolal, však takovou nevraživost, že se raději zase s omluvou vytratil.
"Mít aspoň tejden času, mohli bysme krájet sépie," prohlásil hrdinně Pilón. "Jenže pohřeb je zejtra. Což musíme vzít na vědomí. A na pohřeb prostě pudem."
"Jak?" ptali se ho přátelé.
"Zatímco lidi a kapela potáhnou ulicí, my si to budem hasit po chodníku. Kolem hřbitovního plotu je samá tráva. Lehnem si do ní a všecko uvidíme."
Přátelé na Pilóna vděčně pohlédli. Věděli, jak jeho ostro-

vtip kutal a kutal, až narazil na nějakou možnost. Avšak uvidí-li pohřeb, budou mít jen zpola vyhráno, a možná ani to ne. Daleko důležitější bylo, aby někdo viděl na pohřbu je. S tím se už však mnoho nadělat nedalo.
"Z čehož nám plyne poučení," prohlásil Pilón. "Musíme

si ho vzít k srdci a vždycky mít po ruce nějakej slušnej vohoz. Jeden nikdy neví, co se může stát."
Při čemž taky zůstalo, ale všichni cítili, že prohráli. Celou noc prochodili po městě. V celém Monterey nebylo zahrady, která by nebyla oloupena o své nejkrásnější květy. Jediný kvetoucí strom nezůstal ušetřen. Jáma na hřbitově, jež měla přijmout Dannyho tělo, ráno téměř zmizela pod kupou těch nejkrásnějších květů z montereyských zahrad. Příroda neprojevuje vždy ten nejlepší vkus při výběru svých efektů. Před bitvou u Waterloo například pršelo a Donnerově výpravě napadlo na cestu třináct metrů sněhu. Ale v pátek bylo pěkně. Sluníčko vyšlo, jako by všem chystalo výletní den. Přes rozzářenou zátoku přeletěly směrem ke konzervárnám sardinek rackové. Rybáři se usadili na svých místech na skalách, aby využili odlivu. V krámě společnosti Palace Drug Company stáhli rolety, aby uchránili červené zahřívací láhve od chemických účinků slunečních paprsků. Krejčí Machado zavěsil do výkladní skříně ceduli s nápisem "Přijdu za deset minut" a šel se domů převléct na pohřeb. Připluly tři rybářské lodi s vlečnými sítěmi a naložené sardinkami. Louie Duarte si natíral člun a přejmenoval ho z Lolity na Tři sestřenky. Strážník Jake Lake zadržel jakéhosi vandráka z Del Monte, načež ho propustil a zakoupil si doutník.
Kdopak mi tohle vysvětlí? Jak může život v takovýhle den jít tak pitomě svou cestou? Jak může Mamie Jacksonová splachovat hadicí chodníček před domem? Jak může George W. Merk psát svůj čtvrtý a nejvzteklejší dopis vodárně? Jak může Charlie Marsh být stejně hnusně ožralý jako jindy? Copak to není svatokrádež? Copak to není hrubá urážka?
Dannyho přátelé se smutně probudili a zvedali se z podlahy. Dannyho postel byla prázdná. Byla jako důstojníkův

kůň, který bez jezdce doprovází svého pána k hrobu. Dokonce ani Velký Joe Portugal na ni nepohlédl žádostivým pohledem. Sluníčko se činilo, seč mohlo, prosvěcovalo okno a vrhalo na podlahu jemné stíny pavučin.
"Takovýhle rána měl Danny rád," poznamenal Pilón.
Přátelé si zaskočili k rokli a pak poseděli na verandě, aby vzdali hold Dannyho památce. Jako věrní druzi vzpomínali na Dannyho ctnosti a vychvalovali je. Jako věrní druzi zapomněli na všechny jeho chyby.
"A tu sílu, co měl," řekl Pablo. "Byl silnej jako bejk. Uzdvihl naloženou fůru sena."
Načež si vyprávěli drobné příhody o Dannym a jeho dobrotě, odvaze a zbožnosti.
Až příliš brzy přišel čas jít ke kostelu a v rozedraných šatech postávat v uctivé vzdálenosti. Do hloubi duše se rděli, když viděli všechny ty vyparáděné šťastlivce, na sto honů vonící parfémem, vcházet do kostela. Zaslechli hudbu a pronikavé bzučení hlasů odříkávajících mši. Ze svého výhodného stanoviště uviděli přijíždět kavalerii, kapelu s bubny zahalenými flórem, střeleckou četu i muniční vůz tažený třemi páry koní. Na jednom koni z každého páru seděl kavalerista. Truchlivý klapot koňských podkov po asfaltu vnesl do srdcí přátel pocit beznaděje. Bezmocně přihlíželi, jak z kostela vynášejí rakev s Dannym, kladou ji na muniční vůz a přikrývají vlajkou. Velící důstojník zapískl na píšťalu, pozdvihl ruku a napřáhl ji směrem před sebe. Jízdní četa se dala do pohybu, střelecká četa sklopila pušky; k zemi. Bubny zavířily v srdcervoucím, pomalém rytmu. Kapela spustila smuteční pochod. Vůz s rakví se rozjel. Lidé kráčeli důstojně za ním, muži vzpřímení a zasmušilí, ženy si vybraným způsobem přidržovaly sukně, aby si je neušpinily o jisté nesmazatelné stopy, které na ulici zbyly po kavalerii. Kdekdo tam byl. Cornelia Ruizová, paní Moralesová, Gálvez, Torrelli se svou baculatou ženuškou, paní

Palochicová, Tito Ralph, ten zrádce, Pusinka Ramírezová, pan Machado, zkrátka každý, kdo na Pláni Tortille něco znamenal -, a všichni ostatní taky.
Divíte se snad, že přátelé se propadali hanbou do země
168
a bylo jim mizerně? Nějakou chvíli se ještě plížili po chodníku poháněni hrdinskými city.
Jesús Maria se zhroutil první. Rozvzlykal se hanbou, protože jeho táta býval bohatý a vážený zápasník. Jesús Maria sklonil hlavu a dal se na útěk, následován všemi přáteli a pěti psy.
Ještě než se pohřební průvod objevil v dohledu, leželi Dannyho přátelé ve vysoké trávě vroubící hřbitov. Obřad byl krátký a vojenský. Rakev byla spuštěna do hrobu, pušky třeskly, polnice zatroubila večerku. Když to uslyšeli Enrique a Fluff, Pajarito, Rudolph a Seňor Alec Thompson, zvrátili hlavy do týla a zavyli. Jak se tenkrát Pirát dmul pýchou!
Příliš brzo bylo po všem a přátelé se spěšně vytratili, aby je někdo neviděl.
Cestou domů museli stejně projít kolem opuštěného domu páně Torrelliho. Pilón vlezl oknem dovnitř a přinesl dva demižónky vína. Načež se pomalu ubírali k Dannyho ztichlému domku. Obřadně naplnili zavařovačky a napili se.
"Danny měl vínko rád," říkali si. "Danny byl celej šťastnej, když měl nějaký to vínko."
Minulo odpoledne a nastal večer. Jak přátelé popíjeli víno, bloudili myšlenkami v minulosti. V sedm hodin se přišoural provinilec Tito Ralph a přinesl krabici doutníků, kterou vyhrál na střelnici. Přátelé si doutníky zapálili, odplivli si a načali druhý demižónek. Pablo zkusmo zapěl několik melodií z písně Tuli Pan, aby se přesvědčil, zda ztratil hlas nadobro.
"Cornelia Ruizová byla dneska sama," prohodil Pilón zamyšleně.
"Možná by se slušelo, kdybysme zazpívali nějaký smutný písničky," řekl Jesús Maria.
"Ale smutný písničky neměl Danny moc v lásce," namítl Pablo. "Líbilo se mu něco svižnějšího, něco o ženskejch, co se maj k světu."
Všichni vážně přikývli. "Jo Danny, ten to s ženskejma uměl."
169
Pablo se pokusil o druhou sloku písně Tulí Pan, Pilón mu trošku přizvukoval a nakonec se k němu přidali všichni.
Když dozpívali, zatáhl Pilón z doutníku, ale ten mu zatím vyhasl.
"Proč si nepřineseš kytaru, Tito, aby se nám líp zpívalo?" zeptal se. Načež si zapálil doutník a odhodil sirku.
Hořící dřívko přistálo u zdi na starých novinách. Všichni byli rázem na nohou, aby zápalku uhasili. Náhle, jakoby z božího vnuknutí, všichni opět usedli. Pohlédli si vzájemně do očí a usmáli se moudrým úsměvem lidí, pro něž není smrti ani naděje. Jako ve snu pozorovali, jak plamínek zablikal a téměř zhasl, ale pak znovu vzklíčil. Dívali se, jak v novinách vyrůstá plamen podobný květu. Takovými a podobnými maličkostmi k nám promlouvají samotní bozi. A přátelé se usmívali dál, když papír shořel a vyschlá dřevěná zeď chytla plamenem.
Ano, tak to musí být, vy moudří přátelé Dannyho. Pouto, které vás spojovalo, je zpřetrháno. Magnet, který vás k sobě přitahoval, ztratil svou sílu. Dům by stejně připadl nějakému cizímu člověku, nějakému Dannyho příbuznému, který ani neví, co to je radost. Bude lépe, když tento symbol posvátného přátelství, tento dobrý příbytek mnoha večírků i rvaček, tento příbytek lásky a pohody zanikne tak, jak

zahynul Danny -, v poslední slavné a předem ztracené vzpouře proti bohům.
Přátelé zůstali sedět na místech a usmívali se. Plamen se jako had vyšplhal ke stropu, prorazil krovem a mohutně zahučel. Teprve v této chvíli se přátelé zvedli ze židlí a jako ve snách vyšli ze dveří.
Pilón, který z každého ponaučení uměl něco vytěžit, vynesl s sebou zbytek vína.
V Monterey zakvílely sirény. Hasičská auta se s řevem na dvojku škrábala do kopce. Pátrací světla přejela po stromech. Když hasiči dorazili, podobal se už dům obrovské ohnivé čepeli. Stříkačky skropily stromy a keře, aby se požár nerozšířil.
Mezi lidmi z Pláně Tortilly, kteří se k ohni sběhli, stáli
170
Dannyho přátelé jako očarovaní a nespustili oči z domu tak dlouho, dokud z něj nezbyla jen hromada černého, kouřícího popela. Hasičské stříkačky se otočily a sjížděly bez motoru z kopce.
Lidé z Pláně se rozplynuli ve tmě. Dannyho přátelé tu pořád stáli a upřeně pozorovali dýmající spáleniště. Tak nějak divně na sebe pohlédli a pak se znovu zadívali na spálený dům. Načež se otočili a pomalu, co noha nohu mine, se šourali pryč. Každý sám.
,.,.,.